

პოლუცარულ ყვლა ძვედნისა, შერთდით!

სტიგასტონი

საქ. კომ. პარტიის (ბ) ცენტრალური კომიტეტის საგვინდო და მასიურთ
კამპანიის განყოფილების თვითრეული თვინი

№

ივლის-აგვისტო

8-9

ბფილისი

1930 წ.

მე-19 სტუმრების მიღება პოლიგრაფიკულ
ტრესტისა. შეკვეთა 2947.
ტირ. 5000. მთავლ. 1766.

რეზოლუცია ცეკას პოლიტიკური ანგარიშის შესახებ

რეზოლუცია ცენტრალური კომიტეტის ანგარიშის გამო

საკავშირო კომპარტიის (ბ) მე-16 ყრილობა მთლიანად და საგ-
სებით იწონებს საკავშირო კომპარტიის (ბ) ცენტრალური კომიტე-
ტის ხაზსა და მუშაობას.

საანგარიშო პერიოდი გარდატეხის პერიოდი იყო, როგორც
კაპიტალისტური ქვეყნებისათვის, ისე საბჭოთა კავშირისათვისაც.
საბჭოთა კავშირისათვის იგი მოასწავებდა აღდგენის პერიოდიდან
რეკონსტრუქციის პერიოდზე გადასვლას და სოციალისტური მშენებ-
ლობის ბუმბერაზულად გაშლას. კაპიტალისტურ ქვეყნებში გარდა-
ტეხა მოხდა ეკონომიურ დაცემისაკენ.

ყრილობა კმაყოფილებით აღნიშნავს, რომ საკავშირო კომპარ-
ტიის (ბ) ცენტრალური კომიტეტის სწორმა ლენინურმა პოლიტიკამ
გამოიწვია საბჭოთა კავშირის საერთაშორისო ძლიერების შემდგომი
განმტკიცება, ბუმბერაზული წარმატებანი ჩვენი ქვეყნის სოციალის-
ტური ინდუსტრიალიზაციის საქმეში, საბჭოთა კავშირის ხალხთა
ძიური თანამშრომლობის განმტკიცება ლენინური ნაციონალური პო-
ლიტიკის საფუძველზე, ხუთწლედის პირველი ორი წლის პროგრამის
მთლიანად და გადაჭარბებით შესრულება, საშუალო გლახთა მასების
გადაჭრით მობრუნება სოციალიზმისაკენ, რამაც საშუალება მისცა
პარტიას კულაკობის შეზღუდვისა და შევიწროების ღოზუნგიდან გა-
დასულიყო კულაკობის, როგორც კლასის, ლიკვიდაციის ღოზუნგზე
მთლიანი კოლექტივიზაციის საფუძველზე.

I. ყრილობა აღნიშნავს, რომ საანგარიშო პერიოდის ფაქტებმა
მთლიანად და სავსებით დაადასტურეს ცენტრალური კომიტეტის

მიერ მოცემული შეფასება მსოფლიო მდგომარეობისა, რომელსაც ახასიათებს კაპიტალიზმის ნაწილობრივი სტაბილიზაციის შერყევის შემდგომი გაძლიერება, იმპერიალისტურ სისტემის ყველა წინააღმდეგობათა გამწვავება, ახალი იმპერიალისტური ომების საფრთხის ზრდა, მთელ კაპიტალისტურ მსოფლიოში მუშათა კლასისა და მშრომელი მასების მდგომარეობის გაუარესება, ბურჟუაზიულ-დემოკრატიულ სახელმწიფოთა ფაშისაცია და სოციალ-დემოკრატიის გადაქცევა მუშათა კლასის დათრგუნვის პირდაპირ იარაღად. კაპიტალიზმის უღრმესი კრიზისული მდგომარეობის ყველაზე მკაფიო გამოხატულებას წარმოადგენს ამერიკის ეკონომიური კრიზისი, რომელიც მსოფლიო კრიზისად გადაიქცა. ეს კრიზისი ხსნის მსოფლიოს განაწილებისათვის ახალი გააფთრებული ბრძოლის პერიოდს, აჩქარებს კაპიტალისტურ რაციონალიზაციას მუშათა კლასის ხარჯზე, აძლიერებს კოლონიალური ქვეყნების ექსპლოატაციას მათი იმპერიალისტური დამონებლების მიერ და ამით სრულიად თვალსაჩინოდ აცამტკერებს „მოწესრიგებული კაპიტალიზმის“ სოციალ-დემოკრატიულ თეორიას, რომელსაც მემარჯვენე ოპორტუნისტებიც იმეორებენ, და მოასწავებს კაპიტალიზმის ნაწილობრივი სტაბილიზაციის აღსასრულის მოახლოებას. ეს კრიზისი აძლიერებს რევოლუციონურ აზვირთებას კაპიტალისტურ და კოლონიალურ ქვეყნებში და აუცილებლად გადაიქცევა პოლიტიკურ კრიზისად მთელ რიგ ქვეყნებში.

რევოლუციონური აზვირთების თანდათან განვითარება თავის გამოხატულებას პოულობს ეკონომიური საგაფიცვო ბრძოლის ზრდასა და გამწვავებაში და მის გადაქცევაში პოლიტიკურ ბრძოლად კომპარტიებისა და რევოლუციონური პროფკავშირების მიერ გაფიცვების მიმართ დამოუკიდებელი ხელმძღვანელობის ტაქტიკის წარმატებით გამოყენებით, უმუშევართა ფართო მოძრაობაში თითქმის ყველა კაპიტალისტურ ქვეყნებში, კოლონიების მთელ რიგ რევოლუციონურ გამოსვლებში, ჩინეთის გლეხობის რევოლუციონურ ბრძოლაში და გომინდანის ბურჟუაზიული კონტრ-რევოლუციის წინააღმდეგ წითელი არმიის შექმნაში, ინდოეთში, ინდო-ჩინეთში, ინდონეზიასა და აფრიკაში ნაციონალურ რევოლუციონური ბძოლის გაძლიერებაში, ევროპის, ამერიკისა და ჩინეთის კომპარტიების განმტკიცებაში და მათ გაწმენდაში დამპალი ოპორტუნისტული ელემენტებისაგან.

ყრილობა კმაყოფილებით აღნიშნავს საკავშირო კომპარტიის (ბ) და მისი ცენტრალური კომიტეტის უდიდეს როლს კომინტერნის სექციების ბოლშევიზაციისა და მათი ოპორტუნისტული ელემენტებისაგან გაწმენდის საქმეში.

იმპერიალისტური სისტემის ყველა წინააღმდეგობათა გამწვავებასთან ერთად მწვავდება წინააღმდეგობანი საბჭოთა კავშირსა და მის გარშემო მყოფ კაპიტალისტურ მსოფლიოს შორის. საერთაშორისო ბურჟუაზიის სიძულვილი მსოფლიოში ერთად-ერთ პროლეტარული დიქტატურის სახელმწიფოსადმი და მისი გამარეგოლიუციონერებელი გავლენისადმი, გამოხატულებას პოულობს ეკონომიური ბლოკადის ორგანიზაციის ცდებში, საბჭოთა ექსპორტის წინააღმდეგ ბრძოლაში, სამღვდლოების კამპანიაში, ბურჟუაზიული და სოციალ-დემოკრატიული პრესის გააფთრებულ, ცილისწამებით აღსავსე კამპანიაში და საბჭოთა კავშირის წინააღმდეგ ომის მზადების გაძლიერებაში.

ანტისაბჭოთა კამპანიაში განსაკუთრებულ როლს თამაშობს ფაშიზაციის გზაზე დამდგარი სოციალ-დემოკრატია, რომელიც ჩვეულებრივად გამოდის ამ კამპანიის მეთაურად ყველაზე რეაქციონურ ბურჟუაზიულ ჯგუფთან ერთად. ამასთან სოციალ-დემოკრატიის მაჩანჩალებად სულ უფრო აშკარად გამოდინან კომუნიზმის მემარჯვენე და „მემარცხენე“ რენეგატები. მაგრამ საბჭოთა კავშირის ეკონომიური ძლიერების ზრდა, რომელიც ადიდებს ბურჟუაზიისათვის საბჭოთა კავშირის წინააღმდეგ მიმართული ინტერვენციის საშიშროებასა და რისკს, განსაკუთრებით ეხლანდელი კრიზისისა და რევოლიუციონური აზვირთების განვითარების პირობებში, აიძულებს ბურჟუაზიის ზოგიერთ ჯგუფებს დაადგნენ საბჭოთა კავშირთან ეკონომიური ურთიერთობის განვითარებისა და განმტკიცების გზას.

საბჭოთა კავშირის საერთაშორისო ძლიერების განმტკიცება წარმოადგენს იმ სწორი საგარეო პოლიტიკის შედეგს, რომელსაც ანხორციელებს საკავშირო კომპარტიის (ბ) ცენტრალური კომიტეტი. მხოლოდ ამ პოლიტიკის წყალობით საბჭოთა ხელისუფლებამ შესძლო შეენარჩუნებია მშვიდობიანობა, რომელიც წარმოადგენს ძლევაშისილი სოციალისტური მშენებლობის და საბჭოთა კავშირის საერთაშორისო ავტორიტეტის თვალსაჩინო განმტკიცების უმნიშვნელოვანეს პირობას. საბჭოთა კავშირის განუხრელ და მტკიცე პოლიტიკამ გამოიწვია დიპლომატიური ურთიერთობის აღდგენა ინგლისთან და აღმოსავლეთ-ჩინეთის რკინის გზაზე მომხდარი კონფლიქტის ლიკვიდაცია, რომელიც საერთაშორისო იმპერიალიზმმა მოგვახვია თავზე.

ყრილობა ავალებს ცენტრალურ კომიტეტს მომავალშიაც აწარმოოს მშვიდობიანობის მტკიცე და გადამჭრელი პოლიტიკა, პოლიტიკა საბჭოთა კავშირის მუშებისა და მშრომელი მასების ძმური კავშირისა და სოლიდარობის განმტკიცებისა კაპიტალისტური ქვეყნებისა და კოლონიების მუშებთან და მშრომელებთან.

ყრილობა საჭიროდ სთვლის საბჭოთა კავშირის ეკონომიურ-ურთიერთობის შემდგომ განვითარებას კაპიტალისტურ მსოფლიოსთან, საგარეო ვაჭრობის მონოპოლიის ურყევად დაცვის საფუძველზე და მოწინავე კაპიტალისტური ქვეყნების ტენზიკის უაღრესად ფართოდ გამოყენებას საბჭოთა კავშირის ინდუსტრიალიზაციის დასაჩქარებლად. ყრილობა ხაზგასმით აღნიშნავს ჩვენი ქვეყნის სოციალისტური ინდუსტრიალიზაციის ბოლშევიკური ტემპების მთელ მნიშვნელობას საბჭოთა კავშირის ეკონომიური დამოუკიდებლობის უზრუნველყოფისათვის, პროლეტარულ სახელმწიფოს თავდაცვის უნარიანობის განმტკიცებისათვის და საერთაშორისო იმპერიალიზმის მხრივ ინტერვენციის ყოველგვარი ცდების მოგერიებისათვის.

ყრილობა კმაყოფილებით აღნიშნავს, რომ ჩვენმა წითელმა არმიამ კვლავ გვიჩვენა თავისი ძლიერება და ბრძოლის უნარიანობა. ამასთან ყრილობა გადაჭრით აღნიშნავს იმის საჭიროებას, რომ კიდევ უფრო დაირაზმოს პარტიის ყურადღება და მოხდეს მუშათა კლასისა და ღარიბ და საშუალო გლეხთა მასების ყველა ძალების მობილიზაცია საბჭოთა კავშირის თავდაცვის უნარიანობის, წითელი არმიის სახლგაო და საჰაერო ფლოტის ძლიერებისა და ბრძოლის უნარიანობის განმტკიცების ამოცანის ირგვლივ.

II. საბჭოთა კავშირმა საანგარიშო პერიოდში ფეხი შესდგა სოციალისტური მშენებლობის ბუმბერაზულად გაშლის სტადიაში.

ცენტრალური კომიტეტის სწორმა ლენინურმა პოლიტიკამ უზრუნველყო სოციალისტური ინდუსტრიის მძლავრი გაქანება და გამოიწვია საწარმოო ენტუზიაზმის უდიდესი აზვირტება მუშათა მასებში, რომლებმაც საშუალება მისცეს პარტიას დაესახა ხუთწლიანი გეგმის ოთხ წელიწადში განხორციელების ამოცანა. პარტიის მიერ მიღებული ტემპები სოციალისტური მშენებლობისა საშუალებას აძლევენ საბჭოთა კავშირს უმოკლეს ისტორიულ ვადაში დაეწიოს და გაუსწროს მოწინავე კაპიტალისტურ ქვეყნებს ტენზიკურ-ეკონომიურად.

ინდუსტრიალიზაციის სწრაფმა ტემპმა შეჰქმნა წინასწარი პირობები სოფლის მეურნეობის სოციალისტური რეკონსტრუქციისათვის. მარცვლეული კულტურების საბჭოთა მეურნეობებმა უკვე მიმდინარე წელს უნდა მოგვცენ 100 მილიონ ფუთზე მეტი სასაქონლო პური. საკოლმეურნეო ხუთწლიანი გეგმა გადაჭარბებით შესრულდა მიმდინარე სამეურნეო წელს. კოლმეურნეობებმა უკვე მიმდინარე წელს უნდა მოგვცენ ნახევარ მილიარდ ფუთზე მეტი სასაქონლო პური. წინააღმდეგ მემარჯვენე ოპორტუნისტების პანიკური მტკიცები-

სა სოფლის მეურნეობის დეგრადაციის შესახებ, პარტიამ სოციალისტური მრეწველობის ხელმძღვანელი როლისა და კოლმეურნეობებში წვრილი, ჩამორჩენილი, დაქუცმაცებული გლეხური მეურნეობების გაერთიანების საფუძველზე, აგრეთვე ღარიბ და საშუალო გლეხთა ინდივიდუალური მეურნეობისათვის დახმარების საფუძველზე, საერთოდ წარმატებით გადასჭრა მარცვლეულის პრობლემა. მარცვლეული კულტურების ნათესმა ფართობმა მიმდინარე წელს პირველად გადააჭარბა ომის წინანდროინდელ დონეს. მიღწეულ იქნა ტექნიკურ და სასოფლო-სამეურნეო კულტურათა ფართობის თვალსაჩინოდ გადიდება. პარტია უკვე შეუდგა მესაქონლეობის პრობლემის გადაჭრას.

ჩვენი ქვეყნის სოციალისტური ინდუსტრიალიზაციის ბუმბერაზულ ტემპს თან სდევდა მუშათა კლასის თვალსაჩინო რიცხვობრივი ზრდა, მისი მატერიალური და კულტურული დონის ამაღლება, შრომის რეალური ხელფასის გადიდება, შვიდი საათის სამუშაო დღეზე გადასვლა, ხუთდღიანი სამუშაო კვირის შემოღება და უმუშევრობის საფუძვლიანი შემცირება.

ჩვენი ქვეყნის ეკონომიური დარაიონების ბოლომდე ჩატარება თვალსაჩინოდ აჩქარებს წინად ჩამორჩენილი რაიონებისა და განაპირა ოლქებისა და ნაციონალური რესპუბლიკების ინდუსტრიალიზაციას, ჰქმნის იქ სამრეწველო პროლეტარულ ცენტრებს და აადვილებს მრეწველობისა და სოფლის მეურნეობის უფრო სწორად და მიზანშეწონილად განაწილებას საბჭოთა კავშირის მთელ ტერიტორიაზე.

ეს წარმატებები პარტიის მიერ მიღწეულია ბრძოლაში და იმ სიძნელეთა გადალახვაში, რომელნიც იდგნენ სოციალისტური მშენებლობის გზაზე. ეს სიძნელენი კაპიტალისტური ქვეყნებისაგან განსხვავებით იყვნენ ზრდის და არა დაცემის სიძნელენი. ეს სიძნელენი გამომდინარეობენ იქიდან, რომ ჩვენ ძირიანად უნდა გარდავემნათ მრეწველობა და სოფლის მეურნეობა, შეეცვალოთ მათი ტექნიკური ბაზა და შევადარალოთ ისინი თანამედროვე ტექნიკით. ეს ამოცანა განსაკუთრებით რთულია სოფლის მეურნეობაში, სადაც ტექნიკური ბაზის გარდაქმნას თან უნდა სდევდეს სოფლის მეურნეობის სოციალისტურ-ეკონომიური სტრუქტურის გარდაქმნა, წვრილ და უწყრილეს დაქუცმაცებული მეურნეობათა გაერთიანება კოლმეურნეობებში და კაპიტალიზმის ფესვების აღმოფხვრა. მრეწველობისა და სოფლის მეურნეობის სოციალისტური რეკონსტრუქციისათვის მუშაობის სირთულე კიდევ უფრო ძლიერდება კულაკობის, ბურჟუაზიული ინტელიგენციისა და სახელმწიფო აპარატის ბიუროკრატიული ელემენ-

ტების (მავნებლობა, საბოტაჟი და სხვ.) გააფთრებულ წინააღმდეგობით. ამ სიძნელეთა წარმატებით და უმოკლეს დროში გადალახვის ძირითადი პირობებია სოციალისტური მშენებლობის ტემპების დაჩქარება და გაშლილი შეტევა კაპიტალისტური ელემენტების წინააღმდეგ მთელ ფრონტზე. ამ ტემპების რაიმე შესუსტება კაპიტალისტური და კულაკური ელემენტების სასარგებლოდ და მათ წინააღმდეგ შეტევის შესუსტება სინამდვილეში იქნებოდა არა სიძნელეთა შემსუბუქება, არამედ მათი უფრო გამძაფრება და პროლეტარული დიქტატურის კლასობრივი მტრების პოზიციების გაძლიერება.

მემარჯვენე ოპორტუნისტების კაპიტულიანტური გეზი ინდუსტრიალიზაციის ტემპების შენელებისაკენ არსებითად ნაკარნახევია კულაკურ-კაპიტალისტური ჯგუფების ინტერესებით და ამ გეზს კაპიტალიზმის რესტავრაციისაკენ მივყევართ.

პარტია და მუშათა კლასი ულმოზლად უკუაგდებდნენ და მომავალშიაც უკუაგდებენ მემარჯვენეთა ოპორტუნისტულ კაპიტულიანტობას, რომელიც სინამდვილეში მოასწავებს დაღატაკ მუშათა კლასის ინტერესებისადმი.

ყრილობა ავალებს ცენტრალურ კომიტეტს მომავალ მუშაობაში საბჭოთა კავშირის სოციალისტური ინდუსტრიალიზაციისათვის პარტიის ღონისძიებანი მიმართოს შემდეგი ძირითადი ამოცანების განხორციელებისაკენ.

1) მძიმე მრეწველობის, როგორც სოციალისტური მშენებლობის ძირითადი ბაზის (შავი და ფერადი მეტალურგია, ელექტრონის ენერგიის წარმოება, სათბობი მანქანათმშენებლობა, ქიმია). ყოველმხრივ გაშლა, უახლოეს პერიოდში ქვანახშირისა და მეტალურგიის ახალი მძლავრი ბაზის შექმნა ურალ-კუზნეცკის ბასეინის სახით.

2) განვითარება და რეკონსტრუქცია ტრანსპორტისა, განსაკუთრებით სარკინიგზო და სანაოსნო ტრანსპორტისა, რომელიც იქცევა სოციალისტური მშენებლობის ერთ-ერთ ყველაზე სუსტ ადგილად.

3) მრეწველობის მასიური მოხმარების პროდუქტების მწარმოებელი დარგების (მსუბუქი ინდუსტრია) განვითარების გაძლიერება, აგრეთვე სანედლეულო ბაზის განვითარება.

4) ექსპორტის გაძლიერება მრეწველობისა და სოფლის მეურნეობის მთელი რიგი იმ დარგების გაძლიერებულად გაშლით, რომელნიც ექსპორტისათვის მუშაობენ.

5) სამრეწველო-საფინანსო გეგმის აუცილებლად შესრულება, საგეგმო დავალებათა უსასტიკესი შესრულება პროდუქციის თვით-

ღირებულების შემცირებისა და ხარისხის ამაღლების საქმეში, რაციონალიზაციის უფრო გადაჭრით და გეგმა შეწონილად გატარება, წარმოებაში დაწუნებული პროდუქციის გამოშვებასთან და დანაკარგებთან ბრძოლა, შრომის ნაყოფიერების გადიდება, მთელ რიგ ღირებულებებში არსებულ ჩამორჩენათა ლიკვიდაცია.

6) სოფლის მეურნეობის მაშინიზაციისა და ტრაქტორიზაციის ყოველმხრივ განვითარება, საბჭოთა მეურნეობების ხუთწლიანი გეგმის სამ წელიწადში შესრულება, მტკიცე სამანქანო-სატრაქტორო ბაზის შექმნა გლეხურ მეურნეობათა მთლიანი კოლექტივიზაციისათვის მთელ საბჭოთა კავშირში.

7) ღონისძიებათა დაჩქარებით ჩატარება მესაქონლეობის აღდგენისა და განვითარებისათვის და საკვები პროდუქტების მწარმოებელი მრეწველობის გაშლისათვის სოფლის მეურნეობის სათანადო ღარგების საფუძველზე.

8) შრომის რეალური ხელფასის დასახული გადიდების, მიმწოდებელი ქსელის მუშაობის გაუმჯობესების განხორციელება, განსაკუთრებით სამომხმარებლო კოოპერაციის ხაზით.

გადამწყვეტი მნიშვნელობა აქვს ხელმძღვანელი სამეურნეო და ტექნიკური კადრების პრობლემას, რომელიც მთელი სიგრძე სიგანით დასვა ცენტრალურ კომიტეტმა და რომელიც იქცევა ჩვენი სოციალისტური მშენებლობის ცენტრალურ პრობლემად. მხოლოდ მთელი პარტიისა და მუშათა კლასის ძალების შემდგომი მობილიზაციით მუშათა კლასის წრიდან გამოსული კადრების მომზადების ამოცანის ირგვლივ, მხოლოდ გადამჭრელი გარდატეხით ამ სფეროში, შეიძლება უზრუნველყოფილი იქნას ჩვენი ქვეყნის სოციალისტური ინდუსტრიალიზაციის ბოლშევიკური ტემპების შემდგომი გატარება.

III. ჩვენი ქვეყნის სოციალისტური ინდუსტრიალიზაციის სწრაფ ტემპს, რომელსაც ანხორციელებდა ცენტრალური კომიტეტი მე-15 ყრილობის ღირექტივების საფუძველზე, ღრმა ცვლილებები შეაქვს კლასთა შეფარდებაში ჩვენი ქვეყნის შიგნით. ამ ცვლილებებს ახასიათებს, უწინარეს ყოვლისა, მუშათა კლასის რიცხვის ზრდასთან ერთად, მისი ხელმძღვანელი როლის გაძლიერება ღარიბ და საშუალო გლეხობის მიმართ. ეკონომიურმა დაკავშირებამ მუშათა კლასსა და გლეხობის ძირითად მასებს შორის უმთავრესად საწარმოო ხასიათი მიიღო. პარტიისა და მისი ცენტრალური კომიტეტის პოლიტიკამ უზრუნველყო დანარჩენ დაქუცმაცებულ გლეხურ მეურნეობათა წარმატებით გადასვლა მსხვილი სოციალისტური მიწადმოქმედების ლიანდაგზე, მთლიანი კოლექტივიზაციის გაშლა და კულაკობის,

როგორც კლასის, ლიკვიდაციის ლოზუნგის პრაქტიკულად განხორციელებაზე გადასვლა.

საანგარიშო პერიოდში მკვეთრად დაეცა კერძო კაპიტალის როლი. ხდება მისი შემდგომი განდევნა. გადაჭრით ძლიერდება საბჭოთა სახელმწიფოს მგევმავ-მომწესრიგებელი როლი ჩვენი ქვეყნის მთელ სახალხო მეურნეობაში და სულ უფრო და უფრო ვრცელდება არა მარტო მრეწველობაზე, არამედ სოფლის მეურნეობაზედაც. ხორციელდება ლენინის მიერ დასახული ამოცანა, რომ „ნების რუსეთი“ გადაიქცეს „სოციალისტურ რუსეთად.“

სოციალისტური მშენებლობის ზრდამ და კაპიტალისტურ ელემენტებზე შეტევის გაძლიერებამ უშუალოდ გამოიწვია კლასობრივი ბრძოლის გამწვავება ჩვენი ქვეყნის კულაკურ-კაპიტალისტურ ელემენტების მხრივ და მათი გააფთრებული წინააღმდეგობის ცდები. მოჯამაგირეთა და ღარიბ გლეხთა მასების აქტივობის ზრდაზე დაყრდნობით და საშუალო გლეხთან კავშირის განმტკიცებით პარტიამ დასძლია კონტრ-რევოლუციონური საბოტაჟი და კულაკობის წინააღმდეგობა, წარმატებით ჩაატარა პურის დამზადება და დააგროვა პურის თვალსაჩინო სარეზერვო ფონდი. საშუალო გლეხთა მასების გადაჭრით მობრუნებამ სოციალიზმისკენ პარტიის სწორი პოლიტიკის შედეგად განსაკუთრებით მკაფიო გამოხატულება ჰპოვა მძლავრ საკოლმეურნეო მოძრაობაში, რომელიც 1929 წლის დამლევს მოედო მრავალმილიონიან გლეხურ მეურნეობებს. ამ მოძრაობამ გამოიწვია კლასობრივ ძალთა ახალი შეფარდება ჩვენს ქვეყანაში, კოლმეურნეობაში შემავალი საშუალო გლეხი გადააქცია საბჭოთა ხელისუფლების დასაყრდენად, შეჰქმნა პირობები პურის კულაკური წარმოების საბჭოთა და კოლექტიური მეურნეობების წარმოებით შეცვლისათვის, და საშუალება მისცა პარტიას კულაკობის შეზღუდვისა და განდევნისაგან გადასულიყო კულაკობის, როგორც კლასის, ლიკვიდაციის ლოზუნგზე მთლიანი კოლექტიანიზაციის საფუძველზე.

ყრილობა ხაზგასმით აღნიშნავს უდიდეს ისტორიულ მნიშვნელობას ამ ლოზუნგისას, რომელიც მოასწავებს მუშათა კლასის იერიშს კაპიტალისტური ექსპლოატაციის უკანასკნელ ბურჟუზე ჩვენს ქვეყანაში.

ყრილობა სავსებით სწორად სთვლის ცენტრალურ კომიტეტის 5 იანვრის დირექტივებს კოლექტივიზაციის ტემპებისა და მასთან დაკავშირებული იმ ღონისძიებების შესახებ, რომელნიც გულისხმობენ კულაკობის, როგორც კლასის, ლიკვიდაციას საბჭოთა კავშირის სხვადასხვა რაიონებსა და ოლქებში საშუალო გლეხობასთან მტკიცე კავშირის საფუძველზე.

მაგრამ ყრილობა აღნიშნავს, რომ მთელმა რიგმა საოლქო და ადგილობრივმა ორგანიზაციებმა უხეშად დაარღვიეს ცენტრალური კომიტეტის დირექტივები (მე-16 კონფერენციისა და ნოემბრის პლენუმის დადგენილებანი, 5 იანვრის გადაწყვეტილებანი, ამხ. სტალინის წერილი „დიადი გარდატეხის წელი“) და აიღეს კურსი თავიანთი ოლქების კოლექტივიზაციაზე 1930 წლის გაზაფხულის კამპანიის განმავლობაში (მაშინ, როდესაც ცენტრალური კომიტეტის დადგენილებაში ლაპარაკი იყო ორი-სამი წლის და მეტი ხნის შესახებ). ეს გეზი განსაკუთრებით შეუწყნარებელი და მავნე იყო სამომხმარებლო ზოლში და ჩამორჩენილ ნაციონალურ რესპუბლიკებში.

ასეთ შემცდარ და მავნე გეზს აუცილებლად უნდა გამოეწვია ის, რომ ლენინურ პოლიტიკას საშუალო გლეხის მიმართ დაუწყეს შეცვლა ადმინისტრაციული ძალდატანების პოლიტიკით, რომელიც მთლიანად ეწინააღმდეგება ლენინიზმს.

ცენტრალური კომიტეტის დროულმა და მტკიცე მითითებებმა რომლებიც მოცემულ იქნა მთელ რიგ დადგენილებებში და ამხ. სტალინის წერილებში, შეაჩერეს გადახვევების ტალღა და აიძულეს თავსებული გადახვევები დაჰბრუნებოდნენ ლენინიზმის პოზიციებს.

ყრილობა გადაჭრით უკუაგდებს მემარჯვენე უკლონისტებისა „მემარცხენე“ გადახვევების განცხადებებს, თითქოს საშუალო გლეხის საწინააღმდეგო გადახვევათა გამოსწორება მოასწავებდა პარტიის უკან დახევას გენერალური ხაზიდან.

ყრილობა მთლიანად იწონებს ცენტრალური კომიტეტის დადგენილებას კოლმეურნეობებისათვის შეღავათების მინიჭების შესახებ რომლებმაც თვალსაჩინოდ შეუწყვეს ხელი კოლმეურნეობათა განმტკიცებას და თესვის კამპანიის წარმატებით ჩატარებას, რომელშიაც საკოლმეურნეო სექტორმა გადამჭრელი როლი ითამაშა.

პარტიამ უნდა განაგრძოს უღმობელი ბრძოლა „მემარცხენე“, საშუალო გლეხის საწინააღმდეგო გადახვევებთან, რომლებიც ამჟამად უფრო, ვიდრე ოდესმე, ხელს უწყობენ კულაკს და მემარჯვენე ოპორტუნიზმს.

მემარჯვენე ოპორტუნიზტებმა, რომლებიც გადაჭრით ილაშრებდნენ კოლექტივიზაციის წინააღმდეგ, სცადეს გამოეყენებიათ საკოლმეურნეო მოძრაობის სიძნელენი და საშუალო გლეხის საწინააღმდეგო გადახვევები ახალი იერიშებისათვის ცენტრალური კომიტეტისა და მისი პოლიტიკის წინააღმდეგ. ამ უკანასკნელ დროს ადგილი ქონდა მთელ რიგ ახალ გამოსვლებს, გაკოტრებულ მემარჯვენე ოპორტუნიზტების მხრივ, რომელნიც სცდილობდნენ სახელი გაეტე-

ხათ პარტიის მთელი მუშაობისათვის კოლექტივიზაციის საქმეში და კოლექტივიზაციასთან დაკავშირებული ღონისძიებებისათვის კულაკობის ლიკვიდაციის საქმეში ქადაგებდნენ თვითმიმდინარეობის თეორიას საკოლმეურნეო მოძრაობაში და ლიკვიდატორულ დამოკიდებულებას იჩენდნენ პარტიის ძირითად ღოზუნგებისადმი სოციალისტური მშენებლობის ეხლანდელ ეტაპზე: მთლიანი კოლექტივიზაციისა და კულაკობის, როგორც კლასის, ლიკვიდაციის ღოზუნგებისადმი.

პარტიამ დააძარცხა მემარჯვენე ოპორტუნისტები და უდიდეს წარმატებებს მიაღწია საკოლმეურნეო მოძრაობაში. პარტია მომავალშიაც ლახვარს ჩასცემს კოლექტივიზაციის საქმის ჩაშლის ყოველგვარ ცდებს მემარჯვენე ოპორტუნისტების მხრივ და ამისათვის მათ მიერ საკოლმეურნეო მშენებლობის სიძნელეთა გამოყენების ცდებს.

გადამწყვეტი მნიშვნელობა პარტიის მუშაობისათვის ამჟამად ეძლევა კოლმეურნეობებში ნებაყოფლობის საფუძველზე ღარიბ და საშუალო გლეხთა მეურნეობების შემდგომი ჩაბმის ამოცანას, კოლმეურნეობებში შრომის ორგანიზაციისა და კოლმეურნეობის შიგნით მოსავლის განაწილების პრობლემას, საკოლმეურნეო კადრების მომზადებისა და საკოლმეურნეო მასების კულტურული ღონის ამოღებას, კოლმეურნეობებს შიგნით წვრილბუთუთაზიული მერყეობის დაძლევისა და კოლმეურნეობების, როგორც სოციალისტური მშენებლობისა და სოფლად მშენებლობის დასაყრდენი პუნქტის, ყოველმხრივი განმტკიცების პრობლემას.

პარტია მთელ თავის პრაქტიკულ მუშაობაში სოფლად უნდა ანხორციელებდეს კოლმეურნეზე დაყრდნობის ღოზუნგს და გადაჭრით უნდა ებრძოდეს ღარიბი და საშუალო გლეხის ინდივიდუალური მეურნეობის უყურადღებოდ დატოვების ან შეუფასებლობის ყოველგვარ ტენდენციებს, დახმარებას უნდა უწევდეს ამ მეურნეობას, ამაგრებდეს ღარიბ გლეხთა დამოუკიდებელ ორგანიზაციას საბჭოებში, კოოპერაციაში და საკოლმეურნეო მოძრაობის დაბალ საფეხურებში. უნდა აწარმოებდეს ფართო მუშაობას ინდივიდუალურ მეურნეთა შორის და აბამდეს მათ კოლმეურნეობებში.

IV. პარტიის ბუმბერაზული წარმატებანი სოციალიზმის მშენებლობის საქმეში მრეწველობასა და სოფლის მეურნეობაში შესაძლებელნი გახდნენ მხოლოდ მუშათა კლასისა და მასთან მხარდამხარ მიმავალი მშრომელი მასების იმ უდიდესი აქტივობის საფუძველზე, რომელმაც გამოხატულება ჰპოვა მუშათა შორის სოციალისტური შეჯიბრების და დამკვრელობის ფართოდ განვითარებაში და პრო-

ლეტარული დიქტატურის ყველა ორგანიზაციების — პარტიული, პროფკავშირული, საბჭოთა და კოოპერატიული ორგანიზაციების მუშაობის გარდაქმნის დაწყებაში ისეთი ლოზუნგით, როგორიც არის მასების მობილიზაცია ჩვენი ქვეყნის სოციალისტური რეკონსტრუქციის ბოლშევიკური ტემპებისათვის, სიძნელეთა გადალახვისათვის და იმისათვის, რომ პროფკავშირებმა პირი იბრუნონ წარმოებისაკენ, ხოლო საბჭოებმა — საკოლმეურნეო მშენებლობისაკენ.

პროფკავშირთა მუშაობის გარდაქმნის დროს პარტიას წინააღმდეგობა გაუწია საკავშირო პროფსაბჭოს წინანდელმა ხელმძღვანელობამ, რომელიც პროფპარატის შიგნით აღვივებდა ოპორტუნიისტულ ტრედუნიონისტულ განწყობილობებს, აპოლიტიურობის, პარტიისაგან და სოციალისტური მეურნეობის მშენებლობისაგან მოწყვეტის განწყობილებებს და სცდილობდა პროფმოძრაობაში შეექმნა დასაყრდენი პუნქტი მემარჯვენე ოპორტუნიისტული ელემენტებისათვის, მათ ბრძოლაში პარტიისა და მისი ლენინური ცენტრალური კომიტეტის გენერალური ხაზის წინააღმდეგ.

ყრილობა მთლიანად და სავსეებით იწონებს იმ ზომებს, რომლებიც მიიღო ცენტრალურმა კომიტეტმა პროფმოძრაობის ლენინური ბოლშევიკური ხელმძღვანელობის განსამტკიცებლად.

პარტიის წინაშე და საკავშირო პროფსაბჭოს ახალი ხელმძღვანელობის წინაშე სდგას ამოცანა — განაგრძონ და დაამთავრონ პროფკავშირების მობრუნება პირით წარმოებისაკენ, სოციალისტური მეურნეობის მშენებლობაში აქტიურ მონაწილეობისაკენ და მუშათა კლასის ჩამორჩენილ ფენებში წვრილ ბურჟუაზიული მერყეობის გადალახვისაკენ და მთელი ეს მუშაობა უაღრესად მჭიდროდ დაუკავშირონ მუშაობის გაძლიერებას მუშათა მომარაგების გაუმჯობესების, შრომის დაცვის, სახელმწიფო და სამეურნეო ორგანოებში და პროფპარატში არსებულ ბიუროკრატიზმთან ბრძოლის საქმეში.

პარტიისა და პროფკავშირების უმნიშვნელოვანეს ამოცანას წარმოადგენს საწარმოში მომუშავე კომუნისტებისა და კომკავშირელების სოციალისტური შეჯიბრებისა და დამკვრელობის მოძრაობის უმაღლეს საფეხურზე აყვანა, კომუნისტების საწარმოო კვალიფიკაციის აწევა და პარტიული და პროფკავშირული მუშაობის სიმძიმის ცენტრის ნამდვილად გადატანა საამქროსა და ბრიგადაში.

მე-15 ყრილობამ სავსებით სწორად წამოაყენა რეკონსტრუქციის პერიოდის ერთ ერთი უმნიშვნელოვანესი პრობლემა — კულტურული პრობლემა. მაგრამ კულტურული მშენებლობის ტემპები ჩვენს ქვეყანაში ჯერ კიდევ სრულებით არასაკმაოა; ყრილობა მიაქცევს ყუ-

რადღებას ამ ტემპების გაძლიერების საჭიროებაზე. საყოველთაო სავალდებულო პირველ დაწყებითი სწავლისა და წერა-კითხვის უცოდინარობის ლიკვიდაციის გატარება უნდა გადაიქცეს პარტიის მებრძოლ ამოცანად, უახლოესი პერიოდისათვის. პარტიამ უნდა განამტკიცოს და განავითაროს ის თვალსაჩინო წარმატებანი, რომლებიც მიღწეულ იქნა მასების რელიგიის რეაქციონური გავლენისაგან განთავისუფლების საქმეში.

ყრილობა აღნიშნავს პრესის, როგორც სოციალისტური მშენებლობის საქმეში მასების მობილიზაციის იარაღს, თვალსაჩინო ზრდას და ხარისხობრივ გაუმჯობესებას და ავალებს ცენტრალურ კომიტეტს მიიღოს ზომები პრესის შემდგომი გაუმჯობესებისათვის და მისი როლის გადიდებისათვის სოციალისტური შეტევის გაშლაში.

კლასობრივი ბრძოლის გამწვავებას ჩვენს ქვეყანაში არ შეიძლება არ გამოეწვია ანტისაბჭოთა ელემენტების აქტივიზაცია სახელმწიფო აპარატში. ყრილობა იწონებს ცენტრალური კომიტეტისა და ცენტრალური საკონტრ. კომისიის მიერ მიღებულ ყველა ღონისძიებებს სახელმწიფო აპარატის წმენდისა და გაუმჯობესებისთვის და საჭიროდ სთვლის ბრძოლის გაძლიერებას ყოველგვარ ბიუროკრატიზმთან თვითკრიტიკის შემდგომი გატარების და აპარატში დაწინაურებულ მუშათა უფრო ფართოდ ჩაბმის საფუძველზე, პროლეტარული დიქტატურის ყველა ორგანოებისათვის საჭირო კადრების გაშლილი მომზადების, სახელმწიფო მართვა-გამგეობის საქმეში მუშათა მასიურად ჩაბმის ახალი ფორმების განვითარების, საბჭოების მუშაობის შემდგომი გაუმჯობესების და სხვ. საფუძველზე.

ყრილობა კმაყოფილებით აღნიშნავს პარტიის შემდგომ რიცხობრივ და ხარისხობრივ ზრდას, მისი სოციალური შემადგენლობის თვალსაჩინო გაუმჯობესებას. პარტიაში წარმოების მუშების გაძლიერებულ ჩაბმას (პარტიისაგან მთელი საამქროებისა და ქარხნების ლტოლვა), პარტიული კადრებისა და ფართო პარტიული მასების იდეური ღონის ამალგებას, პარტმუშაობის ხარისხის გაუმჯობესებას, შინაპარტიული დემოკრატიის შემდგომ განმტკიცებას, პარტიის ყველა საფეხურებში პროლეტარული თვითკრიტიკის წარმატებით გაშლას, პარტიის წმენდის წარმატებით ჩატარებას უცხო, გახრწნილი და მოტმანსილი ელემენტებისაგან.

პარტიული კადრების თვალსაჩინო ნაწილის იდეურ-პოლიტიკური ღონე ჯერ კიდევ საკმაო არ არის, რაც დაამტკიცა საშუალო გლეხის საწინააღმდეგო გადახვევების მრავალრიცხოვანმა ფაქტებმა. მთელი სიმწვავეთ სდგას პარტიული კადრების, განსაკუთრებით სოფ-

ლისათვის, განმტკიცებისა და მომზადების ამოცანა. პარტიის ზრდა მუშების ხარჯზე საწარმოთა ორგანიზაციებში ჯერ კიდევ არ არის საკმაო. საჭიროა გაძლიერდეს მუშაობა პარტიაში მუშების ჩასაბმელად, განსაკუთრებით მსხვილ საწარმოებში.

მიუხედავად კადრების და ახალგაზრდობის როლის ზრდისა წარმოებაში, მათ შორის მუშაობას დღემდე საკმაო ყურადღება არ ექცევა. სუსტია ქალთა შორის მუშაობასოფლად, რამაც ცხადათ იჩინა თავი კოლექტივიზაციის გატარების დროს. ყრილობა ავალებს ყველა პარტიულ, პროფესიონალურ, საბჭოთა და სხვა ორგანიზაციებს გააძლიერონ თავიანთი მუშაობა მშრომელი ქალთა ფართო მასების მობილიზაციისათვის, განსაკუთრებით სოფლად, სოციალისტური მშენებლობის გაშლისათვის. ყრილობა აღნიშნავს მიღწევებს კომკავშირის მუშაობაში სოციალისტური შეჯიბრებისა და დამკვრელობის გაშლის საქმეში და ფიქრობს, რომ ახალგაზრდობაში კომკავშირისა და პიონერთა ორგანიზაციების მნიშვნელობის ზრდა მოითხოვს ყურადღებისა და დახმარების გაძლიერებას პარტიული ორგანიზაციების მხრივ.

თვითკრიტიკა, როგორც პარტმუშაობის ყოველდღიური ორგანიზებული მეთოდი, ყველა ორგანიზაციებში არ არის საკმარისად გაშლილი. ჯერ კიდევ ადგილი აქვს თვითკრიტიკის ჩახშობისა და დამახინჯების ფაქტებს. ასეთ ფაქტებთან საჭიროა გადამჭრელი ბრძოლა და ბოლშევიკური თვითკრიტიკის ფართოდ გაშლა პარტიული კადრებისა და პარტიული მასების ბოლშევიკურად აღზრდის იდეური დონის ამაღლებისათვის, პარტიული ხაზის დამახინჯების და პრაქტიკაში არსებული ოპორტუნიზმის გამოაშკარავებისათვის და შინაპარტიული დემოკრატიის შემდგომი გაშლისათვის.

სოფლის სოციალისტური რეკონსტრუქციის ფართოდ გაშლილი პროცესი განსაკუთრებული სიმწვავით აყენებს სოფლის პარტიული ორგანიზაციის განმტკიცების ამოცანას. ამ ორგანიზაციის რიცხოზობრივი და ხარისხოზობრივი განმტკიცება, კოლექტიური და საბჭოთა მეურნეობებში ძლიერი პარტიული უჯრედების შექმნა, საბჭოთა და კოლექტიური მეურნეობების გადაქცევა სოფლად პარტმუშაობის დასაყრდენ პუნქტებად, პარტიაში სასოფლო-სამეურნეო მუშების, მოჯამაგირეების და საუკეთესო კოლმეურნეების ჩაბმა, კოლმეურნეობებში ღარიბ გლეხთა, ქალთა და ახალგაზრდობის შორის მუშაობის სათანადო დონეზე დაყენება იქცევა სოფლის მეურნეობის სოციალისტური რეკონსტრუქციისათვის წარმატებითი მუშაობის აუცილებელ წინასწარ პირობად.

ყრილობა მთლიანად და სავსებით იწონებს ცენტრალური კომიტეტის გადაწყვეტილებას ოლქების გაუქმებისა და რაიონის, როგორც სოფლად სოციალისტური მშენებლობის ძირითადი საფეხურის, გამაგრების შესახებ, რამაც უნდა გამოიწვიოს პარტიულ-საბჭოთა აპარატის გადაჭრით მიახლოება სოფელთან, კოლმეურნეობებთან, მასებთან. ამ ღონისძიებას განსაკუთრებით დიდი მნიშვნელობა აქვს პარტიული ორგანიზაციის განმტკიცებისათვის სოფლად და აგრეთვე ცენტრალური კომიტეტისა და ოლქის კავშირის გაუმჯობესებისა და განმტკიცებისათვის აღგილებთან. ყრილობა ავალებს ცენტრალურ კომიტეტს გაატაროს ოლქების ლიკვიდაციასთან და რაიონების გამაგრებასთან დაკავშირებული ყველა პრაქტიკული ღონისძიებანი.

V. პარტიამ სოციალისტური მშენებლობის უდიდეს მიღწევებს მიაღწია პარტიის გენერალური ხაზის მტკიცედ გატარების წყალობით, უღმობელი გადამჭრელი ბრძოლის წყალობით ორ ფრონტზე — ტროცკიზმისა და მასთან შემარიგებლობის წინააღმდეგ და მემარჯვენე გადახრის, როგორც ეხლანდელ ეტაპზე მთავარი საფრთხის, და მემარჯვენე გადახრისადმი შემარიგებლობის წინააღმდეგ.

მხოლოდ ორ ფრონტზე ბრძოლამ გამოიწვია სრული გამოაშკარავება მემარჯვენე გადახრისა, რომელიც მთლიანად დაეშვა კონტრევოლუციონურ მენშევიკურ პოზიციებზე. მაგრამ პარტიაში კვლავ არსებობენ შემარიგებელი განწყობილებანი ტროცკიზმისადმი, რაც უწინარეს ყოვლისა, გამოხატულებას პოულობს საშუალო გლეხობასთან მუშათა კლასის კავშირის შეუფასებლობაში. პარტია შემდეგშიაც უაღრესად გადამწყვეტ ბრძოლას აწარმოებს ამ განწყობილებებთან.

ტროცკიზმის განადგურების შემდეგ პარტია შეხვდა ოპორტუნიზმის ახალ გამოხატულებას მემარჯვენე გადახრის სახით (ამხ. ბუხარინის ჯგუფი). მემარჯვენე გადახრამ გენერალურ ხაზს დაუბირისრა თავისი აშკარა ოპორტუნიისტული ხაზი. მემარჯვენე უკლონისტების ხაზს მივეყვართ კაპიტულიაციისაკენ ჩვენი ქვეყნის კულაკურ-კაპიტალისტური ელემენტების წინაშე. მემარჯვენე უკლონისტების, რომელნიც ობიექტიურად კულაკობის აგენტურას წარმოადგენენ, ხაზის განხორციელება, იქნებოდა სოციალიზმის მშენებლობის ჩაშლის და ჩვენს ქვეყანაში კაპიტალიზმის აღდგენის მომასწავებელი, კაპიტალისტური ელემენტების წინააღმდეგ მთელ ფრონტზე გაშლილი შეტევის პერიოდში მემარჯვენე გადახრა იყო და რჩება მთავარ საფრთხედ პარტიისათვის.

ყრილობა მთლიანად და სავსებით იწონებს ცენტრალური კომიტეტის მიერ ტროცკიზმთან და მემარჯვენე გადახრასთან ბრძოლაში მიღებულ ღონისძიებებს, რომლებმაც უზრუნველჰყვეს პარტიის მთლიანობის ნამდვილად შენარჩუნება, გენერალური ხაზის გატარება და პარტიის შემკიდროება ლენინიზმის საფუძველზე.

ყრილობა მთელი პარტიის ყურადღებას მიაპყრობს იმაზე, რომ ყველა ჯურის ოპორტუნიზტები, განსაკუთრებით მემარჯვენენი, მმართვენ ახალ მანევრს, რომელიც გამოიხატება თავიანთი შეცდომების ფორმალურად აღიარებაში და პარტიის გენერალურ ხაზთან ფორმალურ თანხმობაში, ხოლო ამ აღიარებას არ ამტკიცებენ გენერალური ხაზისათვის მუშაობით და ბრძოლით, რაც სინამდვილეში მოასწავებს მხოლოდ გადასვლას აშკარა ბრძოლიდან პარტიის წინააღმდეგ ფარულ ბრძოლაზე ან უფრო ხელსაყრელი მომენტის მოლოდინს პარტიაზე იერიშის განახლებისათვის.

პარტიამ ულმობელი ბრძოლა უნდა გამოუცხადოს ასეთ ორპიროვნობასა და მოტყუებასა და მოითხოვოს ყველასაგან, ვინც თავის შეცდომებს აღიარებს,—პარტიის გენერალური ხაზის აქტიურად დაცვით დაამტკიცოს თავისი აღიარების გულწრფელობა. ამ მოთხოვნის არ შესრულებამ უნდა გამოიწვიოს უალრესად გადამჭრელი საორგანიზაციო ზომების მიღება.

ყრილობა მემარჯვენე ოპოზიციის შეხედულებებს აცხადებს საკავშირო კომპარტიის (ბ) წევრობასთან შეუთავსებლად.

ყრილობა აღნიშნავს, ჩვენს ქვეყანაში კლასობრივი ბრძოლის გამწვავებასთან დაკავშირებით, პარტიის რიგებში ნაციონალური გადახრების აქტივიზაციას დიდმპყრობეღური და ადგილობრივი შოკინიზმისაკენ.

ეხლანდელ ეტაპზე მთავარ საფრთხეს წარმოადგენს დიდმპყრობეღური გადახრა. რომელიც სცდილობს რევიზია გაუკეთოს ლენინური ნაციონალური პოლიტიკის საფუძვლებს და ინტერნაციონალიზმის დროშით ფარავს წინად გაბატონებული ველიკორუსი ერის დრომოქმული კლასების მისწრაფებას—დაიბრუნონ დაკარგული პრივილეგიები.

ამასთან ერთად აქტივობას იჩენს გადახრა ადგილობრივი ნაციონალიზმისაკენ, რაც ასუსტებს საბჭოთა კავშირის ხალხთა ერთობას და ხელს უწყობს ინტერვენციას. პარტიამ უნდა გააძლიეროს ბრძოლა ორივე გადახრასთან ნაციონალურ საკითხში და მასთან შემარიგებლობასთან და იმავე დროს მეტი ყურადღება მიაქციოს ლენინური ნაციონალური პოლიტიკის პრაქტიკულად გატარებას, ნა-

ციონალური უთანასწორობის ელემენტების მოსპობას და ნაციონალური კულტურების ფართოდ განვითარებას საბჭოთა კავშირში.

მე-16 ყრილობა სცნობს, რომ ჩვენი პარტიის ც. კ-მა, ახალი ისტორიული ბრძოლებისთვის ლენინელთა რიგების შემჭიდროებასთან ერთად, მომავალშიაც უნდა უკუაგდოს ყოველგვარი ცდა, მიმართული იქნეთენ, რომ შეარყიონ ლენინური პარტიის ფოლადისებური პარტიული დისციპლინა და მთლიანობა და ძირი გამოუთხარონ ამ დისციპლინას და მთლიანობას.

მე-16 ყრილობა ავალებს პარტიის ც. კ-ს—შემდეგშიაც უზრუნველჰყოს სოციალისტური მშენებლობის მებრძოლი ბოლშევიკური ტემპები, მიაღწიოს ხუთწლედის ნამდვილად შესრულებას ოთხ წელიწადში, განუზრელად გაატაროს კულაკობის, როგორც კლასის, ლიკვიდაცია მთლიანი კოლექტივიზაციის საფუძველზე მთელ საბჭოთა კავშირში.

ყრილობა ურყევ რწმენას გამოსთქვამს, რომ ლენინიზმის დროშის ქვეშ მუშათა და კოლმეურნეთა მილიონების შემჭიდროებით და კლასობრივი მტრების წინააღმდეგობის დათრგუნვით საკავშირო კომუნისტური პარტია (ბ) წაიყვანს მასებს გაშლილ სოციალისტურ შეტევაში და უზრუნველჰყოფს სოციალიზმის გამარჯვებას საბჭოთა კავშირში.

ყრილობა ურყევ რწმენას გამოსთქვამს, რომ საბჭოთა კავშირის ძლიერების ამაღლებით და კაპიტალისტური და კოლონიალური ქვეყნების მუშებთან და მშრომელებთან ძმური კავშირის განმტკიცებით საკავშირო კომუნისტური პარტია (ბ) უზრუნველჰყოფს საბჭოთა კავშირის, როგორც საერთაშორისო პროლეტარული რევოლუციის დასაყრდენის, განმტკიცებას.

გაუმარჯოს სოციალიზმის ძლევა მოსილებას საბჭოთა კავშირში! გაუმარჯოს საერთაშორისო პროლეტარულ რევოლუციას!

საკ. კომკ. (გ) XVI ყრილობის შედეგებისათვის

გ. მუშიშვილი

XVI პარტიული ყრილობა და მისი მსოფლიო-ისტორიული მნიშვნელობა

ჩვენი პარტიის და, საერთოდ, მსოფლიო კომუნისტური მოძრაობის ისტორიაში XVI ყრილობას განსაკუთრებული ადგილი ეკუთვნის. ეს აიხსნება არა მარტო ყრილობის უაღრესად მნიშვნელოვანი გადაწყვეტილებებით, მისი საქმიანი მუშაობით, ლენინური პარტიის ყველა ყრილობას ახასიათებს ყოველივე ეს. XVI ყრილობის განსაკუთრებული მნიშვნელობა, სხვათა შორის, აიხსნება უმთავრესად იმ გარემოებით, რომ სოციალიზმის მშენებელ საკავშირო ბოლშევიკების ყრილობა მიმდინარეობდა განსაკუთრებულ საერთაშორისო ვითარების—სოციალიზმისა და კაპიტალიზმის სამკვდრო-სასიცოცხლო ბრძოლის პირობებში, როცა ორი ქვეყნის ბუმბერაზული შეტაკება ისტორიულ უღელტეხილზე სწარმოებს.

მართალია, ამ ბრძოლას, ამ შეტაკებას ჯერ კიდევ არ ახასიათებს აშკარა შეიარაღებული ომის ფორმები, არც ერთი და არც მეორე არ მეტყველებს ზარბაზნებისა და ტყვიისმფრქვევლების ენაზე. ეს ენა ჯერ კიდევ მუცელში აქვს კაპიტალისტურ ქვეყანას ჩაგდებული. მაგრამ შუბი ხალთაში არ დაიმალება—საბჭოთა კავშირის, პროლეტარულ დიქტატურის სახელმწიფოს წინააღმდეგ ომის. სამზადისი აშკარად ვითარდება, მიდის წინ გოლიათური ნაბიჯებით. ამას კარგად ვხედავთ ჩვენ, ჩინებულად ვარჩევთ ბურჟუაზიულ პაციფიზმის, ერთა ლიგის რეზოლიუციებისა და განიარაღების პროექტების „უღრან ტყეს“ იქით ამერიკულ-ინგლისურ ზარბაზნების უზარმაზარ „ხეებს“. კარგად ვხედავთ და შესაფერისი დასკვნაც გამოგვყავს კიდევ...

სოციალიზმისა და კაპიტალიზმის, საბჭოთა კავშირისა და ბურჟუაზიულ სახელმწიფოების შეურიგებელი კიდილი, ორი მოწინააღ-

მდეგე ქვეყნის ინტერესთა ბრძოლა ამ ჟამად უმთავრესად „მშვიდობიან“ ფორმებში სწარმოებს. ეს არის ბრძოლის ეკონომიური ფორმა. ეკონომიური წინააღმდეგობა, ეკონომიური დაპირისპირება, ეკონომიური იარაღის გამახვილება და ამ იარაღით ბრძოლა—ასეთია საბჭოთა კავშირისა და კაპიტალისტური ქვეყნების ურთიერთობის გამომეტყველება, ისტორიულ განვითარების მიმდინარე საფეხურზე.

ამ ნიადაგზე, ეკონომიური წინააღმდეგობის, ეკონომიური ბრძოლის საფუძველზე, რასაკვირველია, ვითარდება, მწვავედბა პოლიტიკური წინააღმდეგობა, პოლიტიკური ბრძოლა, რომელიც გარყნულად იარაღის ქლარუნში პოულობს თავის შინაგან სახის გამომჟღავნებას.

ორი მოწინააღმდეგე პოლიტიკურ-ეკონომიური სისტემის, სოციალიზმისა და კაპიტალიზმის შეთანხმება, შეთავსება შეუძლებელია დიდი ხნით, ან ერთი გაიმარჯვებს, ან-მეორე. საშუალო გზა მოჭრილია აქ. ასე ამბობდა ყოველთვის ლენინი. ამასვე ამტკიცებს, ადასტურებს „საერთაშორისო გამოცდილება“. კაპიტალისტურმა მსოფლიომ საკმაოდ დაჰკარგა საბჭოთა კავშირთან ინტერვენტული ბრძოლის იმედი, მას ასულდგმულებს პროლეტარიატის დიქტატურის ერთადერთი ქვეყანასთან გაშლილ იმპერიალისტური ფრონტით ბრძოლის მომავალი. კაპიტალისტური ევროპა-ამერიკა გაჟღენთილია საბჭოთა კავშირის „ცეცხლითა და მახვილით“ განადგურების უტკბილესი სურვილით. მაგრამ სურვილი სინამდვილე არ არის. ბურჟუაზია უცდის მოხერხებულ დროს, უცდის მომენტს, როცა გახდება შესაძლებელი უნიადაგო ოცნების გადაქცევა სინამდვილეთ. ეს მომენტი არ დამდგარა ჯერ. ამიტომ სდუმს ბურჟუაზიული ქვეყნების მაუზერი და და მეტყველებს მათი დოლარი!

და აი აქ ისმება უაღრესად მნიშვნელოვანი კითხვა: როგორია სოციალიზმის ქვეყნის—საბჭოთა კავშირის და კაპიტალისტური მსოფლიოს ეკონომიური კიდილის ზედგვი? როგორია ამ ბრძოლის დღევანდელი ვითარება, ახლო მომავალში?

ამხ. სტალინმა მეტად მოსწრებულად შენიშნა თავის მოხსენებაში: „უკანასკნელი წლები იყო პერიოდი გამოცდისა პრაქტიკაში, ორი მოწინააღმდეგე სისტემის—საბჭოთა და კაპიტალისტური სისტემის—გამოცდის პერიოდი. საბჭოთა სისტემას „დალუპვაზე“, „დამსხვრევაზე“ საკმაოდ ბევრს ლაპარაკობენ და ლალალობენ, ხოლო კაპიტალიზმის აყვავებაზე—კიდევ უფრო მეტს. რა გამოირკვა? ამ წლებმა ზედმეტათ დაგვანახა, რომ მეურნეობის კაპიტალისტური სისტემა არის უსუსური სისტემა, ხოლო მეურნეობის საბჭოთა სის-

ტემას გააჩნია ისეთი უპირატესობანი, რომელზედაც ოცნებასაც ვერ გაბედავს ვერც ერთი ბურჟუაზიული სახელმწიფო“.

საერთაშორისო კაპიტალიზმთან ეკონომიურ ბრძოლაში საბჭოთა კავშირი გამარჯვებული გამოდის. ამჟამად ხდება მეურნეობის კაპიტალისტურ და საბჭოთა, ბოლშევიკური სისტემის **მსოფლიო შე-
მოწმება**. სამხედრო იარაღით ვერაფერი გააწყობ ბურჟუაზიულმა ევროპამ საბჭოთა კავშირთან ბრძოლაში. მან ვერ მიაღწია მიზანს ვერც ეკონომიური იარაღით. **ეკონომიურად** ევროპამ საბჭოთა კავშირი ოდნავათაც ვერ შეარყია. არ მოხდა რასაც წინასწარმეტყველებდა საერთაშორისო მენშევიზმი. ევროპა—ამერიკის კაპიტალმა საბჭოთა მეურნეობა სრულებით ვერ დაიმორჩილა. კიდევ მეტი, ამ კაპიტალის როლი—კონცესიების სახით—იმდენად დაეცა საბჭოთა კავშირში“, „იმდენად გასკანდალდა“ უცხოეთის კაპიტალი საბჭოთა კავშირის სახალხო მეურნეობაში, რომ ამ მოულოდნელ მარცხზე მთელი ბურჟუაზიული პრესა მოთქვამს გულმოკლულად. მენშევიზმის მეცნიერულმა მარჩიელობამ ჩაილულის წყალი „ირჩია“ და მორცხვით დალია კიდევ. „რუსულ სოციალიზმთან“ ბრძოლაში მენშევიზმი გაკატრდა სრულებით, არ გამართლდა მენშევიზმის არც ერთი „პროგნოზი“. ახლა მაინც ყველა ხედავს, რომ მენშევიზმს კოვზი ნაცარში ჩაუვარდა.

XVI ყრილობამ ჯამი გაუკეთა ჩვენს მიღწევებს სოციალისტურ მშენებლობის ყველა ფრონტზე. მან მოგვცა აგრეთვე საერთაშორისო კაპიტალიზმის თანამედროვე მდგომარეობის სწორი, ლენინური გაგება. რით ხასიათდება ბურჟუაზიული მსოფლიო? პასუხი ერთია: **ღრმა შინაგანი კრიზისით**. კაპიტალიზმი დაცემისა და განადგურების აუცილებელ გზაზე იმყოფება. თითქმის ყველა მოწინავე კაპიტალისტურ სახელმწიფოში ვითარდება უმუშევრობა, სამეურნეო კრიზისი, რევოლუციონური მოძრაობა. კაპიტალიზმის ღრმა კრიზისის საუკეთესო ნიმუშს იძლევა ამერიკა და გერმანია. ამ ქვეყნებში სამრეწველო კრიზისი ინასკვება აგრარულ კრიზისში. ცხადია, ამას მოყვება **პოლიტიკური კრიზისი**, რომელიც შეუძლებელია ამოიწუროს ერთი ბურჟუაზიულ კაბინეტის მეორეთი შეცვლით. სამეურნეო კრიზისი იწვევს პოლიტიკურ კრიზისს, ხოლო პოლიტიკური კრიზისი თავის გამოსავალს იპოვის **პროლეტარულ რევოლუციაში**. თანამედროვე კაპიტალისტური სახელმწიფოები იმყოფებიან ამ რევოლუციის რეალურ საშიშროების წინაშე.

ერთი სიტყვით, კაპიტალიზმის ნაწილობრივი სტაბილიზაციის ხანა უახლოვდება თავის აღსასრულს. **დაიწყო ამ სტაბილიზაციის და-**

სასრული. „ორგანიზაციულად მოწყობილ კაპიტალიზმის“ მენშევიკურმა თეორიამ მწარე მარცხი იწვნია. სად, რომელ სახელმწიფოშია კაპიტალიზმი ორგანიზაციულად მოწყვრიგებული? პირიქით **კაპიტალიზმი იხრჩობა წინააღმდეგობაში; მას ღრღნის და ფესვებს უთხრის შინაგანი კრიზისი.** ამავე დროს ძლიერდება წინააღმდეგობა თვით ცალკე კაპიტალისტურ სახელმწიფოებს შორის. ამერიკა და ინგლისი წარმოადგენს აქ ამ წინააღმდეგობის მთავარ ღერძის ორ დაბოლოებას. მაშასადამე, კაპიტალიზმის საგარეო წინააღმდეგობაც ვითარდება, ღრმავდება. ამას მოუმატეთ უმნიშვნელოვანესი ფაქტი—**საბჭოთა კავშირის არსებობა.** ამხ. სტალინი სამართლიანათ აღნიშნავს, როცა ამბობს, საბჭოთა კავშირი მარტო თავისი არსებობით უშლის საღერღელს მთელ მსოფლიო კაპიტალიზმსო. **საბჭოთა კავშირის „უბრალე“ არსებობა ამწვავებს კაპიტალისტურ სახელმწიფოების შინაგან კრიზისს და ამავე დროს აძლიერებს მათ საგარეო წინააღმდეგობას.**

ვიმეორებთ, სად არის ორგანიზაციულათ მოწყვრიგებული კაპიტალიზმი? მენშევიზმი იბრძვის ასეთი „ჰარმონიულ კაპიტალიზმისათვის“. მენშევიზმი ებრძვის პროლეტარულ რევოლუციის საშიშროებას, წითელ საფრთხეს—ბოლშევიზმს. ამოთ, ესაა ბრძოლა მზის დაბნელების წინააღმდეგ. კაპიტალიზმის მზე ბნელდება სამუდამოთ. ამ ისტორიულად აუცილებელ პროცესს ვერ შეაჩერებს მენშევიზმის მიერ გულმოდგინეთ გათელილი „გზა ვიწრო, ვერცა კლდოვანი“.

საერთაშორისო კაპიტალიზმის შეფასებაში სასტიკად დამარცხდენ და გაკოტრდენ ჩვენებული **მემარჯვენენიც.** ისინი ხომ იზიარებდეს და იზიარებენ ორგანიზაციულად მოწყვრიგებულ კაპიტალიზმის თეორიას! ამ თეორიას ღრმა საფლავი გაუთხარა ამერიკის სამეურნეო კრიზისის განვითარებამ, ევროპულ კაპიტალიზმის თანამედროვე მძიმე მდგომარეობამ. ამ საფლავში დაიმარხა ეს მენშევიკური თეორია და მაშასადამე, მასთან ერთად დაიმარხა მემარჯვენე ოპოზიციის ბელადებისა და მიმდევრების გენიოსური „ჰკუამახვილობა“, მათი თეორიულ პოლიტიკურ ხაზის „სისწორე“. ორგანიზაციულად მოწყვრიგებულ კაპიტალიზმის თეორიის მწარე მარცხი და სრული გაკოტრება მემარჯვენეების, პოლიტიკური მწარე მარცხი და სრული თეორიული გაკოტრებაა. შეუძლებელია ამ საესეებით გარკვეულ საკითხში ორი აზრის არსებობა.

სრულებით სწორი გამოდგა ჩვენი პარტიისა და კომუნისტური ინტერნაციონალის შეხედულება კაპიტალიზმის ნაწილობრივ სტაბი-

ლიზაციაზე. ეს შეხედულება სავესებით გაიმართლა კაპიტალისტურმა სინამდვილემ, კაპიტალისტური მეურნეობის შემდგომმა „განვითარებამ“. პარტიის ლენინურმა შეხედულებამ გაიმარჯვა ბრწყინვალეთ. მემარჯვენეების ანტილენინური, მენშევიკური თეორია, როგორც იყო აუცილებლათ მოსალოდნელი გამოდგა ყალბი და ცხოვრებასთან სრულებით შეუფერებელი.

განვლილი პერიოდი ყრილობამ დაახასიათა როგორც გარდატეხის პერიოდი მსოფლიო მასშტაბით. ეს პერიოდი არის გარდატეხის ხანა როგორც საბჭოთა კავშირის, ისე თვით კაპიტალისტურ ქვეყნების ცხოვრებაში. რაში მდგომარეობს გარდატეხის პერიოდი კაპიტალიზმის სახელმწიფოებში? ამ კითხვაზე პასუხი ცხადზე უცხადესია: კაპიტალიზმის ცხოვრებაში მოხდა გარდატეხა... დაცემისაკენ, კრიზისისაკენ, დაქვეითებისაკენ. რაც იყო წინეთ ორი წლის უკან, არ არის დღეს. მაშინ ლაპარაკი იყო კაპიტალიზმის შედარებითი განმტკიცებაზე, გამაგრებაზე, ნაწილობრივ სტაბილიზაციაზე. დღეს კი ჩვენ ვხედავთ კაპიტალიზმს, რომლის ლოკომოტივი—ვამბოზ ენგელსის სიტყვებით—მიექანება უფსკრულისაკენ, ხოლო მემანქანეს არ შესწევს ძალღონე მშველელ „კლაპანის“ გასახსნელად.

მეორე მხრივ, განვლილი პერიოდი უდიდესი გარდატეხის პერიოდია საბჭოთა კავშირის ცხოვრებაშიაც. მაგრამ ამ ორ „გარდატეხას“ შორის უდიდესი ძირეული განსხვავებაა. ჩვენში ეს გარდატეხა მოასწავებს გარდატეხას სოციალიზმის გაძლიერებულ მშენებლობისაკენ, მუშებისა და გლეხობის კავშირის უფრო განმტკიცებისაკენ, სოციალისტური ინდუსტრიის ჩქარი ტემპით განვითარებისაკენ, სოფლის მეურნეობის რეკონსტრუქციისაკენ.

ასეთია ორი ქვეყნის, ორი სამეურნეო-პოლიტიკური სისტემის შედარება: ჩვენში, საბჭოთა ქვეყანაში—მრეწველობის სწრაფი ზრდა, სოფლის მეურნეობის სოციალიზმის ნიადაგზე გადაკეთების ჩქარი განვითარება, უმუშევრობის შენელება-შემცირება, მშრომელ მასების ეკონომიურ და კულტურულ მდგომარეობის გაუმჯობესება. კაპიტალიზმის ქვეყნებში კი—სამრეწველო კრიზისი, უმუშევრობის ზღაპრული ზრდა (4 მილიონი უმუშევარი მარტო გერმანიაში!), მუშათა მდგომარეობის გაუარესება დღითი დღე, კრიზისი სოფლის მეურნეობაში, გაფიცვები, საპროტესტო დემონსტრაციები და მრავალი სხვა.

მოკლეთ: ჩვენში- სოციალიზმის მშენებლობის ხუთწლიანი გეგმა, ხოლო ჩვენს გაღმა, წითელ ხაზს იქით, კაპიტალისტურ ევროპაში იუნგის გეგმა.

ორი ქვეყანა, ორი სისტემა, ორი გეგმა — ორგვარი გარდატეხაც! სოციალიზმის ქვეყანა შეუჩერებლად იზრდება, რკინის ხელებით იკაფავს გზას, სპილოს მუხლებით მიაბიჯებს წინ, საბოლოო გამარჯვებისაკენ მთელ მსოფლიოში. ამავე დროს მის გვერდით — კრიზისებისა და ბოლშევიკურ მოძრაობის განვითარებით — მძიმეთ დრტყინავს კაპიტალისტური ქვეყნიერება. ასეთია საერთაშორისო ვითარების საერთო სურათი, ისტორიულ განვითარების მეტათ ოსტატური ხელით შესრულებული.

XVI ყრილობა იყო სოციალიზმის ძლევამოსილ მშენებლობის მსურვალე დემონსტრაცია მთელი ქვეყნის, მთელი მშრომელი კაცობრიობის წინაშე. ამ მხრივაც ყრილობის ბოლშევიკური სიტყვა, განვილ ბოლშევიკურ საქმიანობაზე დამყარებულ, იყო და არის მსოფლიო ისტორიულ მნიშვნელობის. ყრილობამ ახადა ფარდა და პოლიტიკურ სცენაზე გამოიყვანა გაშიშვლებული, წელზე მოხრილი, ფერდებ შეთხლებული, განუკურნებელი სენით დაავადებულ-დაავად-მყოფებული მსოფლიო კაპიტალიზმი. ალბად „ევროპულ წრეებში“ ბევრი მოელოდა ამ სცენაზე თეთრი სპილოს გამოსვლას, მაგრამ ნამდვილად გამოვიდა კი-თეთრი თავი! ევროპის მუშათა კლასის მენშევიზმით გაბრუნებული ნაწილი დაინახავს ამ „სეირს“ და საკმაოდ განთავისუფლდება სოციალ-ფაშიზმის დამლუპველ გავლენისაგან.

ამხ. სტალინმა გენიოსურათ დაახასიათა კაპიტალიზმის დღევანდელი მდგომარეობა. ყრილობამ მოგვცა ამ მდგომარეობის ლენინური შეფასება. მოკლეთ ასეთია ამ შეფასების დედა აზრი, მთავარი შინაარსი: თანამედროვე მსოფლიო მდგომარეობას ახასიათებს კაპიტალიზმის ნაწილობრივი სტაბილიზაციის შერყევის შემდგომი გაძლიერება. იმპერიალისტური სისტემის ყველა წინააღმდეგობათა გაშლა, ახალი იმპერიალისტური ომების საფრთხის ზრდა, მთელი კაპიტალისტურ მსოფლიოში მუშათა კლასისა და მშრომელი მასების მდგომარეობის გაუარესება, ბურჟუაზიულ-დემოკრატიულ სახელმწიფოების ფაშიზაცია და სოციალ-დემოკრატიის გადაქცევა მუშათა კლასის დათურგენის პირდაპირ იარაღად. უფრო მოჭრით თუ ვიტყვით, მივიღებთ ფორმულას, რომელიც სავსებით ამოსწურავს კაპიტალიზმის თანამედროვე მდგომარეობას: „კაპიტალიზმის ნაწილობრივი სტაბილიზაციის აღსასრულის მოახლოება“ — აი ასეთია მიმდინარე საერთაშორისო ვითარების უაღრესად სწორი, ლენინური გაგება და ბოლშევიკური შეფასება.

კაპიტალიზმის ნაწილობრივი სტაბილიზაცია ჯერ კიდევ არ მოხსნილა სავსებით. ჯერ კიდევ არ გვაქვს მისი სრული ლიკვიდაცია. დაიწყო ამ ლიკვიდაციის ჩქარი პროცესი. „კაპიტალიზმის ნაწილობრივი სტაბილიზაციის აღსასრული“ ახლოვდება. ეს ნიშნავს—**ახლოვდება გადამწყვეტი რევოლუციონური ბრძოლები**, სხვანაირად, ახლოვდება ე.-წ. უშუალო რევოლუციონური სიტუაცია,—ისეთი მომენტი როცა უნდა დაიწყოს კაპიტალიზმის ციხე-სიმაგრეებზე აშკარა გაბედული ორგანიზაციული, შეიარაღებული თავდასხმა, **მარქსის** ენაზე—როცა დაპყრავს კერძო კაპიტალისტური საკუთრების საათი და მოხდება ექსპროპრიატორთა ექსპროპრიაცია. რევოლუციონური მოძრაობის მეცხრე ტალღა ახლოვდება, კერძოთ, ევროპაში ყველაზე უფრო მოწინავე კაპიტალისტურ ქვეყანაში—გერმანიაში.

კაპიტალიზმის თანამედროვე კრიზისი მარჯვით ამზადებს ამ ისტორიულ აუცილებლობას. ეს კრიზისი არ არის „გარდამავალი“, კონიუქტურული, შემთხვევითი, როგორც ამტკიცებენ მსოფლიო მენშევიზმის მნათობნი და მეორე ინტერნაციონალის ტვინგამშრალი ბელადები. კრიზისი კაპიტალიზმის „თანდაყოლილი იდეა“, თანდაყოლილი თვისება. მაგრამ კრიზისიც არის და კრიზისიც. თანამედროვე კრიზისი არ არის ძველებური კრიზისი, რომელიც იცოდა განვითარების გზაზე მდგომმა სამრეწველო პერიოდის კაპიტალიზმმა. დღევანდელი კრიზისი არის თანამედროვე მონოპოლისტური კაპიტალიზმის კრიზისი, დამახასიათებელი ძირდამალი კაპიტალიზმის. სხვანაირათ, ესაა კრიზისი დაცემის, განადგურების, სიბერის და არა ზრდის, განვითარების, ახალგაზრდობის. ამას ვერ ამჩნევს საერთაშორისო მენშევიზმი, მას არ სურს დაინახოს კაპიტალიზმის ნაწილობრივი სტაბილიზაციის აღსასრულის მოახლოება. მიზეზი გასაგებია: **კაპიტალიზმის აღსასრული მენშევიზმის აღსასრულია ამავე დროს**. მსოფლიო მენშევიზმიც ასრულებს ლაქის სამარცხვინო როლს და მუცელზე ხოხავს მსოფლიო კაპიტალის წინაშე.

XVI ყრილობის მიერ მოცემულ კაპიტალიზმის მდგომარეობის შეფასებას აქვს უაღრესად ისტორიული მნიშვნელობა მსოფლიო მასშტაბით: მხოლოდ ამ შეფასებაშია მოცემული კაპიტალიზმის ნამდვილი სახე, მხოლოდ ეს შეფასება ხდის ნილაბს კაპიტალიზმის სიღამპლეს და მენშევიზმის ჭიებს, რომლებიც ამ სიღამპლით იკვებებიან.

ევროპა-ამერიკის ბურჟუაზიული დემოკრატიული სახელმწიფოები და სოციალ-დემოკრატიული პარტიები შეიპყრო ფაშიზაციის ციებ-ცხელებამ. მათი ფაშიზაცია ფაქტია, სინამდვილე. სოციალ-ფა-

შიზმი ასრულებს უძლურ მემანქანის როლს დასაღუპავათ განწირულ კაპიტალიზმის ლოკომოტივში. მოწინავე რევოლუციონური პროლეტარიატი რკინის რაზმებით ებრძვის ფაშიზმის ამ თავისებურ სახეობას, ებრძვის მენშევიზმს. მას არ აშინებს და არ აფრთხობს „დემოკრატიულ“ სახელმწიფოებისა და მენშევიზმის ფაშიზაცია. პირიქით, კაპიტალის თითოეული შემოტევა აორკეცებს მუშათა კლასის ბრძოლის ხალისს. ამის მაგალითს ვხედავთ ყველა ბურჟუაზიულ სახელმწიფოში, ამიტომ ნუ გაიკვირვებთ, თუ ვიტყვით: ფაშიზაცია ამზადებს ნიადაგს, აახლოებს მომენტს, როცა კაპიტალიზმი დაჰყრის თივის ქონიან ფაშვს რევოლუციონური პროლეტარიატის ბოლშევიკურ ხმალზე...

როგორია მდგომარეობა სოციალიზმის ფრონტზე?

ეს საკითხი მსოფლიო ბურჟუაზიას უკვე გადაეჭვა, „მსოფლიო სევდათ“. არც შეიძლება მომხდარიყოს სხვანაირათ! საბჭოთა კავშირი ბაზაა საერთაშორისო რევოლუციონურ მოძრაობის, ამ მოძრაობის დასაყრდენი. საბჭოთა პროლეტარიატის თითოეული წინგადადგმული ნაბიჯი ბასრი ლახვარია მსოფლიო კაპიტალიზმის შუა—გულისაკენ მიმართული. ეს ხომ უდაო ფაქტია, თვით ბურჟუაზიულ პრესისა და საზოგადოებრივი აზრის მიერ აღიარებული: უდიდესი ყურადღებით, უღარესი თანაგრძნობით, თბილი სიმპატიით ეპყრობა საერთაშორისო მუშათა კლასი „რუსული ბოლშევიზმის“ თავგანწირულ მუშაობას, სოციალიზმის მშენებლობის საქმეს საბჭოთა კავშირში. ძლიერდება სოციალისტური მშენებლობა ჩვენში, უმჯობესდება მშრომელი მასის მდგომარეობა, მტკიცდება თავდაცვის უნარი და—უსათუოდ ვითარდება ბოლშევიკური მოძრაობა კაპიტალისტურ ქვეყნებში, ძლიერდება და ხელსაყრელ ნიადაგს პოულობს კომუნისტური აგიტაცია და პროპაგანდა, ხდება მოწინავე პროლეტარიატის ბოლშევიზაცია“. საბჭოთა კავშირი უდიდესი რევოლუციონური ფაქტორია მთელ დასავლეთსა და აღმოსავლეთში.

სოციალიზმის მიღწევებზე ჩვენში სდუმს, ყოველ შემთხვევაში ძალიან ცოტას ლაპარაკობს უცხოეთის ბურჟუაზიის პრესა. განსაკუთრებულ ჯიუტობას იჩენს მენშევიკური ბეჭდითი სიტყვა. მენშევიზმი არც ერთ ჩვენს მიღწევას არ უმხელს ევროპის პროლეტარიატს. ამ მხრივ ობიექტიურობას უფრო მეტად თვით ბურჟუაზიული გაზეთები იჩენს. ბურჟუაზიის ლაქია—მენშევიზმი კაპიტალიზმის უფრო ერთგულია, ვინემ თვით ბურჟუაზია. რა გავწყობა: ალია უფრო მაჰმადიანია, ვინემ თვით მაჰმადი! მენშევიზმიც გადამეტებით ერთგულია კაპიტალიზმის. არც ერთ სიტყვას ჩვენს მიღწევაზე არ იმეტებს.

ის. სამაგიეროთ, საკმარისია სრულებით უმნიშვნელო უარყოფითი ფაქტი ჩაიგდოს ხელში, რომ ბუზიდან სპილო გამოიყვანოს ინდოელი ფაქირის მოხერხებით და ოსტატობით.

XVI ყრილობამ ამ მხრივაც ცივი წყალი გადაასხა მსოფლიო ბურჟუაზიასა და მენშევიზმის მეტად ცხელ იმედებს. XVI ყრილობა აღმოჩნდა სოციალიზმით ძლევამოსილი მშენებლობის, სოციალიზმის ფრონტზე მთელ რიგ გადამწყვეტ მიღწევების ტრიუმფი: ჰეიმი, ორნახევარ წლის განმავლობაში საბჭოთა ეკონომიკაში მოხდა ისტორიული მნიშვნელობის გარდატეხა კაპიტალიზმიდან სოციალიზმისაკენ. სოციალიზმმა გადამწყვეტი იერიში მიიტანა კაპიტალისტურ ფენებზე. საბჭოთა ეკონომიკა გაშლილი სოციალისტური ფრონტით გაექანა წინ. ფართოდ გაიშალა სოფლის მეურნეობის სოციალისტურ რეკონსტრუქციის საქმეც. გლეხობის ძირითადმა მასამ გადაჭრით იბრუნა პირი კოლექტიურ მეურნეობისაკენ. შესაძლებელი გახდა ხუთწლიან გეგმის ოთხ წელში შესრულება.

არ მოიპოვება ოდნავად მაინც შეგნებული საბჭოთა მოქალაქე. რომელიც არ დაინტერესდება ამხ. სტალინის მოხსენებით და გულმოდგინეთ არ წაიკითხავს მას. მეტად მდიდარია ეს მოხსენება ფაქტიური მასალით, შინაარსით. ცხადია, არ შეუდგები ამ შინაარსის გადმოცემას. ხაზს გაუსვამ მხოლოდ ერთ მომენტს, რომელსაც აქვს უაღრესი მნიშვნელობა. ეს მომენტი კი ინდუსტრიალიზაციის ჩქარი განვითარება და მძიმე მრეწველობაში სოციალიზმის გამარჯვებაა.

რუსეთი ცნობილი იყო, როგორც აგრარული, მიწათმოქმედების ქვეყანა. ამით აიხსნებოდა რუსეთის ჩამორჩენილობა როგორც ეკონომიურად, ისე კულტურულად. ოქტომბრის რევოლუციამ წამოაყენა მოწინავე კაპიტალისტური სახელმწიფოების ტექნიკურ-ეკონომიური თვალსაზრისით დაწვევისა და გასწრების ღოზუნგი. XVI ყრილობამ განსაკუთრებული ყურადღებით დასვა ამ ღოზუნგის განხორციელების საკითხი. ეს ყრილობაც იყო ინდუსტრიალიზაციის ყრილობა.

რას ვხედავთ დღეს? ვხედავთ ისტორიულ მნიშვნელობის ფაქტს— საბჭოთა კავშირი უკვე იმყოფება ინდუსტრიალური ქვეყნად გადაქცევის პირას. ფაქტი: ომამდე სოფლის მეურნეობის პროდუქცია მთელ სახალხო მეურნეობაში უდრიდა 57,9%, მრეწველობის—42,1%, 1927-1928 წ. გვქონდა პროცენტული დამოკიდებულება—54,8 და 45,2; 1928-29 წ. წ. 51,3 და 48,7, ხოლო 1929-30 წ. წ. უსათუოდ გვექნება: მრეწველობა—53%, სოფლის მეურნეობა—47%.

მაშასადამე, მიმდინარე სამეურნეო წელში საბჭოთა კავშირი აგრარულ ქვეყნიდან გადაქცევა ინდუსტრიალურ ქვეყნად. ჩვენ ვიმყოფებით ამ გადაქცევის ისტორიულ საფეხურზე. ჩვენი პარტიის ლოზუნგიც ინდუსტრიალიზაციის შესახებ შეისხამს ხორცს.

ასეთია ოქტომბრის რევოლუციის და მისი სახელოვანი ავტორის ლენინურ ბოლშევიკური პარტიის უაღრესად ძირითადი მიღწევა სახალხო მეურნეობის დარგში. ეს არის ისტორიული მნიშვნელობის საქმე, საბჭოთა კავშირის სამეურნეო ცხოვრებაში. ამავე დროს ამას აქვს საერთოშორისო მნიშვნელობაც მსოფლიო რევოლუციის განვითარების თვალსაზრისით.

აბა სცადოს მსოფლიო მენშევიზმა ამ ისტორიულ ფაქტის დამალვა ევროპის ფართო მასების წინაშე, სცადოს მზის დაბნელება საკუთარი დაბრმავებით, საკუთარი თვალების ამოთხრით.

XVI ყრილობა შეიკრიბა უდიდესი ისტორიულ მოვლენის—საბჭოთა კავშირის აგრარულ ქვეყნიდან ინდუსტრიალურ ქვეყნად გადაქცევის წინა დღეს, და შეუძლებელი იყო ეს ყრილობა არ გადაქცეულიყო სოციალიზმის გამარჯვების დემონსტრაციით მსოფლიო მასშტაბით.

მაშასადამე, საბჭოთა მეურნეობის ინდუსტრიალიზაცია ფაქტია. მაგრამ როგორია ამ ინდუსტრიალიზაციის სახიათი? ჩვენ არ გვინდა ყოველგვარი ინდუსტრიალიზაცია—ამბობს ამხ. ატალინი. სავსებით სწორია ეს. განა კაპიტალისტურ ქვეყნებში ნაკლებათაა ინდუსტრია განვითარებული? მაგრამ საქმე იმაშია, რომ იქ ინდუსტრია **კაპიტალისტურია**. ბურჟუაზიულ ქვეყნებში ინდუსტრია შეადგენს კაპიტალის საკუთრებას და ზედმეტი ღირებულების მითვისების საშუალებას. ჩვენში კი, პირიქით ინდუსტრია არის სოციალისტური—გაუქმებულია საწარმოო საშვალებათა კერძო საკუთრება, განდევნილია კაპიტალისტი და ადგილი არ აქვს კაპიტალის მიერ შრომის ექსპლუატაციას. ამაშია ძირითადი განსხვავება კაპიტალ. და სოც. ინდუსტრიის შორის. ამ განსხვავებას არ ამჩნევს მენშევიზმი რადგან იგი ბოლშევიზმის ბრწყინვალე გამარჯვების სხივებითაა დაბრმავებული. ასეთია მაგალითად ნ. ჟორდანია. ზაქვისის გახსნის გამო ის სწერდა: ეს რა სოციალიზმია, განა ასეთი სადგურები ცოტაა ევროპაში, მარა იქ სოციალიზმი არ არისო. ცხადია, ქართული მენშევიზმის „საერთაშორისო ბელადი“ ვერ ერკვევა ეკონომიის ანაბანაში. ეს ასე რომ არ იყოს, ის გაიგებდა, რომ თავისთავად, როგორც მატერიალური საგანი, არც ფაბრიკა და არც ქარხანა არის კაპიტალი. ფაბრიკასა და ქარხანას აქცევს კაპიტალისტურ ორგანიზაციით განსაზღვრული საზოგადოებრივი ურთიერთობა, სახელდობრ ბურჟუა-

ზიუღი ურთიერთობა. ჩვენს მრეწველობაში არ არის ეს ურთიერთობა, დანგრეულია ის, ამიტომ ჩვენი სახელმწიფო ინდუსტრიაც შეუძლებელია იყოს კაპიტალისტური. ის სოციალისტურია. სოციალისტური სექტორი მძიმე მრეწველობაში გამარჯვებულია კიდევ.

აი ამის დამსურათებელი ფაქტები. კაპიტალისტური დაბანდება უდრიდა განსაზოგადოებულ სექტორში: 1926-27 წ. 1270 მილ. მან.; 1927-28 წ. 1. 614 მილ. 1928-29 წ. 2046 მილ. მან.; 1929-30 წ. 4.275 მილ. კერძო სექტორში ამავე წლებში: 63 მილ. მან. 64 მილ.-56 მილ.

როგორც ვხედავთ, კაპიტალისტური დაბანდება კერძო სექტორში მცირდება, როგორც შეფარდებით, ისე აბსაღუტურადაც. აქ კერძო სამეურნეო და კაპიტალისტური სექტორი—ამბობს ამხ. სტალინი—სცხოვრობს ძველი კაპიტალის ხარჯზე და მიდის დაღუპვისაკენ.“

კერძო სექტორის ეს დაღუპვა უფრო აშკარაა სამრეწველო პროდუქციის საერთო რაოდენობის განაწილების საკითხში. აქ კერძო სექტორის ხვედრითი წონა უმნიშვნელოა სრულებით. გაერთიანებულ სოციალისტურ სექტორზე მოდიოდა მრეწველობის საერთო პროდუქციის: 1926-27 წ. 97,7% 1927-28 წ. 98,6% 1928-29 წ. 99,1% 1929-30 წ. 99,3% ხოლო ამავე წლებში კერძო სექტორზე მოდიოდა: 2,3%, 1,4%, 0,9%, მიმდინარე წელს კი—0,7%. აქედან სამართლიანათ ასკვნის ამხ. სტალინი: „როგორც ხედავთ, **მძიმე მრეწველობაში კაპიტალისტური ელემენტები უკვე ჩაიძირა.**“

კაპიტალიზმისა და სოციალიზმის ბრძოლა მძიმე ინდუსტრიის დარგში სოციალიზმის გამარჯვებით დამთავრდა. მართალია, კაპიტალისტური ელემენტების ნაშთი კიდევ დარჩა, კერძო სექტორი კიდევ მოიპოვება, მაგრამ ეს ნაშთი, ეს სექტორი დაფავს სულს და მიდის დაღუპვისაკენ“ რაზე მოწმობს ეს ფაქტი, თუ არა სოციალიზმის გამარჯვებაზე პროლეტარიატის დიქტატურის პირველ ქვეყანაში! არა ნაკლები გამარჯვება იწვია პარტიამ სოფლის მეურნეობის სოციალისტური რეკონსტრუქციის საქმეში. საქონლის წვრილ მწარმოებელთა ძირითად მასაში მოხდა მეტათ თვალსაჩინო გარდატეხა, რასაკვირველია, სოციალისტური ინდუსტრიის განვითარების საფუძველზე. ღარიბ და საშუალო გლეხობის დიდი ნაწილი დადგა „პირით კოლექტივიზაციისაკენ“. სოფლის მეურნეობის კოლექტივიზაციის დარგში პარტიამ მიაღწია გადამწყვეტ მიღწევებს. მთელ საბჭოთა კავშირში კოლექტიურათ გაერთიანებულია გლეხურ მეურნეობის 40-50%, კოლექტივიზაციის ხუთწლიანი გეგმა უკვე გადაქარბებით

შესრულებულია დღეს, ე. ი. რაღაც ორი წლის განმავლობაში. სა-
საქონლო პურის ძირითად რაოდენობას ახლა სოფლის მეურნეობის
კოლექტიური სექტორი იძლევა. განა საჭიროა ამის განმარტება,
რომ ეს არის სოციალისტური მშენებლობის უდიდესი გამარჯვება
სოფლის მეურნეობის სფეროშიაც.

დასკვნა ერთია: საბჭოთა კავშირმა—როგორც ნათქვამია ყრი-
ლობის რეზოლიუციაში—ფეხი შესდგა სოციალისტური მშენებლო-
ბის ბუმბურაზეულად გაშლილ სტადიაში.“

ეს არის სოციალიზმის მთელი გაშლილი ფრონტით განვითარე-
ბის საფეხური! ჰამლეტისებური იჭვი და უიმედობა ჩვენში სოცია-
ლიზმის საბოლოოდ გამარჯვების საქმეში ყოველგვარ საფუძველს,
კიდევ მეტი—ყოველგვარ საბაბს მოკლებულია.

„რუსეთის საკითხში“ **დამარცხდა საერთაშორისო მენშევიზმი**—
აკი არ მოხდა საბჭოთა ეკონომიკის „გაკაპიტალისტურება“ ევრო-
პის კაპიტალის საშუალებით. პირიქით, უცხოეთის კაპიტალი კუდ-
მოგლეჯით გარბის საბჭოთა მეურნეობიდან და რაც დარჩა, იმასაც
მოელის თავის მოგლეჯა. საბჭოთა კავშირმა გააძლიერა სავაჭრო
ურთიერთობა უცხოეთთან, მაგრამ ამით ოდნავათაც არ შეცვლილა
საგარეო ვაჭრობის მონოპოლია, იოტის ოდნავ არ შესუსტებულა ის,
პირიქით გაძლიერდა კიდევ.

სოციალიზმის წარმატებითმა მშენებლობამ საბოლოოდ დაამარ-
ცხა და სრულებით **გააკოტრა ტროცკიზმი** ყველა ძირითად საკითხ-
ში—სოციალიზმის მშენებლობა ჩვენს ქვეყანაში, საშუალო გლეხობისა
და პროლეტარიატის ურთიერთობა და სხვა,—ტროცკისტულმა თეო-
რიამ სამარცხვინო „სკანდალი“ განიცადა. მხოლოდ პოლიტიკურად
უმეცარს თუ შეუძლია ტროცკისტული თეორიის სისწორეზე ლაპარაკი.

ასევე დაამარცხა და გააკოტრა განვლილ პერიოდში სოცია-
ლისტურმა მშენებლობამ მემარჯვენე ოპოზიცია. სრულებით ყალბი
და ანტილენინური გამოდგა ამხ. ბუხარინის თეორია კულაკების
სოციალიზმთან შეზრდის თეორია. ამ თეორიას არაფერი აქვს საერთო
ლენინიზმთან. ყალბი და უსუსური გამოდგა მემარჯვენეების შიში,
ეჭვი და ბრძოლა ზუთწლედის საკითხში. სოციალიზმის მშენებლო-
ბის ისტორიაში ჩაიწერება მათი „მოღვაწეობის“ სამარცხვინო ფურ-
ცელი. მემარჯვენე გადახრა მიმდინარე პერიოდში შეადგენს მთავარ
საფრთხეს. ეს გადახრა არის კულაკური გადახრა, **გადახრა სოცია-
ლიზმიდან კაპიტალიზმისაკენ**. მემარჯვენეობა ობიექტიურათ წარ-
მოადგენს კულაკობის აგენტურას ლენინურ პარტიაში, ის იცავს
სოფლის და ქალაქის კაპიტალისტურ ელემენტების ინტერესებს. მე-

მარჯვენე გადახრა ანტილენინური გადახრაა, მისი ბუნება ანტიბოლ-შევიკურია, ანტი კომუნისტური.

ყრილობამ ფოლადივით მტკიცე გადაწყვეტილება გამოიტანა ორ ფრონტზე ბრძოლის საკითხში. შეურიგებელი ბრძოლა „მარცხ-ნივ“—ტროცკიზმის წინააღმდეგ, უსასტიკესი ბრძოლა მარჯვნივ-მემარჯვენე გადახრის წინააღმდეგ. დაუნდობელი ბრძოლა შემარი-გებლობასთან—ასეთია პარტიის გენერალური ხაზი ორ ფრონტზე ბრძოლაში. „მხოლოდ ორ ფრონტზე ბრძოლამ—ნათქვამია ყრილობის დადგენილებაში—გამოიწვია სრული გამოაშკარავება მემარჯვენე გადახრისა, რომელიც მთლიანად დაეშვა კონტრევოლუციონურ მენშევიკურ პოზიციებზე... მემარჯვენე გადახრამ გენერალურ ხაზს დაუპირისპირა თავისი აშკარა ოპორტუნისტული ხაზი. მემარ-ჯვენე უკლონისტების ხაზს მიეყვებათ კაპიტულიაციისაკენ, ჩვენი ქვეყნის კულაკურ კაპიტალისტურ ელემენტების წინაშე. მე-მარჯვენე უკლონისტების, რომლებიც ობიექტიურად კულაკების აგენტურას წარმოადგენენ,—ხაზის განხორციელება იქნებოდა სო-ციალიზმის მშენებლობის ჩაშლისა და ჩვენს ქვეყანაში კაპიტალიზმის აღდგენის მომასწავებელი... მემარჯვენე გადახრა იყო და რჩება მთა-ვარ საფრთხედ პარტიისათვის.“

მემარჯვენე ოპოზიციის ეს შეფასება სავსებით სწორია, ის სავ-სებით ამოწურავს ამ ოპოზიციის შინა ბუნებას, მის ხასიათს და განვითარების ტენდენციებს. ამიტომ აბსოლუტურად მიზანშეწონი-ლია და აუცილებელი აქედან სათანადო ბოლშევიკური ორგანიზა-ციული დასკვნის გამოყვანაც: „ყრილობა მემარჯვენე ოპოზიციის შე-ზედულებებს აცხადებს საკ. კომპარტიის (ბ) წევრობასთან შეუ-თავსებლად.“

ამ რიგათ, თეორიულ-პოლიტიკური დისკუსია მემარჯვენე გა-დახრის ბელადებსა და მათ მიმდევრებთან დასრულდა. ეს დისკუსია სავ-სებით ამოიწურა. ამ დისკუსიაში მემარჯვენეობასთან ბრძოლაში გაიმარჯვა პარტიის გენერალურმა ხაზმა, სწორმა ლენინურმა შეხე-დულებამ. მემარჯვენე გადახრა, რომელიც შეიცავს ანტილენინურ შე-ზედულებათა მთელ სისტემას, დაუზოგავათ უნდა ამოიფხვრას პარ-ტიის რიგებიდან, როგორც მუწუკი გახურებულ შანთით ადამიანის ორგანიზმიდან. მაგრამ ეს იმას როდი ნიშნავს, ვითომც დას-რულდა მემარჯვენე პრაქტიკასთან ბრძოლა. სრულებითაც არა. პი-რიქით მემარჯვენეებს პოლიტიკურ-იდეოლოგიური განიარაღება-გა-კოტრება—ჰგულისხმობს ბრძოლის ცეცხლის დაპირისპირებას მემარ-ჯვენეების ფაქტებთან პრაქტიკულ საქმიანობაში, მემარჯვენეობას-

თან პრაქტიკაში. ეს ბრძოლა უნდა გავაღრმავოთ, ბრძოლის ამ ასპარაზზე თვალყური უნდა გავამახვილოთ. ამავე დროს უნდა ვაწარმოოთ ლენინური ბრძოლა იდეოლოგიურ ფრონტზე მემარჯვენეების ამა თუ იმ სახის ნაშტისა და რეციდივების ამოტივტივებასთან.

ორ ფრონტზე ბოლშევიკური ბრძოლით მიაღწია პარტიამ უდიდეს გარდატეხას სახალხო მეურნეობაში, კულტურულ მშენებლობაში, პარტიის რკინის რიგების მთლიანობის უფრო განმტკიცებაში. ორ ფრონტზე ბრძოლით მივაღწევთ სოციალიზმის საბოლოოდ გამარჯვებას როგორც ჩვენს ქვეყანაში, ისე მთელ მსოფლიოში.

XVI ყრილობა ისტორიული ყრილობაა იმ მხრივაც, რომ ამ ყრილობაზე აღდგლი არ ჰქონია ჯგუფობრიობას, ოპოზიციას. ყრილობა წარმოადგენდა ლენინური პარტიის ფოლადისებურ მტკიცე მთლიანობის დემონსტრაციას. ერთხმად მიღებული რეზოლუციები უნდა გატარდეს ცხოვრებაში ერთხმად, ერთის ნებით და სულის კვეთებით. ამაშია კომუნიზმის უმთავრესი საწინდარი.

8. იმედაძე

სილოსის პრობლემა—ყურადღების ცენტრში

ცნობილია, რომ მესაქონლეობაში წვრილ-სასაქონლო მეურნეობის მერყეობამ და ეკონომიურად არა სარფიანობამ, მიუმატოთ კულაკური მაგნებლობა (პირუტყვის ამოწყვეტა, აგიტაცია) და ჩვენი გადახრები საკოლმეურნეო მოძრაობაში—მესაქონლეობა მძიმე მდგომარეობაში ჩააგდო, მსხვილი რქოსანი საქონელი ერთი მეხუთედით შემცირდა; ძროხა— $\frac{1}{8}$, ცხვარი— $\frac{1}{3}$, ღორი— $\frac{2}{5}$.

ამან კი გამოიწვია მთელი რიგი დაბრკოლებანი მუშების მომარაგების დარგში (ხორცით, რძით, კარაქით, ყველით და სხვ.), შემცირდა მრეწველობის მომარაგება ნედლეულით (ტყავით) და იკლო ექსპორტმა (რძის ნაწარმოებისა). ამგვარად, „მარცვლეულობის პრობლემის შემდეგ, რომელიც ჩვენ არსებითად გადაწყვეტეთ, სდგას ხორცის პრობლემა, რომლის სიმწვავე ამჟამად საკმაოდ საგრძნობია და რომელიც მოითხოვს თავის გადაწყვეტას“ (სტალინი).

როგორი საკითხები იჭრება ჩვენს წინაშე ამ მორიგ უდიდესი ამოცანის გადასაწყვეტად? პირველია—პირუტყვის ჯიშის საკითხი, მეორე—საკმაო საკვები ბაზის შექმნა. შემდეგ, ეჭვი არ არის, რომ „ისეთი, გარეგნულად ფანტასტიური ამოცანა, როგორიც არის ხორცისა და რძის მოხმარების ორჯერ გადიდების ამოცანა ჩვენ არ შეგვიძლია გადავსწყვიტოდ, თუ მის განსახორციელებლად, უპირველესად ყოვლისა, საბჭოთა მეურნეობებისა და კოლმეურნეობათა საშუალებით, ხელში არ დავიჭერთ სწორ ბერკეტს და ამ ბერკეტით არ ვიმოქმედებთ შესაფერად, ნამდვილ ბოლშევიკურად. ხოლო ასეთი ბერკეტები ამჟამად არის: მეღორეობის განვითარება და ძროხის კვების გაუმჯობესება“ (იაკოვლევი).

პროფ. ე. ლისკუნის ცნობებით, 94,9 მილ. საკვებ ერთეულში 6-7 მილ. ტონი მონელებული ცილეულია, ან 1 კილოგრამ საკვებ ერთეულზე მოდის 70 გრამი.

ჩვენი საქონლის კვების ბიუჯეტი განირჩევა არა მარტო დიდი სიღარიბით პირუტყვის სიცოცხლის შემანარჩუნებ მასალით და ცილეულის ნაკლებობით, რის გამო საქონელი „არა მარტო სიმშილობს, არამედ იგი განიცდის სიმშილობის ყველაზედ მძიმე ფორმას —სახელობრ, ცილეულის დანაკლისს“.

თუ ჩვენ საკვებ ბიუჯეტს განვიხილავთ არა მარტო რაოდენობის თვალსაზრისით, არამედ დავაკვირდებით მის ხარისხობრივ შემადგენლობას, მეტად არამაკმაყოფილებელ მოვლენას ვხედავთ: უხეში საკვები შეადგენს 62,1%, მაგარი (კოპტონი, ნარჩენი და სხვა მარცვლეულის საკვები)—32,6% და ნოყიერი საკვებია მხოლოდ 5,3%; ეს მაშინ, როდესაც კაპიტალისტურ ქვეყნებში ნოყიერი საკვები 35% შეადგენს.

რა უარყოფითი შედეგები ახასიათებს არა რაციონალურ, საკვები მასალის შეუფერებლად შერჩევას. საქონელი იტვირთება უხეში საკვებით, რომელიც მეტად ღარიბია დინამიური ენერგიით, ის არ ემსახურება პროდუქტული კვების მიზნებს და უნაყოფოდ იკარგება, არ იძლევა პროდუქტიულ ეფექტს. „ჩვენი საკვები ბაზა მოითხოვს არა მარტო რაოდენობით ზრდას, არამედ ითხოვს ძირითად გარდატეხას ცილეული ნივთიერების ზრდის მხრივ, საკვებ საშუალებათა გადანაწილების მიზნით“ (პროფ. ლისკუნი. რუსული „სას.სამ. გაზეთი“).

მკითხველისთვის ძნელი არ არის დაინახოს, რომ ამ ძირითად ცვლილებაში, გზა-ჯვარედინზეა — მთავარი რგოლი, რომლის ხელის ჩაქიდებით შეიძლება მთელი რაციონალური შერჩევის პრობლემის გადაჭრა, მესაქონლეობის საკვები ბაზის რეკონსტრუქცია; ძირითადი რგოლი,—ეს ნოყიერი საკვების პრობლემაა, რაშიც ჩვენ საშინლად ჩამოვრჩებით კაპიტალისტურ ქვეყნებს (5,3%—35% მაგიერ!); ხოლო ნოყიერი საკვების პრობლემა, არსებითად ეს არის სილოსის საკითხი.

სილოსის მნიშვნელობა

შეიძლებოდა უამრავი მაგალითის მოყვანა საქართველოს სინამდვილიდან, სადაც შინაური პირუტყვი პირდაპირ სიმშილობს, გან-

საკუთრებით ზამთრობით და გაზაფხულზე, რაც საბედისწერო გაელენას ახდენს სარძეო და მუშა საქონელზე (როდესაც საჭიროა ძალის დაგროვება საგაზაფხულო მუშაობისთვის). ამ პერიოდში პირუტყვს კვებავენ ხიდან მოგლეჯილი ფურცლებით, საქონელი სიმშინჯის გამო პირდაპირ შესცქერის იმ შენობას, სადაც ის არის დაბმული.

ჩვენი მიწსახკომის ცნობით, 200 ფუთი საკვები მასალის მაგიერ, რომელიც საშუალოდ საქონლისთვის არის საჭირო, ჩვენი ძროხა იღებს 40 ფუთს წლიურად (სამაგიეროდ, შურსაც ძიობს იგი: 200 ფუთის მაგიერ საშუალოდ წლიურად, იძლევა 40 ფუთ რძეს). ჩვენ მოგვეპოვება უამრავი შესაძლებლობანი არართული, რომელიც დიდ ხარჯებს არ ითხოვს და რასაც შეუძლია დიდათ გაადიდოს და გააუმჯობესოს ჩვენი საქონლის კვება, უმთავრესად ძროხის. ჩვენ გვყავს იშვიათი, მაგრამ ჯერ-ჯერობით მოუფლელი ზევსურული ჯიშის ძროხა, რომელიც შესამჩნევ მაჩვენებლებს იძლევა: ცხიმს— 5,8%—3,5% მაგიერ ჰოლანდიის ჯიშის ძროხასთან შედარებით და 250-300 ფუთ რძეს (კარგი მოვლით საქართველოს ზოოტექნიკურ სადგურში); ამგვარი მოვლა არ არის ძნელი ჩვენი კოლმეურნეობისთვის. ხოლო ამისათვის უპირველესი საშუალება არის—**საკვების დასილოსება**.

„სილოსი ეს მესაქონლეობის ტრაქტორია. დასილოსების პროგრამის განუხორციელებლად, ჩვენ ვერ შევძლებთ მესაქონლეობის სწრაფ რეკონსტრუქციას, რომელიც მოწოდებულია რევოლიუციონური როლი შეასრულოს“... „სასილოსე კოშკი ახდენს მსგავს რევოლიუციას, რაც ტრაქტორმა მემინდვრეობაში მოახდინა“.

ამასვე ადასტურებს სასილოსე საქმის ერთი უდიდესი ექსპერტ-ინჟინერი, პროფ. ბოგავესკი: „დასილოსების შესაფერად წარმოება მეურნეობაში ახდენს უდიდეს რევოლიუციას, როგორც მესაქონლეობის ტექნიკაში, ისე მის ეკონომიკაში“.

საკვების დასილოსება უპირველესად ყოვლისა, ადიდებს საკვებ რესურსებს, ხოლო შემდგომ სწყვეტს მესაქონლეობის ხარისხის ამაღლებისა და მისი პროდუქციის ზრდის საკითხს. დასილოსება ინახავს საკვებ ნივთიერებას უკვე მიღებულ მოსავლისაგან, იყენებს ნარჩენებს, ველურ ბალახებს, რომელიც არაფერშია გამოსადეგი. ავიღოთ თუნდაც ჩვენებური გვიმბრა. ჩვეულებრივად მას საქონელი არა სჭამს, მაგრამ დასილოსების შემდეგ იგი მშვენიერი საკვები იქნება.

ამ მხრივ ისე შორს მიდიან, და ამბობენ, რომ სხვადასხვა მცენარეთა დასილოსების საშუალებით გაცილებით მეტი საკვები მასალის მიღება შეიძლება, ვიდრე მარცვლეული კულტურის მოსავლიდანო.

კიდევ უფრო დიდია ხარისხობრივი გაუმჯობესება: იგი შესაფერ პირობებს ჰქმნის მეტისების განვითარებისთვის, რომელთა მოვლისათვის აუცილებელია ნოყიერი საკვები ზამთარში და ზაფხულშიაც. ამის შემდეგ, სავსებით გასაგებია პროფ. ბოგავესკის დასკვნა, რომ საქონლის საკვების დასილოსების შემდეგ, ჩვენ **სამჯერ გავადიდებთ** საკვებ საშუალებებს.

რა შესაძლებლობას იძლევა საქონლის საკვების დასილოსება ჩვენს პირობებში? საქართველოს მიწსახკომის აგრონომმა შუვალოვმა შეეცადა მოეხდინა დაახლოებითი გამოანგარიშება, თუ როგორი პერსპექტივები ისახება ქალაქის მოსახლეობის მომარაგების დარგში, — დასილოსო ტენიკის მასიურად გამოყენების შემდეგ. ამ პერსპექტივებიდან ტფილისის ბევრ მოქალაქეს ცრემლები გადმოსცვივა...

ჩვენი გლეხის ძროხა ამჟამად, თავისი უხეში საჭმელით იძლევა 40 ფუთამდე რძეს წლიურად. ხეცურულ ჯიშის ძროხა დასილოსებული საკვებით საშუალოდ მოგვცემს 200 ფუთს რძეს. მთელი ჩვენი 400 ათასი ძროხას შეუძლია მოგვცეს 80 მილ. ფუთი რძე; მასში სასაქონლო ნაწილი იქნება 75%, დაახლოებით 60 მილ. ფუთამდე. რძის ცალკე პროდუქტების სახით მივიღებთ 20 მილ. ფუთს რძეს, 20 მილ. ფუთს რძეს-კარაქისთვის, და 20 მილ. ფუთს რძეს—ყველისთვის. 500 ათას ქალაქის მცხოვრებზე განაწილებით, თვითეულ სულზე, მოდის რძე დღიურად: 4 გირ. (ამჟამად არის 0,22 გირ. ე. ი. 20-ჯერ მეტი); კარაქი—60 კირვანქა წლიურად (5 გირ. მაგიერ), ყველი 22 გირ. (ამჟამად ფორმალურად 5 გირვანქის ნაცვლად თვეში).

რასაკვირველია, ეს ციფრები მხოლოდ ზოგადათარის ნაგარაუდები და საგულისხმოა, როგორც მუშათა მომარაგების ზრდის უდიდესი შესაძლებლობის ილიუსტრაცია. დამახასიათებელია, რომ ასეთ წარმატებათა მიღწევების შემდეგაც, ჩვენ მაინც დიდათ ჩამოვრჩებით ამერიკელთა მიერ მიღებულ ნორმებს, მიუხედავად, ერთი შეხედვით, მისი ფანტანსტიური ხასიათისა. დასილოსების მასიურად შემოღების შემდეგ ამერიკელი წლიურად ხარჯავს 700-800 კილოგრამ რძეს, 200 კვერცხს, ხორცს—75 კილოს.

ეს ციფრები იმიტომ მოვიყვანეთ, რომ სილოსს მნიშვნელობა აქვს არა მარტო სოფლის მოსახლეობისათვის, არამედ უფრო მეტად ქალაქის მცხოვრებთათვის, რომელზედაც დამოკიდებულია მისი კვების ხარისხი. ამან უნდა გაამახვილოს მუშათა კლასის ყურადღება ამ უდიდესი საქმის შესასრულებლად.

ოკრიოდე სიტყვა სასილოსე საქმის ტახნიკის შესახებ

დასილოსება ეს საკვების უბრალო დამუშავებაა, ისევე როგორც მუშავდება კომბოსტო, წილი, კიტრები და სხ.

ამგვარად, დასილოსების მთელი სიბრძნე იმაში მდგომარეობს, რომ საკვებ მასაში გამოიწვიოს ისეთი დუღილი, რომელიც შეაჩერებს სხვაგვარ დუღილის და შექმნის პირობებს, რომელიც შეუძლებელს გახდის უკვე მზად მყოფ სასილოსე მასალის გაფუჭებას.

დასილოსებისათვის მთავარი მნიშვნელობა აქვს სასილოსე მასალის ჰაერის გავლენისაგან დაფარვას. ეს შესაძლებელია კოშკებისა ან ორმოს საშუალებით.

როგორი მცენარეები უნდა დავასილოსოთ? როგორც უკვე იყო თქმული, დასილოსება შეიძლება ყოველგვარი ნარჩენის, რასაც საქონელი ვერ ხმარობს, ველური ბალახების, ფოთლებისა და სხ. რომელთა დამუშავებას ეხლავე შეიძლება შევუდგეთ. მაგრამ ეხლავე უნდა ვუთხრათ გლეხობას; მარტოდ ნარჩენებით შორს წასვლა არ შეიძლება. წესიერად მოწყობილი მეურნეობა ვერ დაეყრდნობა შემთხვევით საკვებს. **დასილოსებისათვის საჭიროა სპეციალური მცენარეების თესვა.** ყველაზედ უფრო მიზანშეწონილია ჩვენს პირობებში სიმინდი. საქმის მცოდნე პირები, ერთხმად აღიარებენ, რომ სიმინდის დასილოსება იძლევა ყველაზედ ნოყიერ და კარგი ხარისხის საკვებს, რომელიც საშუალებას გვაძლევს ზამთრის პერიოდში საქონელმა შეინარჩუნოს ისეთი წველა, როგორსაც ვიღებთ ზაფხულობით კარგი საძოვრებიდან. მაშინ როდესაც საშემოდგომო შვრია (რომლის მოსავალი შედარებით უფრო მტკიცეა) იძლევა 1200 საკვებ ერთეულს, სიმინდი გვაძლევს 3000 საკვებ ერთეულს, თითქმის სამჯერ მეტს.

ამის გამო მეტად საყურადღებოა სიმინდის კულტურის წარმოების საკითხი ჩვენში. ამხ. იაკოვლევმა XVI პარტ-ყრილობაზე საცებით სწორი ლოზუნგი გადმოისროლა: „**სიმინდი უნდა განიდევნოს ამიერ-კავკასიიდან-**“ო... „განა ეს სასირცხლო არ არის, რომ სიმინდი იზრდება იქ, სადაც დიდი წარმატებით შეიძლება ვაწარმოოთ მებაბეო ბა, ჩაი, ხილეული, ყურძენი, ფორთოხლები და სხ.“

სიმინდს ჯერ-ჯერობით კიდევ უჭირავს ჩვენში გადამწყვეტი ადგილი ადამიანისა და საქონლის კვების ბალანსში. ამხ. იაკოვლევის ლოზუნგი ჩვენი აზრით, უნდა გაგებული იქნეს როგორც **ლაშქრობა სიმინდის წინააღმდეგ როგორც ადამიანის მთავარი საკვები კულტურისა;** და, რამდენადაც, უფრო ადრე და მტკიცეთ მოვკიდებით ხელს სიმინდის კულტურის განდევნას და მას შევცვლით სუბტროპიკული, უაღრესად რენტაბელური მცენარეებით, იმდენად უფრო მოიგებს ჩვენი სოფლის მეურნეობა.

მესაქონლეობის ალორძინების პრობლემა სფუპეტს ხორციტ მო- მარაგების საკითხს

ამგვარად, საერთოდ ცნობილია, რომ საქონლის საკვები პრობლემის გადაწყვეტის მთავარი საშუალება არის **საკვების დასილოსება**, ხოლო სილოსისათვის პირველხარისხოვანი მნიშვნელობა **სიმინდს** აქვს. ამგვარი აზროვნების შედეგად ჩვენ ვიღებთ ასეთს რგოლს: ამაჟამად მთავარი საკითხია—მესაქონლეობა, მესაქონლეობის განვითარებისათვის საჭიროა საკვები ბაზის შექმნა, საკვები ბაზის შექმნისათვის აუცილებელია—საკვების დასილოსება, ხოლო სილოსისთვის კი სიმინდი. ჩვენ მჭიდროდ უნდა მოვკიდოთ ხელი უკანასკნელ რგოლს—სიმინდს, რომ ადვილად დასცდლიოთ მთელი რგოლი,—მესაქონლეობის ალორძინების პრობლემა.

ვიმეორებთ, ეს გამომდინარეობს ამხ. სტალინისა და იაკოვლევის ყველა დებულებიდან და არას შემთხვევაში არ არის იმ დებულების რევიზია, რომ საჭიროა ამიერ-კავკასიიდან განიდევნოს სიმინდის კულტურა, როგორც სასურსათო-პურეული კულტურა. ჩვენ არ შევვებით სასილოსე საქმის წვრილმანებს რომელიც უმთავრესად მისი მუშაობის ტექნიკურ მხარეს შეეხება; მხოლოდ აღვნიშნავთ სასილოსე მასალის საჭრელი მანქანების მოსამარაგებლად დროულად ზომების მიღების აუცილებლობას. მომავალ წელში ასეთი მანქანა საქართველოსთვის 300 ცალამდე იქნება საჭირო, რაზედაც მიწსახკომმა უნდა იზრუნოს.

ბოლშევიკური ტემპები საქონლის საკვები ბაზის შესაქმნელად

მილიონი სასილოსე ორმო და 20 მილიონი ტონა დასილოსებული საკვები ამ წელში აი, რა ლოზუნგი იქნა ამხ. იაკოვლევის მიერ გადმოსროლილი. ამიერ-კავკასიის წილი ამ საქმეში უნდა გამოიხატოს 70 ათას ორმოსა და 500 ათასი ტონა საკვების დამზადებაში.

საქართველოზე მოდის 25 ათასი ორმო და 200 ათასი ტონა საკვების დამზადება. ეს არ არის ადვილი ამოცანა. მით უმეტეს იმის გამო, რომ ეს ახალი საქმეა. გლეხობამ არაფერი იცის მის შესახებ; ადგილობრივ მუშაკებს, აგრონომებსაც კი მეტად ბუნდოვანი წარმოდგენა აქვთ ამ საქმის მნიშვნელობაზე და მის ტექნიკაზე.

წინასწარი მუშაობა ამ დარგში არ სწარმოებდა. ამაში გამოიხატება სწორედ ჩვენი ჩამორჩენილობა და ნაკლები ყურადღება მესაქონლეობის განვითარებისადმი. სულ სხვა მდგომარეობა არის უკრაინაში, ჩრდილოეთ-კავკასიაში. იქ დიდი ხნიდან სწარმოებს მუ-

შაობა; არის მიღწევები, კადრები, ლიტერატურა. სამწუხაროდ საქართველოს ყველა ორგანიზაციები (კომკავშირის გარდა), დაუშვებელ პასიუობას, გულგრილობას, უუნარიანობას, საკითხის არ ცოდნას იჩენს. ასეთს უილაჯობაში ერთმანეთს არ ჩამორჩება მიწსახკომი, კოლმეურნეობის ცენტრი, ბეჭდვითი და პარტიული ორგანოები. ავიღოთ თუნდაც ბეჭდვითი ორგანოები, რომელიც უფრო სათუთი უნდა იყოს ასეთი მტკივნეული საკითხის მიმართ, რომელსაც შეფობაც კი უნდა ეკისრა ამ საქმისადმი, უნდა გამოეფხიზლებია, აემოძრავებია მშრომელთა ფართო მასები, დაეძლია გლეხური კონსერვატიზმი. ბეჭდვითი სიტყვა სდუმს. ან რაღაც გაულჩათხრობილი მოგვეთხრობს ტეხნიკა და მეცნიერების განყოფილებაში სილოსის შესახებ. ხოლო მასიურად მოწყობილ კამპანიაზე, ბოლშევიკური კამპანიის შესახებ, რომელიც ყოველგვარ დაბრკოლებებს ლახავს, ჯერ არაფერი ისმის.

სპეციალისტებს შორისაც ადგილი აქვს რაღაც დაბნეულობას, გაუბედაობას, შიშს. ჯერ არ მოგვიხდენია პრაქტიკული ცდები, შეიძლება არაფერი გამოვიდესო. მსგავსი „სიფრთხილე“, გაუბედავობა შეიძლება აიხსნას კონსერვატიზმით, ფართო შემოქმედებითი უნარის უქონლობით, მასების უნარისა და ბოლშევიკური ტემპების ურწმუნოებით... არა, ამ „პატივცემულ“ სპეციალისტებს ჩვენ უნდა მოვავიწოდოთ, თუ როგორი საწინეღ მდგომარეობაში ვარდებოდნენ ისინი მოსავლიანობის 30-35% გადიდების ციფრების მოგონებაზე..

ჩვენ ბოლშევიკები, ღრმად დარწმუნებული მასების შემოქმედებითი ძალაში, მოვკიდებთ ხელს სილოსის საქმეს. ჩვენი ლოზუნგია: თვითეულ კოლმეურნეობაში—ერთი ორმო; თვითეულ სოფელში—სულ უკანასკნელი-თითო-თითო სასილოსე ორმო. არანაკლებ 45 ათასი ტონა მაღალხარისხოვანი ნოყიერი საკვები ახლო მომავალში ჩვენი დამშეული საქონლისათვის.

სილოსი ანუ საკვების დამუშავება

ამჟამად სოფლის მეურნეობაში მესაქონლეობა ერთი მთავარი დარგთაგანია. ხუთწლიან გეგმის შესრულება უიმისოთ ყოვლად შეუძლებელია. ამიტომ მას ახლო მომავალში დიდი რეკონსტრუქცია (გარდაქმნა) მოელის.

კავშირის საერთო მეურნეობის, მისი ინდუსტრიის და თვით სოფლის მეურნეობაში ელექტროფიკაციის განვითარებაც მჭიდროდ დაკავშირებულია საბჭოთა მესაქონლეობის განვითარებასთან. ამასთან საბჭოთა მესაქონლეობის, განსაკუთრებით **საწარმოო მესაქონლეობის** განვითარებისათვის მსხვილ კოლექტიურ და საბჭოთა მეურნეობის განვითარება აუცილებელ პირობას შეადგენს.

ჩვენი მესაქონლეობის უღალობა და ის მწირი საკვები, რომელიც, მას აქვს ყველასათვის ცნობილია, იმ წვრილ დაჩიავებულ საქონელს, როგორც ჩვენშია გავრცელებული და როგორც ჩვენ მას ვკვებავთ და ვპატრონობთ, არც ბევრი რძის, არც ბევრი ხორცის და მატყლის და არც დიდი ძალის მოცემა შეუძლია.

ჩვენი მესაქონლეობის ასეთი ჩამორჩენილობა მხოლოდ თვით ჩვენი სოფლის მეურნეობის ჩამორჩენილობით აიხსნება. სოფლის მეურნეობის ჩამორჩენილობა კი იმით აიხსნება, რომ ის წვრილი, ქონებრივად დაცარულ, ინდივიდუალურ (კერძო) შეუსმენელ მეურნის ხელშია. ასეთ მეურნეს ძალა არ შესწევს მიიღოს ისეთი ღონისძიებანი, რომლებიც ხელს უწყობენ საწარმოო მესაქონლეობის განვითარებას, რომელიც მოწოდებულია ფართოდ დააკმაყოფილოს ის დიდი მოთხოვნილებანი, რომელსაც უყენებს და ახლო მომავალში კიდევ უფრო ძალუმიდ წამოუყენებს მას განვითარებული მრეწველობა.

ამ კერძო, განცალკევებულ, დაქსაქსულ და უძლურ წვრილ მესაქონლე გლეხის ნაცვლად აუცილებლად უნდა განვითარდეს განსაზოგადოებული მსხვილი მესაქონლეობა; ჩვენს პირობებში მხოლოდ ასეთ კოლექტიურ ქონებით და ორგანიზაციულად ღონიერს მეურნეობას შეუძლია გახადოს მესაქონლეობა პროდუქტიული (ნაყოფიერი), ღალადი.

ამჟამად, როცა სოფლის მეურნეობის ძირითადი გარდატეხა და გარდაქმნა ხდება, ჩვენ საწარმოო მესაქონლეობასაც სწორედ ეხლა უნდა ჩაეყაროს მტკიცე საძირკველი.

დღემდე ბევრი რამ გაკეთდა. ბევრი ისეთი ღონისძიება ჩატარდა ჩვენ სოფლის მეურნეობაში, რომელმაც ხელი შეუწყო ჩვენი შემინდვრობის განვითარებას. დღეს სოფლის მეურნეთა უმრავლესობისათვის უკვე უდავოა, მაგალითად, გაწმენდილ და ჯიშიან თესლის, წამლობის, მწკრივად თესვის და სხვა ღონისძიების მნიშვნელობა.

ასევე უდავოა უნდა გავხადოთ უმრავლესობისათვის ზოგიერთი ისეთი ღონისძიება, რომელიც, უზრუნველყოფს ჩვენი საწარმოო საქონლის განვითარებასაც.

ჩვენი ჩამორჩენილი მესაქონლეობის გარდაქმნა აუცილებლად მოითხოვს საკვების საკითხის სწორედ გადაჭრას. მსხვილი დაწინაურებული მესაქონლეობის მეურნეობა ისე უნდა გადასჭრის საკვების საკითხს, როგორც აქამდე ჩვენი მესაქონლე გლეხი სწყვეტდა.

მსხვილი მეურნეობის საქონელი აუცილებლად უზრუნველყოფილი უნდა იყოს საკვებით, ესე იგი, უნდა შემოიღოს ისეთი მტკიცე ღონისძიება, რომელიც მას საშუალებას მისცემს მუდმივ იქონიოს საკვების მტკიცე მარაგი ანუ ბაზა. საკვები თანაბრად უნდა ჰყოფნიდეს საქონელს მთელი წლის განმავლობაში: ზაფხულში მდიდარი საძოვრები უნდა ჰქონდეს, ზამთარში კი არ უნდა დააკლდეს ცვრიანი, ყუათიანი და ნოყიერი საკვები.

საწარმოო საქონლისათვის მარტო უხეში, მძიმე მოსანელებელი და ყუათის მოკლებული საკვები არ კმარა. ამჟამად კი ჩვენი საქონლის ძირითად საკვებს ბზე, ბურდა და სიმინდის ჩალა და იშვიათ შემთხვევაში თივა წარმოადგენს. ნოყიერი, დამატებითი საკვები: ქაბო, კობტონი და მარცვლეული ჩვენ სოფლის მეურნეობაში იშვიათ გამოწევის შესაძლებლობას.

ასეთ საკვებით ნაკვები საქონელი არ არის ღალიანი, შემოსავლიანი. ღალიანი მხოლოდ მაშინ ხდება, როცა უხეშს და უყუათო საკვებს და ცვრიანს და ყუათიან საკვებს ერთმანეთს შეუფარდებთ. ასეთი საკვები ხელს უწყობს მეწველ საქონლის წალიანობას, მოზარდ საქონლის ზდას, და გასასუქებელს კი მალე ასუქებს.

მესაქონლე მეურნე უზრუნველყოფილი უნდა იყოს ასეთ საკვებით და თან მისი სწორედ გამოყენებაც უნდა იცოდეს.

ერთი ისეთი ღონისძიება, რომელიც უზრუნველყოფს მეურნეობას ასეთი საკვებით არის **სილოსი**.

რა არის სილოსი ან რაში მდგომარეობს საკვების დამსილოსება?

ადვილად გასაგებად რომ ვსთქვათ, ეს არის საკვების დამყვება ანუ წნილად ჩადება, ისე როგორც ადამიანი თავისათვის საზამთ-

როთ წნილად სდებს ან ამარილებს კომბოსტოს, კიტრს, ჯონჯოლს, ქარხალს, პამიდორს და სხვა.

საქონელი დასილოსებულ ანუ დამჟავებულ საკვებს მაღიანად სჭამს და ადვილად ინელებს. ამიტომ სილოსით საქონლის კვება ხელსაყრელია, ამის გამო საქონლის პროდუქტიანობა (გამოსავლიანობა) მატულობს, საქონლის ნაწარმოები იაფდება, აქედან ცხადია წმინდა შემოსავალიც მესაქონლეობისაგან მატულობს.

სილოსით ნაკვები მეწველი ძროხა 20% მეტ რძეს იძლევა, ვიდრე მაშინ, როცა იმავე რაოდენობის და ისეთივე საკვები ნედლად ან ხმელად მიუციათ. ამას გვიმტკიცებენ დაწინაურებულ მეურნეობის ცდები.

ჩვენ პირობებშიც უნდა ვცადოთ საკვების ამ წესით შენახვა და საქონლის გამოკვება. ამ უკანასკნელ წლებში საბჭოთა კავშირში შემაჯალ ზოგ რესპუბლიკაშიაც უკვე მოკიდეს ხელი ამ საქმეს და კარგი შედეგებიც მისცა.

საკვების დამჟავება შეიძლება იაფადაც დაჯდეს და ძვირათაც. ზოგი საჭირო შენობის (კოშკის) აგება მოითხოვს დიდ ხარჯებს, მაგრამ ჩვენ მეურნეებს შეუძლია ჯერ-ჯერობით ხელი მოჰკიდონ უფრო იაფფასიან ნაგებობას. საკვების დამჟავება შეიძლება უბრალო ორმოებში და თხრილებშიაც, რომლის გაკეთება ყოველ მეურნეს სულ ადვილად და თავის საკუთარ სახსრებით და ძალ-ღონით შეუძლია.

ვიდრე ჩვენი მესაქონლეობა ჯეროვნად არ განვითარებულია და არც ჩვენი კოლექტიური მეურნეობანი არიან ქონებრივად ღონიერი, ჩვენ ჯერ-ჯერობით სასილოსე ორმოებით და თხრილებით უნდა დავკმაყოფილოდეთ, რაც შეეხება მესაქონლე საბჭოთა მეურნეობებს, ამათ კი დაუყოვნებლივ უნდა მოგვცენ მაგალითი სასილოსე საფუძვლიან კოშკების აგებით.

საკვების დასილოსების მთავარი პირობა ის არის, რომ საკვების დამჟავება სწორედ სწარმოებდეს.

რა პირობებში უნდა ხდებოდეს საკვების დამჟავება?

მთავარი პირობა საკვების დამჟავებისათვის ის არის, რომ ჭურჭელში, რომელშიაც ჩადებულია საკვები დასამჟავებლად, არც ჰაერი და არც წყალი არსაიდან შედიოდეს, ამიტომ დასამჟავებელი საკვები ორმოში თუ თხრილში ჩაყრის დროს, თანდათანობით მჭიდროთ უნდა იტკეპნებოდეს, რომ ორმოში რაც შეიძლება ნაკლები ჰაერი დარჩეს. ამ მიზნის მისაღწევად საკვები რაც უფრო წვრილად იქნება დაკეპილი, მით უკეთესია. ორმო უნდა იყოს მრგვალი. მრგვალ ორ-

მოში საკვები უკეთ იტყვებნება და ჰაერიც არ რჩება. ორმო მშრალ და ამღლებულ ადგილას სჯობია გაკეთდეს.

არის სხვა მრავალი პირობები, რომ საკვების დამუყება წესიერად სწარმოებდეს, მაგრამ რადგან ტექნიკური მხარე ამ საკითხისა ამ წერილის მიზანი არ არის, ამიტომ მხოლოდ ამ ორიოდ ძირითად პირობებზე მითითებით ვათავებთ.

რა უპირატესობა აქვს დამუყებულ საკვებს?

დამუყებულ საკვებს განსაკუთრებით დიდი სამსახურის გაწევა შეუძლია ჩვენ პირობებში ზამთრის დამლევს და ადრე გაზაფხულზე, როცა საქონელს საკვები აკლდება და იმდენად დასუსტებული გამოდის გაზაფხულზე, რომ ბუნებრივ საძოვრებით წესიერად სარგებლობაც კი არ შეუძლია.

სილოსის შემოღება ახდენს სოფლის მეურნეობაში მთელ რევოლიუციას. მესაქონლეობის გარდაქმნაში ისეთივე მნიშვნელობა ეძლევა სილოსს, როგორც ტრაქტორს მემინდერეობაში. საკვების დასილოსება საუკეთესო იარაღია მთელი სოფლის მეურნეობის გარდაქმნისათვის.

სილოსი ამრავლებს საკვებს, რომელიც მთავარი საფუძველია მესაქონლეობის განვითარებისათვის. საცდელ სადგურებით დამტკიცებულია, რომ სილოსი 20—30% ზოგავს საკვებს. დასილოსებული საკვები ერთი ორად უფრო დიდხანს ჰყოფნის საქონელს, ვიდრე თივად შენახული.

რით აიხსნება დასილოსებული საკვების მატება?

სასილოსედ გამოდგება არა მარტო ის მცენარეულობა, რომელსაც საქონელი ნედლად ან ხმელად სჭამს, არამედ ისეთიც, რომელსაც ის ნედლად არა სჭამს. სასილოსედ შეიძლება გამოიყენოს კაცმა როგორც გარეული, სარეველა ბალახ-ბულახი, ისე ბოსტნეულის ნარჩომი ფოთოლ-კლერტოები, რომელსაც დღეს მეურნე არაფერში არ იყენებს, მინდვრად ან ბოსტნად რჩება და ამით თავის მტერს სხვადასხვა ქია-ლუას და მავნებელის გამრავლებას ხელს უწყობს.

გარდა ამისა დამტკიცებულია, რომ სილოსად ჩადებული საკვები უფრო ნაკლებ იკარგება და იბნევა, ვიდრე მაშინ, როცა მას ახმობენ და ნოყიერებაც მეტი რჩება.

მაგრამ სილოსის მთავარი მნიშვნელობა იმაში მდგომარეობს, რომ სასილოსედ შეიძლება საგანგებოთ დათესოთ ისეთი დიდი მოსავლიანი მცენარე, რომლის გამოყენება უსილოსოთ მთლიანად ან სრულებით არ შეიძლებოდა, ასეთია, მაგალითად, ცხენისკბილა სიმინდი, მზისუშხირა, სორყო, მიწავაშლა, თივად გამხმარ სიმინდს.

საქონელი არასოდეს მთლიანად არ იყენებს, მსხვილი ღეროები უსათუოთ გაუსაღებელი რჩება. მზისუმშირა, რომელიც ჰექტარზე უფრო მეტ მწვანე მასალას იძლევა, ვიდრე სიმინდი, სრულიად გამოუყენებელი რჩება, სილოსად შენახული მზისუმშირა კი მრავალ საკვებს იძლევა.

თუ ჩვენი მეურნე ამ მცენარეებს საგანგებოთ დასთესავს სასილოსედ, მაშინ მას საკვები წლის წლობამდე ეყოფა და მეტი საქონლის შენახვასაც შესძლებს.

თუ ჩვენ შევძლებთ ჩვენში სილოსის სისტემის განხორციელებას, მაშინ ჩვენ შეგვეძლება ერთი სულ საქონლის ნაცვლად ორი სულის გამოკვება, რადგან დამტკიცებულია, რომ სასილოსედ დათესილი მარცვლეული გაცილებით მეტ საკვებ ერთეულს იძლევა, ვიდრე როცა ის სამარცვლეთ არის დათესილი.

რა სარგებლობას აძლევს სილოსი მესაქონლეს? 1. სილოსი საუკეთესო საკვებია საქონლისათვის და მისი გამოყენება მთელი წლის განმავლობაში შეიძლება. ზოგ შემთხვევაში შეიძლება მეორე წელიწადსაც გეყოთ. 2. სილოსის მეოხებით საკვები იზოგება და არ ფუჭდება, თუ მას პატრონობა არ მოაკლდა, მისი პატრონობა კი გაცილებით ადვილია, ვიდრე ხმელი საკვების პატრონობა, რომელსაც ყოველთვის ცეცხლის გაჩენის შიში აქვს. დასილოსებულ საკვებს ნაკლები ადგილი სჭირდება, ვიდრე ხმელ საკვებს. 3. დასილოსებული საკვები მთლიანად საღდება. ხმელ საკვებს კი საქონელი ბევრს გამოუყენებელს სტოვებს და აფუჭებს. 4. საკვების დასილოსება ყოველ დარში შეიძლება. თივად გასახმობად კი საჭიროა აუცილებლად კარგი დარი. 5. სარეველა და უხეშ ჭაობის ბალახისაგან, რომელიც ნელად საქონლისათვის არ ვარგა, სილოსად ჩადების შემდეგ საუკეთესო ცვრიანი და ნოყიერი საკვები დგება, რომელსაც საქონელი ხარბად ეტანება. 6. კარგად შენახული დასილოსებული საკვები დიდხანს სძლებს. 7. სილოსით შეიძლება გამოიკვებოს ყველა შინაური ცხოველი. 8. დასილოსებული საკვები იაფი, ყუათიანი, ნოყიერი, ცვრიანი, გემრიელი და ძლიერ სასარგებლო საკვებია საქონლისათვის, განსაკუთრებით კი მეწველისათვის. 9. ის აღიდებს პროდუქციას და ამცირებს თვით ღირებულებას.

ასეთ სარგებლობიანობის გამო მთელ საბჭოთა კავშირში მაინიდან გამოცხადებული იყო სილოსის შემოღების კამპანია. ამ კამპანიას ხელი უნდა შეეწყო საქონლის საკვების დამყავების საქმის აღორძინებისათვის, მაგრამ, როგორც ირკვევა, აქამდე ბევრი არაფერი გაკეთებულა ამ დარგში. ამიტომ საკავშირო კომკავშირის ცე-

კას ბიუროს დადგენილებით 20 ივლისიდან 1 აგვისტომდე უნდა ჩატარდეს საკავშირო **სილოსის კვირეული**.

რა მიზანი აქვს დასახული ამ კვირეულს? ამ კვირეულმა უნდა დარაზმოს კოლმეურნეთა, საბჭოთა მუშათა, ცალკე მეურნეთა და ახალგაზრდათა მასები სასილოსე ამოცანის გადაჭრის გარშემო. ამ კვირეულის განმავლობაში ისეთი პირობები უნდა იქნას შექმნილი, რომ ერთ მილიონ სასილოსე ორმოს და თხრილს ჩაეყაროს საძირკველი.

ამ კვირის განმავლობაში შემოწმებული უნდა იქნეს ის, თუ რა გაცეთებულა იმ დავალებებიდან, რაც საბჭოთა ხელისუფლებამ და პარტიამ დააკისრა ქვეყანას საერთოდ საკვების საკითხის გადაჭრისათვის, განსაკუთრებით კი საკვების დასილოსების საქმეში.

გამორკვეული უნდა იქნას, რა გაცეთდა აქამდე და რა არის კიდევ გასაკეთებელი ამ დარგში. ამ მიზნის მისაღწევად დიდი ყურადღება უნდა მიექცეს კადრების (მცოდნე პირების) მომზადებას რომლებმაც უნდა შესძლონ დასილოსების ჩატარება დაბალ ფენებში. ჩვენ უნდა მივადწიოთ იმას, რომ სოფელში არამც თუ ყველამ იცოდეს, თუ რა არის სილოსი, არამედ უნდა იცოდნენ კიდევაც, როგორ უნდა სილოსის გაცეთება.

ამიტომ საჭიროა საგანგებო ლექციების, საუბრების და მოხსენებების გამართვა, პლაკატები, გაზეთებში, კედლგაზეთებში გაშუქება ამ საკითხისა. დიდი ყურადღება უნდა მიექცეს იმას, რომ კერძო მეურნეც რაც შეიძლება მასიურად იყოს ჩაბმული საკვების დასილოსების საქმეში. სილოსის გამართვამ ესენი ერთიერთმანეთს უნდა დაუკავშიროს, სასილოსე ორმო-თხრილის გარშემო დარაზმოს მათი საქონლის განვითარების საფუძვლის შესაქმნელად.

საქონლის საკვების დასილოსების სისცემა — ბრძოლი უნდა მისაქონლოდნა!

საკვები ნაწიან გაფართოვებით და განმცვიცვით, უბრუნელაქით მისაქონლოდნის პტოლუბის დაჩაბრებით გადწყვეტას.

თვითოულ ვოლმეურნეობას უნდა ჰქონდეს საერთო სასილოსე თბით.

ატე უბთი სთვლი სასილოსე თბითს გაბრე!

ს. ევრაშვიძე

მეტი ყურადღება სათესლე ფონდის შეგროვებას

სასოფლო სამეურნეო კამპანიების წარმატებით ჩატარება იმაზედ არის დამოკიდებული, თუ როგორ ჩავატარებთ ხელუხლებელი დამზღვევი სათესლე ფონდის შეგროვებას ადგილებზე და აგრეთვე, საჭირო სათესლე მასალის განსაზოგადოებას კოლმეურნეობებში.

საგაზაფხულო თესვის კამპანიის უძნელეს ამოცანას წარმოადგენდა საკუთარი სათესლე ფონდის შექმნის საკითხი, რომელიც ადგილობრივი თესლით უზრუნველყოფდა სოფელს.

ამ ფონდების შეგროვება სწარმოებდა უმთავრესათ თესვის დროს, დაგვიანებით. საჭირო შეიქნა გაძლიერებული მუშაობა, რათა სულ 2—3 თვეში მიგვეხწია მიზანს და შეგროვილიყო თითქმის 1.5 მილიონი ფუთამდე სათესლე მარცვალი. ზოგიერთ რაიონებში სათესლე ფონდების შეკრეფის გეგმა გადაჭარბებით იქნა შესრულებული (გორის, ქუთაისის ოლქებში, სენაკის მაზრაში, სამხრეთ ოსეთში), ზოგ რაიონებში კი გეგმა ვერ შესრულდა (აფხაზეთი, —აჭარისტანში).

თესვის დროს თესლის შეგროვების უარყოფითი მხარე მარტოდ ამით არ ისაზღვრება; შეგროვილი მასალა ხშირად სრულებით უვარგისი იყო სათესლეთ. შერეული იყო გაზაფხულისა და შემოდგომის ჯიშები, აღმოცენების უნარიანი და უნარდაკარგული, ქერი, შვრია, ქვაკი, ხორბალი ეოთმანეთში იყო არეული და სხვა. ინდივიდუალური მეურნეთა სათესლე ფონდი შეურიეს ადგილებზე კოლმეურნეობის სათეს მასალას და ზოგიერთ შემთხვევაში შეუძლებელიც შეიქნა გადარჩევა და გამოყოფა. ამგვარად ხელუხლებელი სათესლე ფონდი ამ რაიონებში ფაქტიურად არც დაარსებულა.

საჭიროა იმის შეგნება, რომ ხელუხლებელი დამზღვევი სათესლე ფონდის და საკოლმეურნეო დასათესი მასალის შეკრეფის გარე-

შე შეუძლებელია მომავალი თესვის კამპანიების შედეგიანათ და წარმატებით ჩატარება. სათესლე მარაგის არსების დიდ მნიშვნელობას თუნდაც ის გარემოებაც ადასტურებს, რომ წელს წყალდიდობამ გურია სამეგრელოს რაიონებში 6000 ჰექტარამდე, ნათესი წალეკა და რომ დაისვა საკითხი ხელახლა დათესვისა, სას. სამ. კოოპერაცია იძულებული გახდა ისევ დამზადების წესისთვის მიემართა მაშინ როდესაც, ხელუხლებელი ფონდი, რომ არსებულიყო დაზარალებული მეურნეობები უზრუნველყოფილი იქნებოდნენ თესლით.

საკოლმეურნეო—კოოპერატიული ორგანოებმა და საბჭოებმა ამ თავითვე უნდა დასვან ხელუხლებელი სასოფლო ფონდებისა და განსაზოგადოებული საკოლმეურნეო სათესლე ფონდის შექმნის საკითხი სათანადო ორგანიზაციების წინაშე და დაუყოვნებლივ შეუდგენ მოსამზადებელ მუშაობის წარმოებას.

უპირველესად ყოვლისა საჭიროა გამოირკვეს, თუ რამდენი სახნავ-სათესი მიწა აქვს სოფელს, ცალკე კულტურათა მიხედვით (სიმინდი, ხორბალი, ქერი და სხვა კულტურები). რამდენია დათესილი 1930 წლის საგაზაფხულო ნათესებით, აქედან რამდენი უჭირავს კოლექტივებს. ადგილობრივი ხელუხლებელი სასოფლო დამზღვევი ფონდის შეგროვებაში (რომელიც წელს მოსავლის აკრეფის დროს უნდა იქნეს შეგროვებული საჭირო სათესლე მასალის 15% რაოდენობით) მონაწილეობას ღებულობს მთელი მოსახლეობა სოფლად.

სასოფლო ხელუხლებელი დამზღვევი ფონდის გარდა კოლექტიური მეურნეობანი აგროვებენ საკუთარი საჭიროებისათვის განსაზოგადოებული სათესლე ფონდს, მთელი საჭირო სათესლე მასალის 100%-ს რაოდენობით, როგორც 1930 წლის შემოდგომით დასათესათ, ისე 1931 წლის გაზაფხულისთვის.

საკოლმეურნეო განსაზოგადოებული სათესი მასალა სასურველია შეგროვილი იქნეს არა მარტო მთავარი მარცვლოვანი კულტურებისაგან, არამედ ყველა მცენარეებიდან (სოია, ლობიო, ბოსტნეული, ბრინჯი, ასლი, ფეტვი და სხვა).

აქვე მოგვყავს ცხრილი რომელშიაც ნაჩვენებია, თუ რომელმა ოლქმა, მაზრამ ან ავტონომიურმა ერთეულმა რამდენი უნდა შეგროვოს საკოლმეურნეო განსაზოგადოებული ფონდი. ადგილები ამ ცხრილით უნდა ხელმძღვანელობდნენ (იხ. გვ. 48).

საკოლმეურნეო დასათესი განსაზოგადოებული ფონდის რაოდენობა ნავარაუდევია იმის მიხედვით, თუ რა რაოდენობის ფართობები ექნება კოლექტივებს მომავალი საშემოდგომო კამპანიისა და 1931 წლის საგაზაფხულო კამპანიის დროს, ფონდის რაოდენობა

უნდა დიდებოდეს კოლექტივების ფართობების გადიდებასთან ერთად.

ვინაიდან განსაზოგადოებული სათესლე ფონდის რაოდენობა ძალიან ბევრი იქნება ერთი მილიონი ფუთზე მეტი, საჭიროა საკოლმეურნეო ორგანოებმა დაუყოვნებლივ შეუდგენ ბეღლების გამოძებნას, შეკეთებას, ახლების აგებას და ზოგიერთ შენობების გადაკე-

№ რიგზე	ადგილების და- სახელება	უნდა შეაგროვონ საკოლმეურ. განსაზ. სათესლე ფონდი ფუთებში						შეგროვდება სა- თესლე მარცვალი.
		საშემოდგომო კოლ- ტურები			საგაზაფხულო კულ- ტურები			
		ხორბ.	ქერი	ქვაკი	სიმინ	ხორბ.	ქერი	
1	ახალქალაქის მაზრა	—	—	480	—	13050	11580	25.110
2	ახალციხის “	2151	—	—	135	280	760	3326
3	აჭარისტან. ს. ს. რ.	230	—	—	1378	640	640	5888
4	აფხაზეთის ს. ს. რ.	7350	—	—	17100	—	—	24450
5	კახეთის ოლქი . . .	92800	6950	—	21903	7000	3750	140530
6	ქუთაისის ოლქი . .	53730	—	—	144880	—	—	215390
7	ტფილისის ოლქი .	124600	5350	250	5131	31300	40650	207281
8	ზუგდიდის მაზრა. .	720	—	—	29968	—	—	40688
9	სენაკის მაზრა . . .	9100	—	—	68088	—	—	77188
10	ოზურგეთის მაზრა .	3020	—	—	56548	—	—	59568
11	გორის ოლქი	155300	6880	—	40305	14200	34200	250785
12	სამხრეთ ოსეთი . .	61350	—	—	6773	17150	34760	120033
13	სვანეთი.	—	—	—	—	—	—	—
ს უ ლ . .		510350	19350	16850	392205	91320	135320	1167237

თებას და მოწყობას სათესლე მასალის შესანახად. თვითეთულმა კოლექტივმა ამ თავითვე უნდა აღნუსხოს თავისი სათესლე მარაგის რაოდენობა და საესეებით უზრუნველჰყოს საჭირო ბეღლებით და სასიმინდეებით თესლის მთელი რაოდენობა.

შემდეგი ცხრილი გვიჩვენებს, თუ რომელმა ავტონომიური ერთეულმა, ოლქმა და მაზრამ რამდენი უნდა შეაგროვოს ხელუხლე-

ბელი დამზღვევი 15%/-ანი სათესლე ფონდი. წელს დასავლეთ საქართველოში, სათესლე ფონდი არ იქნება შეგროვილი ხორბლის, ქერისა და ქვავის და შეგროვდება მხოლოდ სიმინდის.

ზემოთ აღნიშნული რაოდენობა ხელუხლებელი სასოფლო სათესლე ფონდისა, აგრეთვე საკოლმეურნეო განსაზოგადოებული დასათესი მასალის შესაკრეფი რაოდენობა გამოანგარიშებული შემდეგი საშუალო ნორმების მიხედვით; სიმინდი ერთი ჰექტარზე 2 ფუთი და 20 გირ., ხორბალი და ქერი ერთი ჰექტარზე 10 ფუთი, როგორც საკოლმეურნეო განსაზოგადოებულ დასათესი მასალას, ისე სასოფლო ხელუხლებელი დამზღვევი სათესლე ფონდს უნდა მინიჭებული ჰქონდეს განსაკუთრებული შესანახი ადგილი და შერეული არ უნდა იქნეს სხვა მარცვალთან.

№ რიგზე	ადგილების და- სახელება	შეგროვილი უნდა იქნეს 15%-ანი სა- თესლე ფონდი ფუთებში						სულ შეგროვდება მარცვლი
		საშემოდგომო კულ- ტურების			საგაზაფხულო კულ- ტურების			
		ხორბ.	ქერი	ქვავი	სიმინ.	ხორბ.	ქერი	
1	აფხაზეთი.	—	—	—	17888	—	—	25143
2	აჭარისტანი. . . .	—	—	—	4875	2250	2250	10425
3	სამხ. ოსეთი . . .	21045	60	—	2063	5250	10650	39068
4	ტფილისის ოლქი. .	114150	8745	300	3788	23700	30750	181433
5	კახეთის ოლქი. . .	109245	12000	—	20100	6450	3450	151245
6	გორის ოლქი . . .	68700	4275	—	15000	5250	12750	150975
7	ქუთაისის ოლქი . .	—	—	—	60337	—	—	60337
8	ახალციხის მაზრა .	12900	—	—	2662	5700	15600	36862
9	ზუგდიდის მაზრა. .	—	—	—	20175	—	—	20175
10	ზ. სვანეთი	—	—	—	112	—	—	112
11	სენაკის მაზრა . . .	—	—	—	20475	—	—	20475
12	ახალქალაქის მაზრა.	—	—	952	—	26400	23400	50752
13	ოზურგეთის მაზრა .	—	—	—	15938	—	—	15938
სულ		326040	25080	1252	183413	75000	98860	717940

სოფლის საბჭოებმა და კოლმეურნეობებმა აქედანვე უნდა იზრუნონ თავისი სათესლე მასალის სახელმწიფო ხარისხოვან სათესლე მასალაზე გადაცვლისათვის. იმ რაიონებში სადაც წელს საგაზაფხულო თესვის დროს დათესილი იყო სახელმწიფო ხარისხოვანი სათესლე სიმინდი (იმერული „ჰიბრიდი“ და „ჰიბრიდი ბუნკონტი“) უნდა გადაიცვალოს ადგილობრივ ჯიშებში რათა მომავალი გაზაფხულიდან ამ რაიონის კოლექტივებში ყველგან ხარისხოვანი სიმინდი დაითესოს. მთელი სიმძიმე როგორც სასოფლო ხელუხლებელი 15%-იანი, ისე საკოლმეურნეო დასათესი განსაზოგადოებული სათესლე ფონდების შეგროვების საქმეში აწვება სასოფლო სამეურნეო კოოპერაციას. მან საკოლმეურნეო ორგანიზაციებთან და სასოფლო საბჭოებთან ერთად დაუყოვნებლივ უნდა დაამუშაოს ადგილებზე დეტალური გეგმა სათესლე ფონდის დაგროვებისა სათანადო საწყობებით და ბელლებით უზრუნველყოფისთვის. ამის გამო, სასოფლო სამეურნეო კოოპერაციის სარაიონო კავშირებმა უნდა თვალყური ადევნონ და უხელმძღვანელონ, რათა თავის დროზე იქნეს ჩატარებული ყველა საჭირო ღონისძიებანი სოფლად და კოლექტივებში.

წესიერი და სწორი კონტროლის განხორციელება იმ პირობებშია შესაძლებელი, თუ ყველგან შემოღებული იქნება საჭირო საბელლე წიგნები და ანგარიშთანობა, თანახმად მიწათმოქმედების სახალხო კომისარიატის მიერ მოცემული ინსტრუქციისა და ფორმებისა. გარდა იმისა, რომ ადგილებზე შექმნილი იქნება სასოფლო სათესლე ფონდი, საჭიროა სასოფლო სამეურნეო კოოპერაციამ თავისი ძირითადი ქსელის საშუალებით ჩაატაროს სათანადო კამპანია ინდივიდუალური მეურნეთა მიერ სათესლე მასალის სასოფლო ან საამხანაგო ბელლებში ერთად შენახვის, გაერთიანებულად შენახვა საგრძნობლათ გაადვილებს თესლის დარკვევას, დახარისხებას, შესწავლას და გადაცვლას ხარისხოვან თესლზე. რასაკვირველია, გლეხის მიერ მოტანილი თესლი შეადგენს მისი კერძო საკუთრებას და მხოლოდ მისი განკარგულებით გაიცემა.

ასეთი ახსნა-განმარტებით კამპანია უნდა იქნეს აგებული მხოლოდ ნებაყოფლობის პრინციპზე. საკოლმეურნეო 100%-იანი და სასოფლო ხელუხლებელი დამზღვევი 15%-იანი სათესლე ფონდების შესანახად წელს იწარმოებს წითელი ბელლებისა და სასიმინდეების აგება მიწათმოქმედების კომისარიატის მიერ შემუშავებული სანიმუშო სტანდარტული გეგმით. საბელლე მშენებლობაზე და არსებული ბელლების შესაკეთებლათ კოლექტივებში განხრახულია დაიხარჯოს საშემოდგომო კამპანიის დროს გრძელვადიანი სესხი 800.000 მანთისე

რაოდენობით. დრო სათესლე ფონდების შეგროვებისა მოახლოვებულია და დაჩქარებით უნდა იქნეს ჩატარებული მოსამზადებელი მუშაობა და ღონისძიებანი რომლებიც უზრუნველყოფენ სათესლე ფონდების მთლიანად შეგროვებას და წესიერად შენახვას. თუ ეხლავე არ იქნა შესაფერი ზომები მიღებული შემდეგ სოფლის მთელი ყურადღება მიპყრობილი იქნება პურის დამზადებისა და საშემოდგომო სას.-სამ. კამპანიის სამზადისისაკენ და სათესლე ფონდების შეგროვების საქმე შეიძლება შეფერხდეს, რაც მეტად უარყოფითი გავლენას იქონიებს მომავალ თესვის კამპანიებზე.

რა არ არის გაკეთებული და რა უნდა გაკეთდეს მოსავლის აკრეფისათვის

მოსავლის აკრეფის კამპანიის ნაწილობრივ შემოწმებამ, ან კამპანიის მიღწევებთან ერთად (კამპანიის გეგმით ჩატარება (პირველად) ყველა ორგანოების მთლიანი გეგმის შედგენა, ძირითად ორგანოების ამოქმედება და ღარიბ-საშუალო გლეხობის დარაზმვა და სხ.) გამოაშკარავა საგრძნობი დეფექტები, რომელიც ხელს უშლის კამპანიის ნაყოფიერად ჩატარებას.

მრავალ ადგილას წინასწარი მუშაობა სუსტად ტარდება. ადგილებმა ვერ გამოიჩინეს საკმაო ინიციატივა მიუხედავად იმისა, რომ მათ სათანადო მითითებები დროულად მიეცა. არ იყო მიქცეული ჯეროვანი ყურადღება კამპანიის მნიშვნელობის განმარტებისათვის. გეგმები ყველგან არ ყოფილა დამუშავებული და იგი არ მისულა სოფელამდე და კოლმეურნეობამდე.

ზოგ ადგილას სოციალისტურ სექტორში მუშაობა არადაკმაყოფილებლად მიმდინარეობს. ამა თუ იმ კულტურის აკრეფისათვის არ არის გამომუშავებული მტკიცე კალენდარული გეგმა.

სათესლე ხელუხლებელ მარაგის შეგროვება ორივე სექტორში ძალზედ სუსტად მიმდინარეობს. მოსახლეობას არა აქვს განმარტებული თესლის შეგროვების მნიშვნელობა. არ არის აგებული და შეკეთებული ბელლები და სასიმინდეები სათესლე მარაგის შესანახად. ამ მხრივ მთავარი დანაშაული მიუძღვის ცენტრალურ ორგანოებს, რომლებმაც დღემდე დროულად ვერ გაანაწილა და მიაწოდა ადგილებს საჭირო კრედიტები.

გათვალისწინებული რაოდენობით არ არის მიღებული ადგილებზე მოსავლის აკრეფისათვის საჭირო მანქანა-იარაღები, (საღეწი მანქანები); არსებულიც არა საკმარის დატვირთულია, არ არის მემანქანეები და შემკეთებელი სახელოსნოები. ჭიანჭურდება მანქანა-იარაღების შეკეთება.

სამანქანო-სატრაქტორო სადგურებს ყოველგან არ გააჩნიათ მოსავლის აკრეფის გეგმები (აბაშა). ზოგ ადგილას კი ვერ ასრულებენ მოსავლის აკრეფისათვის დადებულ ხელშეკრულებებს (გომის სადგური), რაც სერიოზულ დაბრკოლებას ქმნის მოსავლის აკ-

რეფის საქმეში. დამამზადებელ ორგანოებმა ვერ გამოიჩინეს საკმაო ფხიანობა ადგილების საწარმოო და პირველ მოხმარების საგნებით უზრუნველყოფისთვის. ჩამოთვლილი დეფექტების ერთ-ერთ მიზეზათ უნდა ჩაითვალოს რესპუბლიკის ცენტრალურ ორგანოების მუშაობაში არა საკმაო ურთერთი კავშირი მოსავლის აკრეფის საქმეში.

საბჭოთა და კოოპერატიულ ორგანოებმა ვერ შესძლეს „მუშაობის მეთოდების გარდაქმნა იმ მიზნით, რომ უზრუნველჰყონ სოფლის ძირითადი მასების თვითმოქმედების საფუძველზე თავის, მარცვლის და სხვა კულტურების თავის დროზე, სწორად და სრულად აკრეფა“ (საკავ. კ. პ. (ბ) ა/კ. საოლქო კომიტეტის დადგენილებიდან)

ამ დეფექტების აღმოფხვრისათვის საჭიროა დაჩქარებითი ზომების მიღება. პირველ რიგში შესწორებულ უნდა იქნას ცენტრალურ ორგანოების გეგმები იმ მიმართულებით, რომ ის ითვალისწინებდეს არსებულ დეფექტების გამოსწორებას დასაგვიანო მარცვლეული (სიმინდი) და ტექნიკურ კულტურების ზუსტ კალენდარულ ვადებს და ღონისძიებებს, ვინემ ასეთი გააჩნდა უკვე დამთავრებულ ადრეულ მარცვლეულ (ქერი, ჭვავი, ხორბალი) კულტურების აღებას.

სას.-სამ. კოოპერაციამ უნდა მიიღოს საჭირო ზომები გეგმით გათვალისწინებულ საღებ მანქანების მთლიანად შემოსაზიდათ. უზრუნველჰყოფილი უნდა იქმნან შემკეთებელი სახელოსნოები სათადარიგო ნაწილებით, რომლის უქონლობა ხელს უშლიან შემკეთებელ სახელოსნოების მუშაობის გაშლა-გაფართოებას.

უნდა გამოირკვეს მუშა ხელის რაოდენობის საჭიროება დეფიციტურ რაიონებისათვის, რომელთაც საყოფი მუშა ხელი არ გააჩნიათ, უმთავრესად ტექნიკურ კულტურების აკრეფისათვის, აფხაზეთში, ბორჩალოს და ყარაიაზის რაიონებში. ამასთან ერთად აღრიცხულ უნდა იქნას ის რაიონები, სოფლები და კოლმეურნეობანი, რომელთაც შეუძლიათ მისცენ ზედმეტი მუშა ხელი აღნიშნულ რაიონებისათვის.

გარდა მიწათმოქმედების, კოლმეურნეობის ცენტრისა და სას.-სამ. კოოპერაციის ორგანოებისა ამ მხრივ მუშაობა უნდა აწარმოონ, თანახმად სადირექტივო ორგანოების დადგენილებისა შრომის კომისარიატის, მიწატყის კავშირის, ჯანსახკომის და ცეკავშირის ორგანოებმა. უკანასკნელმა (ცეკავშირმა და ჯანსახკომმა) უნდა შესძლოს სეზონურ, ტექნიკურ კულტურების პლანტაციებზე მომუშავეების და სამანქანო-სატრაქტორო სადგურების რაიონების უზრუნველყოფა სურსათით (საზოგადოებრივ კვების მოწყობა) და საექიმო დახმარებით.

გაძლიერებულ უნდა იქნას სამანქანო-სატრაქტორო სადგურების საქმიანობა. ყველა ხელშეკრულებანი (დადებული, როგორც კოლმეურნეობასთან, აგრეთვე ინდივიდუალურ მეურნეობებთან) მთლიანად უნდა შესრულდეს. ამ ამოცანის რეალიზაციისთვის უნდა მოეწყოს ტრაქტორების მუშაობა 2—3 შეცვლით, კოოპერატიულ ორგანიზაციებმა უნდა უზრუნველყონ ტრაქტორები გაწმენდილი საწვავი მასალებით და სხვა საშუალებებით. ჰირნახულის დამზადება-შენახვისათვის დამამზადებელ ორგანოების და კერძოდ მემინდვროების კავშირის ცენტრალურ და ადგილობრივ ორგანოებმა საკმაო რაოდენობით უნდა დაამზადონ ჭურჭლები (ტარა). განსაკუთრებით პურეულისათვის საჭირო ტომრები.

ჯეროვანი ყურადღება უნდა მიექცეს კამპანიის აგრო-დახმარებით უზრუნველყოფას და კულტურულ-საგანმანათლებლო მუშაობის წარმოებას, რომლის ირგვლივ მუშაობა ძალზედ მოისუსტებს. ჩატარებულ უნდა იქმნას საუბრები, გავრცელდეს პროლეტარული ლიტერატურა, გამოვიყენოთ მოძრავი კინო და სხვ..

მაქსიმალური ყურადღება უნდა მიექცეს ხელუხლებელი სათესლე მარაგის შეგროვებას. სოციალისტურ სექტორში შეგროვილ უნდა იქნას საჭირო თესლის რაოდენობა მთლიანად. ხოლო ინდივიდუალურ მეურნეობებში საჭირო რაოდენობის 15%-ი, რომელიც გროვდება იმ მიზნით, რომ მომავალი შემოდგომის და გაზაფხულის თესვა უზრუნველყოფილი იქმნას თესლით—მოუსავლიანობის ან სხვა მსგავს შემთხვევებში.

მოსახლეობას დღემდე არ აქვს გარკვეული თესლის შეგროვების მნიშვნელობა, ეს საკითხი ვერ არის პოპულარიზაციაქმნილი. ამ მიმართებით საჭიროა ენერგიული მუშაობის წარმოება, ხოლო შეგროვილ თესლის მარაგის უვნებლად შენახვისათვის კი საჭიროა გეგმით გათვალისწინებულ წითელი ბელლებისა და სასიმინდეების აგება თუ შეკეთება, რისთვისაც მთლიანად უნდა გამოვიყენოთ ხელისუფლების ორგანოების მიერ გათვალისწინებული კრედიტები.

თესლის შეგროვება მოსავლის აკრეფის კამპანიის ერთ-ერთ მთავარ მხარეს წარმოადგენს. საჭიროა ამ მიმართულებით ძირითად მასების აქტივობა და ამოქმედება, სოციალისტურ შეჯიბრების მოწყობა, პროფ და საშეფო ორგანოების მიერ სოფლად გაგზავნილ ბრიგადების გამოყენება და სხვა.

ცენტრალურ და ადგილობრივ ორგანოებმა მიმდინარე პერიოდში უდიდესი და მთავარი ყურადღება უნდა მიაქციონ მოსავლის კამპანიის სწორად, პარტიის და საბჭოთა ხელისუფლების მიერ მიცემულ დირექტივების მიხედვით ჩატარებას, რომლითაც უნდა შევიწარმოოთ გაზაფხულის თესვის ბოლშევიკურად ჩატარების დიდი მიღწევები.

რ. ს.-დ. მ. პ. მესამე ყრილობიდან 25 წლის უმსრულები ბამო

თენგიზ ჟღანტი

25 წელი რ. ს.-დ. მ. პ. მესამე ყრილობის შემდეგ

(დასასრული)

გლეხობის მოძრაობასთან დამოკიდებულების საკითხი

გლახთა მოძრაობასთან დამოკიდებულების საკითხმა მიიქცია ყრილობის სერიოზული ყურადღება. უნდა ითქვას, რომ მესამე ყრილობამდე რ. ს.-დ. მ. პარტია მიწის საკითხზე მხოლოდ ჩამონატრების ლოზუნგით გამოდიოდა, მაგრამ ეს საკმარისი არ აღმოჩნდა. მეორე ყრილობის ზოგიერთ დელეგატებს ისეთი აზრიც კი ჰქონიათ თითქოს გლახთა საკითხი, არ უნდა ყოფილიყო მარქსისტულ სოციალ-დემოკრატიისათვის პროგრამული საკითხი, რადგან სოციალ-დემოკრატია, მათი აზრით, უნდა დაყრდნობოდა მხოლოდ ინდუსტრიალურ პროლეტარიატს.

მესამე ყრილობამდე პარტიის პროგრამა მემამულეებს მიწებს უტოვებდა და გლახობას მხოლოდ ჩამონატრებს აძლევდა. (იხ. მეორე ყრილობის რეზოლიუციები აგრარულ საკითხზე). მესამე ყრილობამ კი კითხვა ასე გადასჭრა: „სოც. დემოკრატია ენერგიულად უჭერს მხარს გლახთა რეზოლიუციონურ გამოსვლებს, რომელსაც შეუძლია გააუმჯობესოს გლახთა მდგომარეობა. მემამულეთა სახელმწიფო, საეკლესიო, და სამინისტრო მიწების კონფისკაციამდე“. ჩვენ ვიცით, რომ 1905 წ. გლახთა მოძრაობას უკვე მასიური ხასიათი ჰქონდა მიღებული. გლახები ეფიცებოდნენ მემამულეებს, არ სთესდნ მათ მიწებს, იტაცებდნ მემამულეთა ქონებას, სწვავდნ და ანადგურებდნ მას.

გლახთა საკითხის გარშემო ყრილობას ორი მომხსენებელი ჰყავდა, ამხ. ლენინი და ბარსოვი (მიხ. ცხაკაია). ჩვენ საჭიროდ მიგვაჩ-

ნია მოვიყვანოთ ლენინის დებულებანი ამ საკითხის ირგვლივ, რომელშიაც ნათლად არის გარკვეული პარტიის დამოკიდებულება გლეხთა საკითხისადმი.

ლენინი თავისი მოხსენება გლეხთა მოძრაობის მხარის დაჭერის შესახებ, ორ საფუძველზე აშენებს, თეორეტიულზე და პრაქტიკულზე. პრაქტიკულ გამოცდილების შესახებ ყრილობას მიუთითებს რა მეორე მიმხსენებელ ბარსოვზე (მიხა ცხაკაიაზე) ლენინი ამბობს: მეორე კითხვაზე პასუხს მოგცემთ მეორე მომხსენებელი ამხ. ბარსოვი, რომელიც მშენიერადაა გაცნობილი ყველაზედ მოწინავე გურიის გლეხთა მოძრაობასთანო. (იხ. III ყრილობის ოქმები. გვერდი 255).

ლენინის თეორეტიული დებულებანი ასეთი იყო, რომ რ.ს.-დ მ. პ., როგორც პარტია შეგნებული პროლეტარიატისა, მისიწრაფის ყველა მშრომელთა სრული განთავისუფლებისაქენ ექსპლოატაციისაგან და მხარს უჭერს ყოველგვარ რევოლიუციონურ მოძრაობას, მიმართულს არსებულ (ლაპარაკია მაშინდელზე) საზოგადოებრივი და პოლიტიკური წყობილების წინააღმდეგ. ამიტომ რ.ს.-დ. მ. პ. ენერგიულად დაუჭერს მხარს თანამედროვე გლეხურ მოძრაობას. იცავს რა ყველა რევოლიუციონურ ღონისძიებებს, რაც გააუმჯობესებდა გლეხთა მდგომარეობას და ამ მიზნით არ შედრკებოდა მემამულეთა მიწების ექსპროპრიაციის წინაშე. სოფლის უღარიბესი ნაწილი რომ ყოფილიყო სოფლად მუშაობის ობიექტი სოც. დემოკრატიისათვის და მთავარი დასაყრდენი ძალა კულაკობასთან საბრძოლველად, ლენინი აქენებს ლოზუნგს გლეხთა რევოლიუციონურ კომიტეტების შექმნის შესახებ, რომელნიც ხელს შეუწყობდა გლეხობას მემამულეთა მიწების კონფისკაციის საქმეში.

ეს იყო პრაქტიკული ლოზუნგი ავიტაციისათვის სოფლად. თავი და თავი კი, რომელიც დღეს პარტიის გენერალურ ხაზთანაა დაკავშირებული, როგორცაა ღარიბთა შორის მუშაობა, ქალაქის და სოფლის კავშირი და სხვ. მესამე ყრილობა მას გარკვეულად განსაზღვრავს ლენინის თეზისებში:

„რ.ს.-დ. მ. პ. არის რა პროლეტარიატის კლასიური პარტია მისიწრაფის სოფლის პროლეტარიატის დამოუკიდებელი კლასიური ორგანიზაციისაქენ და ერთი წუთითაც არ ივიწყებს განემარტოს მას მტრული წინააღმდეგობა მისი ინტერესებისა და გლეხთა ბურჟუაზიის ინტერესების. აუხსნას მას, რომ სოფლის და ქალაქის პროლეტარიატის ერთად ბრძოლას ბურჟუაზიულ საზოგადოების წინააღმდეგ შეუძლია მიგვიყვანოს სოციალისტურ რევოლიუციამდე“. ყრილობის თეზისებში გამოთქმული სიტყვის ექსპროპრიაციის მაგიერ

ლენინი წინადადებას იძლევა, რომ ნახმარი ყოფილიყო სიტყვა კონფესკაცია რადგან ეს ვიწრო შემეცნებაა, ე. ი. ადვილად გასაგები და ამ შემთხვევაში საგნის პირდაპირ გამომხატველი მე სამე ყრილობა გლახთა საკითხში მიდის „ჩორნი პერედელიამდე“ მიწების კერძო საკუთრებათ დაყოფამდე. თუ კი ამას გლახობის ინტერესები მოითხოვდა რომელიც მათი გასარევოლიუტრონერების მიზნით საჭირო იქნებოდა. ბევრს, როგორც ვიცით (შემეტყველ მეწვევი-კებს) „ჩორნი პერედელი“ აშინებდათ. მასში ისინი ხედავდნენ გლახთა სვლას რეაქციისაკენ და არა პროგრესიული მეურნეობისაკენ.

ამის შესახებ ამა. ლენინი ამბობს ყრილობაზე: „პლენაროვიც და მეც პრესაში მომხრენი ვიყავით და აღვნიშნავდით, რომ სოც.-დემ. მ. პარტია არასოდეს არ შეაჩერებს გლახობას აგრარული გარდაქმნის რევოლიუციონური ზომებისაგან, თუ გინდ ეს ჩორნი პერედელამდე მიდიოდეს. შემდეგ ის, რომ ამჟამად გლახთა საკითხი დღის წესრიგში სდგას და პარტიამ ოფიციალურად უნდა განაცხადოს იმის შესახებ, რომ ის ყოველმხრივ მხარს უჭერს და არაფრით არ განსაზღვრავს ამ მოძრაობის მსვლელობასო.“

ამხ. ბარსოვი (მ. ცხაკაია) კიდევ უფრო ფართოდ ემყარებოდა დასავლეთ საქართველოს გლახთა რევოლიუციონურ გამოცდილებას. მოითხოვდა გლახთა რევოლიუციონურ კომიტეტების დაუყოვნებლივ შედგენას. სხვანაირად, ამბობს ის გლახობის სტიქიური მოძრაობა, რომელიც ხდება მთელ რუსეთში, გადაიქცევა საშინელ განმანადგურებელ ძალად, რომლის გამოყენებას ნაკლებად შეესძლებთ ჩვენ, თუ ეხლავე არ ჩაუდგებით სათავეში მის ხელმძღვანელებსო (მესამე ყრილობის ოქმი, გვერდი 269).

მესამე ყრილობა აგრეთვე სპეციალურ დადგენილებას ღებულობს კავკასიის ამბების შესახებ, კერძოდ გურიის გლახთა რევოლიუციონურ მოძრაობაზე. გურიაში გლახთა მოძრაობა უმაღლეს წერტილამდის იყო მისული. გურიის გლახთა მოძრაობის პრაქტიკა სხვათაშორის ერთ-ერთი საფუძველი იყო ყრილობისათვის აგრარულ საკითხის გადაჭრაში და გლახთა რევოლიუციონური კომიტეტების შედგენის საქმეში. დადგენილება აღნიშნავს მთავრობის სიმკაცრეს გურიის მიმართ და ამბობს: „რომ თვითმპყრობელი მთავრობა უკვე გზავნის ჯარს და არტილერიას გურიაში და ემზადება სრულებით გაანადგუროს აჯანყების საუკეთესო ბუდე“... და სხვა.

ასეთი იყო მთავარი ღებულებანი, რომლის გარშემო გამოიჭედა ბოლშევიზმის აგრარული პროგრამა და ის კავშირი სოფელსა და ქალაქს შორის, რომელსაც აწარმოებს კომუნისტური პარტია.

სოციალ-რევოლუციონერებთან დამოკიდებულების საკითხში მიღებულ იქნა ამხ. ლენინის შესწორება, რომელშიაც ლაპარაკია იმის შესახებ, რომ სოც.-დემოკრატიას შეუძლია შეუთანხმდეს სოციალისტ. რევოლუციონერებს მხოლოდ პრაქტიკულ და ტექნიკურ ნიადაგზე. ამავე დროს, სოციალ-დემოკრატიას უნდა გამოემყდენება სოც.-რევოლუციონერთა პარტიის წვრილ-ბურჟუაზიული ბუნება, მისი ცრუ-სოციალიზმი, ბუნტრალური მიმართულება და სხვა.

ლიბერალებთან დამოკიდებულება

როგორც ვიცით ეს საკითხიც გაირჩა პარტიის მეორე ყრილობაზეც. მაშინ ამ საკითხის გარშემო ორი რევოლუცია იქნა წამოყენებული სტაროვერის (ე.-ი., პოტრესოვის), რომელიც იყო მენშევიკურ მიმდინარეობის გამომხატველი ყრილობაზე და გიორგი პლენარის.

სტაროვერის რევოლუცია ნაყოფი იყო მეორე ყრილობაზე მენშევიკების მიერ წარმოდებული ტაქტიკის, რომელიც სხვათა შორის ამბობდა... „გამოდის რა თავის პროგრამის იმ დებულებიდან, რომელიც აღიარებს, რომ პარტია მხარს უჭერს ყოველგვარ ოპოზიციონურ და რევოლუციონურ მოძრაობას, რომელიც მიმართული იქნება რუსეთში არსებულ საზოგადოებრივ და პოლიტიკურ წყობილების წინააღმდეგ, უარს არ ამბობს, თუ საჭიროება მოიტანს თავისი ცენტრალური დაწესებულების საშუალებით დროებით შეუთანხმდეს ლიბერალურ-დემოკრატიულ მიმდინარეობას. მაგრამ ერთის პირობით, რომ ეს მიმდინარეობანი აშკარად და პირდაპირ განაცხადებენ, რომ თავიანთ ბრძოლაში თვითპყრობელ მთავრობის წინააღმდეგ გადაჭრით დადგებიან რუსეთის სოც.-დემოკრატიის მხარეზე, რომ ისინი არ წამოაყენებენ ისეთ პროგრამულ მოთხოვნილებებს, რაც ეწინააღმდეგება საზოგადოთ მუშათა კლასის და დემოკრატიის ინტერესებს, ან აბნელებს მათ შეგნებას და რომ თავის ბრძოლის ლოზუნგად ისინი გახდიან საყოველთაო, თანასწორ და პირდაპირ საარჩევნო უფლებასო“.

ვფიქრობთ კომენტარები საჭირო აღარ არის სტაროვერის ამ რევოლუციის შესახებ. აქ ნათლად გამოკრთის მარტოვ-დანის და სხვების შეხედულება ბურჟუაზიულ პარტიებზე. მათი აზრით ლიბერალური ბურჟუაზია მხარს დაუჭერს საყოველთაო არჩევნებს, აგრეთვე შეიძლებოდა პირობის დადება ლიბერალების მიერ, რომ ისინი არ წამოაყენებდნენ ისეთ მოთხოვნილებებს, რომელიც მუშათა

კლასს ეწინააღმდეგებოდა. აქ არის ან სრული უვიცობა ან გულუბ-
ყვრილობა. უფრო და ნამდვილად კი არარეგულიუციონერობა და
ნამდვილი ოპორტუნიზმი.

ყრილობამ ამ საკითხის შესახებ მიიღო ნამდვილი ბოლშევიკური
რეზოლიუცია, რომელიც უარყოფს ლიბერალურ ბურჟუაზიასთან
ყოველგვარ დამოკიდებულებას და განსაზღვრავს სოც.-დემოკრატიის
ტაქტიკას.

დროებითი რევოლუციონური მთავრობის საკითხი

დროებითი რევოლუციონური მთავრობის საკითხი გამომდი-
ნარობდა იმ ტაქტიკიდან, რომელსაც ბოლშევიკური ფრაქცია აწარ-
მოებდა იმ დროს. შეიარაღებული აჯანყებების მოწყობა სოც.-დემ.
მიერ ნიშნავდა მთელი სიმძიმის დაკისრებას მუშათა კლასზე. ამიტომ
შეიარაღებული აჯანყების შედეგი, როდესაც ის იმარჯვებს არის
იმ კლასების მეთაურობა რევოლუციაში, რომელნიც ამას ახდენენ.
ცნობილია, რომ 1905 წ. რევოლუციის მებაირახტრე იყო არა-ბუ-
რჟუაზია, არამედ რუსეთის მუშათა კლასი.

1905 წლის რევოლუციაში, რომ პროლეტარიატი მთავარი
ძალა იყო და ის ახდენდა რევოლუციას, ეს კარგად გამოიჩინა ჯერ
კიდევ მაშინ, როდესაც სოციალისტური რევოლუციის აჩრდილმა
დააფრთხო ბურჟუაზია და მან უკან დაიხია. მეტადრე ეს მოხდა 17
ოქტომბრის მანიფესტის შემდეგ. დროებითი რევოლუციონურ მთა-
ვრობაში მონაწილეობის შესახებ მომხსენებელი იყო აშხ. ლენინი,
რომელმაც გამოამჟღავნა მარტინოვის ყალბი შეხედულება ამ საკი-
თხისადმი; როგორც ვიცით მარტინოვი იყო მენევიზმის ერთი გამა-
ვრცელებელთაგანი. ის და მასთან ერთად მარტოვი და სხვა მენშე-
ვიკები უარყოფდნენ დროებითი რევოლუციონურ მთავრობაში მონა-
წილეობას. ისინი პროლეტარიატის გამარჯვების პერიოდში, პრო-
ლეტარიატის წარმომადგენელის ყოლას დროებით მთავრობაში სა-
ჭიროდ არ სთვლიდნენ. ეს რევოლუციონური ასპარეზი ბურჟუაზიის
საქმეთ მიაჩნდათ. აქ ასეთი ლოლიკა იყო: ბრძოლა და სისხლის
ღვრა მუშებს და ამ ბრძოლის და სისხლის ღვრას თუ მოყვებოდა
თვითპყრობელობის დამხობა, მაშინ პოზიციები უნდა დაეღმოდ ბუ-
რჟუაზიისათვის მომავალ დამფუძნებელ კრების მოწვევისათვის. სა-
ყოველთაო, თანასწორი და პირდაპირი კენჭის ყრის შემოღებას
უხელმძღვანელებდა მხოლოდ ბურჟუაზია. რა მოსაზრებიდან გამო-
მდინარეობდა მარტინოვი, მარტოვი, ჟორდანი და სხვები?

იმ მოსაზრებიდან, რომ დროებითი მთავრობას დიდ მოთხოვნილებას წაუყენებს მუშათა კლასი, შეიძლება სოციალისტური მოთხოვნილებასაც და როდესაც ეს დროებითი მთავრობას არ შეუძლია შეასრულოს, მუშათა კლასის თვალში სოც.-დემოკრატიას სახელი გაუტყდება და თან შეიძლება მუშების დასაწყნარებლად იარაღიც შეიქნეს საჭირო. რის გამო სოც.-დემოკრატი მთავრობის წევრები ამის მონაწილენი გახდებიანო, ამის დასამტკიცებლად მოყავდათ მილიერანის როლი საფრანგეთის რევოლუციის ეპოქაში. აქ საკვირველი ისაა, რომ ეს მაშინდელი აზრი, რაღაც არ ეგუება მენშევიზმის დღევანდელ ხაზს. შემდეგში მენშევიზმი თავისუფლად უშვებს მონაწილეობის მიღებას არამც თუ დროებითი რევ. მთავრობაში, არამედ მუდმივ კანონმდებელ პარლამენტებში და სამინისტროებშიც, (მაგ. კერენსკის სამინისტრო რუსეთში, უკრაინის დირექტორია, საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის სამინისტრო, გერმანიის რეიხსტაგი და სამინისტრო და სხვა).

ცხადია, ბოლშევიკური მესამე ყრილობა, რომელიც იდგა შეიარაღებულ აჯანყების მოწყობის აუცილებლობაზე ტაქტიკაში, გამოდიოდა იმ შეხედულებიდან რომ ბატონყმურ ნაშთების გაუქმება რუსეთში და ბურჟუაზიული რევოლუციის წარმოება, ისტორიამ პროლეტარიატს დააკისრა, ამიტომ დემოკრატიული პრინციპების საქმე თვით პროლეტარიატმა უნდა დაასრულოს, იცის რა სოც.-დემოკრatiამ ბურჟუაზიის მოღალატური ბუნება, მას არ შეუძლია დაკმაყოფილდეს მხოლოდ ქუჩაში ბრძოლით და ის უნდა შევიდეს დროებით რევ. მთავრობაშიო, რადგან რუსეთის ბურჟუაზიას არ ძალუძს, განახორციელოს დემოკრატიული რესპუბლიკის ნამდვილი პრინციპებიო.

მეტად დასაბუთებულ ადგილს ეპოულობთ ჩვენ დროებით რევოლუციონურ მთავრობაში მონაწილეობის შესახებ ამხ. ლენინის ნაწერებში. ამხ. ლენინმა ამ საკითხის შესახებ ჟურნალ „პროლეტარში“. (№ 2 და 3). 1903 წ. დასწერა წერილი ასეთი სათაურით: „**მარტო ქვევიდან, თუ ქვევიდანაც და ზევიდანაც**“. წერილის ბოლოში ლენინი აკეთებს შემდეგნაირ ფორმულიროვკას დროებით რევოლუციონურ მთავრობაში მონაწილეობის შესახებ: „1) პრინციპიალური განსაზღვრა რევოლუციონური მოქმედებისა ქვევიდან, ძალდატანებით და უარის თქმა აგრეთვე ძალდატანებისაგან ზევიდან არის ანარქიზმი. 2) ვისაც არ გაეგება ახალი ამოცანები რევოლუციის ეპოქაში, **მოქმედების ამოცანათა ზევიდან**, ვისაც არ შეუძლია განსაზღვრა ამნაირი პირობებისა და მოქმედებისა, მას არაფერი გაეგება

პროლეტარიატის ამოცანების შესახებ ყოველ დემოკრატიულ რევოლიუციასში. 3) ის პრინციპი, რომ სოციალდემოკრატიისათვის დაუშვებელია ბურჟუაზიასთან ერთად მონაწილეობის მიღება დროებით რევოლიუციონურ მთავრობაში, რომ ყოველი ასეთი მონაწილეობა არის ლალატი მუშათა კლასისადმი, არის პრინციპი **ანარქიზმისა**. 4) პროლეტარიატის პარტიის წინაშე ყოველი „სერიოზული რევოლიუციონური მდგომარეობა“ აყენებს აჯანყების შეგნებულად ჩატარების ამოცანას, ამოცანას რევოლიუციის ორგანიზაციისა, ყველა რევოლიუციონურ ძალთა ცენტრალიზაციისა, გაბედული სამხედრო შეტევის შესახებ, რევოლიუციონური ხელისუფლების ენერგიულად გამოყენებას. 5) მარქსსა და ენგელსს არ შეეძლო მოეწონებიათ და არასოდეს არ მოიწონებდნენ ახალი „ისკრის“ რევოლიუციონურ ტაქტიკას ახლანდელ რევოლიუციონურ მომენტში, რადგანაც ეს ტაქტიკა სწორედ ყველა ჩამოთვლილ შეცთომათა განმეორებაში მდგომარეობს“.

ყრილობამ ამ საკითხის შესახებ მიიღო შესაფერისი დადგენილება, რომელიც მთლიანად გამოხატავს ბოლშევიზმის ტაქტიკას. (იხ., ამის შესახებ ცალკე რეზოლიუცია მიღებული მესამე ყრილობაზე).

საორგანიზაციო საკითხები ყრილობაზე

პარტიის მეორე ყრილობაზე (1903 წ. ლონდონი), საორგანიზაციო წესდების განხილვის დროს, როგორც ვიცით, ცხარე კამათი გამოიწვია წესდების პირვლემა მუხლმა. ამ საკითხში ყრილობაზე ჩამოყალიბდა ორი მიმდინარეობა. პირველი მიმდინარეობა მარტოვის მეთაურობით აყენებდა პარტიულ წესდების პირველი მუხლის შემდეგ პროექტს: რ.ს.-დ.მ.პ. წვერად ითვლება ყველა, ვინც ლებულობს მის პროგრამას, მხარს უჭერს პარტიას ნივთიერი საშუალებით და უწევს მას რეგულიარულ პირად დახმარებას ერთ-ერთი ორგანიზაციის ხელმძღვანელობით.

ამ ფორმულიროვნის წინააღმდეგ სასტიკად გაილაშქრა ყრილობის მეორე მიმდინარეობამ, ლენინის და პლუხანოვის მეთაურობით. მარტოვის პროექტს ლენინმა დაუპირდაპირა თავისი პროექტი, რომელიც ლაპარაკობდა: პარტიის წვერად ითვლება ყველა, ვინც ლებულობს მის პროგრამას და მხარს უჭერს პარტიას, როგორც ნივთიერი დახმარებით, ისე პირადი **მონაწილეობით** მის ერთ-ერთ ორგანიზაციაში.

ლენინის პროექტის უმთავრესი აზრი იმაში მდგომარეობდა, რომ პარტია დაცული უნდა ყოფილიყო შემთხვევითი და შერყევი ელემენტებისაგან, რომელთაც ასე ფართოდ უღებდა კარებს პარტიაში მარტოვის პროექტი. ლენინის პროექტს მხარს უჭერდა პლენარე, რომელმაც გაილაშქრა მარტოვის პროექტის წინააღმდეგ და სთქვა: „არ მესმის რატომ ფიქრობენ თითქოს, თუ ლენინის პროექტი მიღებული იქნა, ის ჩვენი პარტიის კარებს დაუკეტს მრავალ მუშას (ასე ამტკიცებდნენ მენშევიკები). მუშებს, რომლებიც პარტიაში შედიან არ ეშინიათ ორგანიზაციაში შესვლის. მათთვის საშიში არ არის დისციპლინა. შეეშინდებათ პარტიაში შესვლა მხოლოდ ინტელიგენტებს, რომლებიც გამქვალული არიან ბურჟუაზიული ინდივიდუალიზმით. მაგრამ სწორედ ეს არის კარგი. ეს ბურჟუაზიული ინტელიგენტები ჩვეულებრივად არიან ყოველი სახის ოპორტიუნიზმის წარმომადგენლები. ჩვენ ისინი უნდა განვაცალკევოთ. ლენინის პროექტი შეიძლება გახდეს საუკეთესო საშუალებათ ასეთ ელემენტების პარტიაში შესვლის წინააღმდეგ და სწორედ მარტო ამისათვისაც, ამ პროექტს ხმა უნდა მისცენ ოპორტიუნიზმის ყველა მოწინააღმდეგეებმა“ („მეორე ყრილობის ოქმები“ გვ. 235—246).

მარტოვის პროექტს, გარდა მენშევიკებისა, მხარი დაუჭირეს ყრილობის ყველა აშკარა ოპორტიუნისტულმა ელემენტებმა (ბუნდოვცებმა და ეკონომისტებმა) და ხმის უმნიშვნელო უმრავლესობით ის მიღებულ იქნა.

პარტიის მესამე ბოლშევიკურ ყრილობას არ შეეძლო უცვლელად დაეტოვებია პარტიის საორგანიზაციო წესდება. პირველად-ყოველისა, მესამე ყრილობამ შესცვალა წესდების პირველი მუხლი და მის მაგივრად მიიღო ლენინის პროექტი.

გარდა ამისა, მესამე ყრილობამ შესცვალა პარტიის ცენტრალურ ორგანოების სისტემა. სამი ცენტრალურ სრულუფლებიან ორგანოს ნაცვლად მესამე ყრილობამ დასტოვა მხოლოდ ერთი პარტიის ცენტრალური კომიტეტი, რომელსაც მიენიჭა ცენტრალურ ორგანოს რედაქციის არჩევის უფლება, ხოლო პარტიის საბჭო, რომელიც შექმნილი იყო მეორე ყრილობის მიერ მოსაშუალებთ ცენტრალურ კომიტეტისა და ცენტრალურ ორგანოს რედაქციის შუა, მეორე ყრილობამ საესებით გააუქმა.

საორგანიზაციო წესდებაში, გარდა ამისა, შეტანილ იქნა მთელი რიგი ცვლილებანი პარტიულ აპარატის გამარტივების და მისი დემოკრატიზაციის მიზნით.

პარტიისაგან ჩამოშორებულ ნაწილის შესახებ კამათი ყრილობაზე და რეზოლიუცია ამავე საკითხზე ეხებოდა მენშევიკებს. ჩამოშორებული ნაწილი, უწოდა მაშინ ყრილობამ მარტოვის იმ ჯგუფს, რომელიც ყრილობაზე არ გამოცხადდა და შემდეგ ეს არ-გამოცხადებული ნაწილი შესულია—ისტორიაში როგორც მენშევიკური სოც. დემოკრატიული პარტია. III ყრილობა სათანადოთ აფასებდა იმ გარემოებას, რომ ჯერ კიდევ მთელი რიგი ორგანიზაციების მუშები მიყვებოდა მენშევიკებს და პარტიის სიძლიერისა და მთლიანობისათვის საჭირო იყო იდეური ბრძოლის გაძლიერება მენშევიზმთან, რათა რევოლიუციონურ სოციალ-დემოკრატიას თავის მხარეზე გამოეყვანა მუშათა ის მასები, რომლებიც მიყვებოდნენ მარტოველებს. მესამე ყრილობას სწამდა, რომ საბოლოოთ მენშევიზმს შერჩებოდა მხოლოდ ის ელემენტები, რომლებიც შებპყრობილი იყვნენ ეკონომიზმის და წვრილ-ბურჟუაზიული სოციალიზმის სენით და რომ მენშევიკურ მიმდინარეობაში მოხვედრილი უფრო რევოლიუციონური ნაწილი, ადრე თუ გვიან პირს იბრუნებდა რევოლიუციონურ სოციალ-დემოკრატიისაკენ. ისტორიამ გაამართლა ეს მოსაზრება.

ჩვენ ვიცით, რომ მენშევიზმი მართლაც დაირღვა, მეტადრე ეს თვალსაჩინო გახდა 1917 წ. ოქტომბერში. და მის შემდეგ, როდესაც მრავალმა მენშევიკმა მუშებმა და ინტელიგენტებმაც პირი იბრუნეს ბოლშევიზმისაკენ.

მესამე ყრილობა სამართლიანად უწოდებდა მაშინ მათ პარტიისაგან ჩამოშორებულ ნაწილს და შესაძლებლად სცნობს მათ მუშაობას პარტიულ ორგანიზაციებში იმ პირობით თუ ისინი იცნობდნენ პარტიის წესდებსა და სავსებით დაემორჩილებოდნენ პარტიის ციკლინას.

დღის წესრიგში დასმულ ყველა საკითხებზე ცალკე რეზოლიუციის მიღება ყრილობას საჭიროდ არ უცნია. მაგ., მუშების და ინტელიგენციის დამოკიდებულების შესახებ; ყრილობა ზედმეტად ცნობს გამოიტანოს ცალკე რეზოლიუცია, მუშების და ინტელიგენტების დამოკიდებულების შესახებო...

ბოლშევიზმი თავისთავად ეყრდნობოდა გათვითცნობიერებულ სოციალ-დემოკრატი მუშებს და არა ინტელიგენტ სოც-დემოკრატებს. ამის დასამტკიცებლად ლენინი ყრილობაზე ამბობს: „მე არ შემეძლო ვყოფილიყავ დამშვიდებული, როდესაც ამბობენ, რომ სავარგისი მუშები კომიტეტში წევრად შესაყვანად არ არიანო. მუშები უნდა შეყვანილ იქნეს კომიტეტებში, გასაკვირველია, ლიტერატურები ყრილობაზე სამი არიან, დანარჩენები კომიტეტში არიან და მი-

უხედავად ამისა ლიტერატორები მუშების კომიტეტში შეყვანის მომხრენი არიან, კომიტეტჩიკები კი ამ საკითხის გარშემო ცხოვრობენო“.

ამავე საკითხის შესახებ ოსიპოვი (ზემლიაჩკა) ამბობს: „სულ დიდი ხანი არ არი რაც მე ჩამოვიარე კავკასიის კომიტეტები, კომიტეტების სხდომაზე ბაქოში ვიყავი გოლუბინთან ერთად (ლაპარაკია ალიოშა ჯაფარიძეზე) და მიკვირს რატომ კომიტეტში აგრე ცოტა მუშებია (ბაქოს კომიტეტში იმ დროს ერთი მუშა იყო, ბათუმისაში ერთი, ქუთაისისაში არც ერთი), მხოლოდ ტფილისის კომიტეტში რამდენიმე მუშა იყო.“

ნუ თუ ამხ. კავკასიელები უპირატესობას ინტელიგენტ კომიტეტჩიკებს აძლევენ, ვიდრე მუშა კომიტეტჩიკებსო“...

ბარსოვი (ცხაკაია) ამბობს „მე მაკვირვებს საკითხის ასე დასმბ მუშების და ინტელიგენტების შესახებ... ოსიპოვის შენიშვნა გასაკვირველია... უნდა უსაყვედუროთ თავის თავს, რომ მუშები ცოტაა კომიტეტებში“.

ყრილობის შემდეგ

ყრილობაზედ მარტოვის მომხრეების არ გამოცხადება და მათი ბოიკოტი ყრილობის მიმართ, ნიშნავდა განხეთქილებას. ეს ნიშნავდა იმას, რომ ამ ყრილობას მენშევიკები არ სცნობდენ კანონიერ ყრილობათ და შის წინააღმდეგ სიტყვით და საქმით უნდა ებრძოლათ, ზიუხედავად იმისა, რომ მეორე ყრილობაზე მიღებული წესდება ყრილობის ორს წელიწადში ერთხელ მოწვევას მოითხოვდა. მარტოვის ჯგუფი არც ყრილობაზე ცხადდებიან და არც დადგენილებებს სცნობენ. პარტია ახლა უკვე ფორმალურადაც გაიყო ორად: ბოლშევიკურ და მენშევიკურ შიმდინარეობად.

მესამე ყრილობის (ან, როგორც მაშინ ქართულ პრესაში უწოდებდენ კრებას) წინააღმდეგ საშინელი განგაში ასტეხა მეუშცირესეთა პრესამ. დამახასიათებელია ქართული მენშევიკური პრესის ხმა მესამე ყრილობის წინააღმდეგ: „მოხდა ის რაც უნდა მომხდარიყო, — სწერდა ქართული მენშევიკური „სოციალ-დემოკრატი“, — პარტია ორად გაიყო, „უმრავლესობამ“, როგორც იყო გულის წადილი შეისრულა, სანატრელ მიზანს მიაღწია. ახლა მას ჰყავს თავისი საკუთარი ც. კ., საკუთარი ცენტრალური ორგანო, — ერთი სიტყვით, თავის მეთაურს ლენინს და კომპანიას მოუპოვა ის, რისთვისაც ეს ორი წელიწადია ასე თავგამოდებით იბრძოდენ. ჩვენ არა ერთხელ გვითქვამს, რომ მათ კრების მოწვევა მხოლოდ რასკოლისათვის, პარ-

ტიის გაყოფისათვის სურდათ“ და სხვა. (იხ. „სოციალ-დემოკრატი“ № 3 1895 წ.). წერილი ანგარიშობს მესამე ყრილობის ხმებსა, აკრიტიკებს მას, მაგრამ წინააღმდეგობაში იქვე ვარდება, რადგან პარტიის 75 ხმიდან, რომელიც საერთოდ უნდა ყოფილიყო ყრილობაზე, მესამე ყრილობაზე წარმოდგენილი იყო 52 ხმა.

მენშევიკების ასეთი გამოსვლები და მოქმედება ნიშნავდა მათ მიერვე მიღებულ წესდების დარღვევას, უმრავლესობის გადაწყვეტილებისათვის არ დამოჩილებას. ე.-ი. რასკოლის გზაზე დადგომას, მაგრამ მენშევიკები მაინც ლენინის მომხრეებს სდებდნენ ბრალს რასკოლში, როდესაც პარტიის ისტორია რასკოლის ინიციატივას მენშევიკებს აკისრებს.

მესამე ყრილობის კანონიერობის შესახებ ადგილობრივ ბოლშევიკურ ორგანიზაციებს გამოაქვთ რეზოლიუციები და აღუთქვამენ ყრილობას დადგენილებების ცხოვრებაში გატარებას.

სანიმუშოთ მოგვყავს ზოგიერთ ადგილობრივ ორგანიზაციების დადგენილებანი: „კავკასიის კავშირის დელეგატებმა, რომლებიც მესამე პარტიულ კრებაზე დაესწრნენ, ამ კრების შესახებ მოახსენეს კომიტეტებს და რაიონების ორგანიზაციების მუშებს. ბაქოს, ტფილისის, ქუთაისის, ხონის და ჭიათურის პარტიულ მუშაკებმა ყოველგან დიდი ყურადღებით მოისმინეს დელეგატების მოხსენებები, აღიარეს მესამე კრება კანონიერად და განაცხადეს, რომ ისინი ამ კრების გადაწყვეტილებათა შესახებ აგიტაციას გასწევენ მასაში. ამის შესახებ ჩვენ გვწერენ ჭიათურიდან: „ამას წინად აქ ყველა რაიონების წარმომადგენელთა კრება იყო, რომელსაც დაესწრო 200 კაცი. კრებას კავკასიის ერთმა დელეგატმა (ლაპარაკია მ. ცხაკაიაზე), რომელიც დაესწრო მესამე პარტიულ კრებას მოახსენა მესამე კრების გადაწყვეტილებათა შესახებ. ყველა დამსწრეთაგანმა დიდი ყურადღებით და თანაგრძნობით მოისმინეს მოხსენება და თან იძახოდნენ: გაუმარჯოს მესამე პარტიულ კრებას. გაუმარჯოს რუსეთის სოციალ-დემოკრატიულ მუშათა პარტიასო“ (იხ. „პროლეტარიატის ბრძოლა“ № 9. 1905 წელი).

ასეთივე რეზოლიუციები და დადგენილებანი იქნა მიღებული ბაქოს ორგანიზაციებში (იხ. იგივე „პროლეტარიატის ბრძოლა“ № 9).

ამის შემდეგ თავისთავად ცხადია, რომ როგორც რუსეთში, ისე აქ, საქართველოში, ჩაღდება იდეური და ორგანიზაციული ბრძოლა ამ ორ მიმდინარეობათა შორის. ბოლშევიზმი და მენშევიზმი ერთი მეორეს დაუპირდაპირდა, არა მარტო ტაქტიკურ და ორ-

განიზაციულ საკითხებში, არამედ პრინციპიალურში და პროგრამულ საკითხებშიაც.

მესამე ყრილობის შემდეგ მოწვეულ, მეოთხე შემაერთებელი ყრილობა უძლური აღმოჩნდა პარტიის გაერთიანების საკითხში, არავითარ შევრთებაზე ლაპარაკი არ შეიძლებოდა, როდესაც სოციალ-დემოკრატიის ორ მიმდინარეობას ასულდგმულებდა სხვადასხვა პრინციპები. ასეთ პირობებში ყოველივე შეთანხმებას, ცხადია, ექნებოდა მხოლოდ ფორმალური მნიშვნელობა, რაც შემდეგში ცხადად დამტკიცდა.

ნ. გუგუშვილი

სამომხმარებლო კოოპერაციის მდგომარეობა და მორიგი ამოცანები

„პარტიის ბრძოლა ქალაქისა და სოფლის მშრომელი მასების მომარაგების გაუმჯობესებისათვის, მშრომელთა ყოფა-ცხოვრების ძირითადი გარდაქმნისათვის, მუშათა რეალური ხელფასის ამაღლებისათვის, გლეხურ მეურნეობათა მილიონების კოლექტივებში გაერთიანების გამო მათი ახალი მოთხოვნილებების დაკმაყოფილება, განუზომელად ზრდის სამომხმარებლო კოოპერაციის სისტემის პასუხისმგებლობას მასზე დაკისრებულ უდიდეს სამეურნეო ამოცანათა შესრულების საქმეში, რომელიც სახ. მეურ. განვითარების ხუთწლიანი გეგმის და 1929-30 წ. საკონტროლო ციფრებით არის გათვალისწინებული.“

ასე განსაზღვრა საკ. კომპ. (ბ) ცეკას უკანასკნელმა დადგენილებამ სამომხმარებლო კოოპერაციის მნიშვნელობა სოციალისტური მშენებლობის ამ პერიოდში.

ეს თეზისი და დებულება, რომელიც საბჭოთა კავშირის მთელი კოოპერატიული სისტემისათვის არის გამოსადეგი, განსაკუთრებით უნდა გამოყენებული იქნეს საქართველოს სამომხმარებლო კოოპერაციის მიმართ. უეჭველია სამომხმარებლო კოოპერაციას ჩვენში უკანასკნელ წლებში აქვს დიდი მიღწევები.

სამომხმარებლო კოოპერაციის საქმიანობა უკანასკნელ წლებში

სამომხმარებლო კოოპერაციის უკანასკნელ მიღწევათა შორის, უპირველესად ყოვლისა უნდა აღინიშნოს მოსახლეობის კოოპერაციაში გაერთიანების მნიშვნელოვანი ზრდა, საღუჭნო სისტემის გაფართოება, საფინანსო მდგომარეობის განმტკიცება წინა წლებთან შე-

დარებით, საქონლის ბრუნვის ზრდა, საქონლის ნომენკლატურის (ასორტიმენტის) გაფართოვება, რომლითაც სამომხმარებლო კოოპერაცია აწარმოებს თავის ოპერაციებს და ხევ.

საქართველოს სამომხმარებლო კოოპერაციის საქმიანობის განვითარების და მისი მდგომარეობის მაჩვენებელია შემდეგი ციფრები:

1928 წ. 1 ოქტომბერს იყო	1930 1 აპრილისთვის	1928 წ. შემდარებით	
წევრთა რაოდენობა	322.300	664.000	106.0
მათში: ღარიბი მეურნეობანი	68.632	90.878	132.4
ქალები	35.000	167.000	477.1
მოზარდ მოსახლეობის კოოპერაციაში გაერთიანების %	22,2	44,5	—
უღარიბესი ნაწილის კოოპერაციაში გაერთიანების %	52.9	77.5	
კოოპერატიულ გაერთიანებათა რაოდენობა	150	172	114.7
კოოპერატიული დუქნები	1550	2063	133.1
საპაიო კაპიტალის ჯამი (ათას მანეთებში)	2.340	6420	274.3

როგორც მოყვანილ ციფრებიდან სჩანს, ცალკე დარგებში ადგილი აქვს კოოპერაციის საქმიანობის მნიშვნელოვან ზრდას. ამას გარდა, მოყვანილ მაჩვენებელთა ურთიერთ დაპირდაპირებით შესაძლებელია მთელი რიგი დამატებითი დასკვნების გამოტანა.

იმ დროს, როდესაც კოოპერაციის წევრთა რიცხვი ერთს წელიწად ნახევარში გაიზარდა 106.00%, საპაიო ჯამი გაიზარდა 174,30%, რაც იმას ამბობს, რომ გაუმჯობესდა მოსახლეობის საშუალებათა მიზიდვის საქმე. ამ დასკვნას ის ფაქტიც ადასტურებს, რომ საშუალო საპაიო გამოსაღები ერთს წევრზე 7 მან. 25 კაპ. გაიზარდა 9 მან. 67 კაპ. ე. ი. 33.4%. ქალთა კოოპერაციაში გაერთიანების ზრდის დინამიკა (377.10%) მნიშვნელოვნად დიდია, მოზარდი მოსახლეობის კოოპერაციაში გაერთიანების საერთო რიცხვზე (1060%); თუ ქალთა რიცხვი 1928 წ. 1 ოქტომბრისთვის უდრიდა 10.90%.

1930 წ. ქალთა ზვედრითი წონა საერთოდ კოოპერაციაში შეკავშირებულ მოსახლეობასთან შედარებით გაიზარდა 25.2%.

საეკტრო ქსელის 33.1% ზრდის პირობებში, უფრო სწრაფი ზრდა შემჩნეულია სოფლად, სახელდობრ: ქალაქის ქსელი ამ ხნის განმავლობაში 893 საეკტრო წერტილიდან გაიზარდა 1079-მდე, ან დაახლოებით 20%; მაშინ როდესაც სოფლად კოოპერატიულ დუქანთა რაოდენობა 657-დან გადიდდა 984-მდე, ან 49.4%, თუ 1928 წლ. დასაწყისში ერთს დუქანზე მოდიოდა 593 მეურნეობა, 2746 სული მოსახლეობით, 1930 1 აპრილისათვის ეს ციფრი ეცემა 400 მეურნეობამდე, 1400 სულ მოსახლეობამდე. კიდევ უფრო საინტერესო მასალას შეიცავს საქონლის ბრუნვის ციფრები.

1927-28 წ. სამომხმარებლო კოოპერაციის საქონლის ბრუნვა (ტფილისის მთლიანი მუშკოოპის გარეშე) გამოიხატებოდა 47.334 ათას მან.; 1928-29 წელში — 67.719 ათასი მან. (ზრდა უდრის 43.1%), ხოლო 1929-30 წლ. პირველ ნახევარში საქონლის ბრუნვა უკვე უდრის 47.627 ათას მან., რომელიც სჭარბობს 1927-28 წ. საქონლის ბრუნვას.

თითონ ცეკავშირის საქონლის ბრუნვასაც დაახლოებით ზრდის ასეთი ტენდენცია აქვს. მისი ბრუნვა 1927-28 წ. უდრიდა 34.290.5 ათას მან, 28-29 — 47.282 ათას მან., რაც შეადგენს 37.9% ზრდას; ხოლო 1929-30 წ. ცეკავშირის საქონლის ბრუნვა პირველ ნახევარ წელში გამოიხატებოდა 34.173 ათას მან., რაც მთელ 1927-28 წ. საქონლის ბრუნვის ჯამს უდრის. ასეთივე სურათი გვაქვს ტფილისის მუშათა კოოპერატივში, რომლის საქონლის ბრუნვის რაოდენობა 1929-30 წლ. პირველ ნახევარში გამოიხატება 29.671.8 ათას მან., რაც დაახლოებით მთელ 1927-28 წლ. საქონლის ბრუნვას უდრის.

ზევით აღნიშნული დადებითი მომენტები გამოხატავენ სამომხმარებლო კოოპერაციის რაოდენობითი მიღწევებს. ამასთანავე აღსანიშნავია, რომ მთელი რიგი დარგები სამომხმარებლო კოოპერაციის მიერ ჯერ კიდევ არ არის დაპყრობილი, რომელსაც ამჟამად პირველ ხარისხოვანი მნიშვნელობა ეძლევა. მისი მუშაობის ხარისხიც არა სდგას სათანადო სიმაღლეზე.

საბოტაჟი ადგილების დამუშავება და სარძეო ფაქმების მოწოდება ქალაქის განაპირა ადგილებში

კოოპერაციის ჯერაც ვერ გადაუწყვეტია მის წინაშე მდგარი ამოცანა ქალაქის განაპირა უბნებში საბჭოთა მეურნეობებისა და სარძეო ფერმების მოწყობის შესახებ, საზოგადო კვების განვითარე-

ბის საქმე, კაპიტალური მშენებლობის საკითხები (მწვანილეულობის შესანახი, სადუქნო ქსელის შემდგომი განვითარება და სხვ), მიუხედავად დროულად მიღებული თანხებისა.

მარტოდ ქუთაისის მუშკოპს მიეცა 400 ათასი მან. სარძეო ფერმის მოსაწყობად 300 სული საქონლით, 250 ლორის გამოსაკვებად და სხვ. ქუთაისის, ჭიათურისა და ტყიბულის მოთხოვნილებათა დასაკმაყოფილებლად ჯერ კიდევ არაფერი გაკეთებულა. აგრეთვე არაფერი გაუკეთებია ბორჯომის კოოპერატივისაც, მასზე გახსნილი 150 ათასი მანეთის კრედიტის გამოსაყენებლად, ფერმის მოსაწყობად (150 ძროხით).

კიდევ უფრო სუსტად აწარმოებს მუშაობას ტფილისის მუშკოპი. რომელსაც ამ სამუშაოსთვის მიმდინარე წელში მიეცა 300 ათასი მანეთი. მესაქონლეობის პროდუქტების საერთოდ დეფიციტიანობასთან დაკავშირებით და აგრეთვე, მწვანილეულობის ბაზარზე გართულებული მდგომარეობის გამო, ქალაქის მახლობელ მეურნეობების მოწყობას პირველ ხარისხოვანი, დაკვრითი მნიშვნელობა ეძლევა, როგორც ერთ-ერთ ფაქტორთაგანს რეალური სამუშაო ქირის გადიდებისა. ამ ამოცანათა სერიოზულობა ხაზგასმულია საქ. კომპ. (ბ) VII ყრილობის დადგენილებაშიც, რომელმაც ღირექტივა მისცა ცეკას გამოიმუშავოს პრაქტიკული ღონისძიებები „ქალაქის განაპირას საბჭოთა მეურნეობების უფრო სწრაფი მშენებლობისათვის კერძოდ მებოსტნეობის, მესაქონლეობის საბჭოთა მეურნეობებისა და სარძეო ფერმების მოსაწყობად“.

კოოპერაციის მუშაობის ნაკლულოვანებანი

აღნიშნულ მნიშვნელოვან დეფექტებს გარდა, საქართველოს სამომხმარებლო კოოპერაციის მუშაობაში შემჩნეულია აგრეთვე მრავალი დეფექტები და პარტიის ხაზის დამახინჯება კოოპერაციის ქვედა ქსელის მუშაობაში. ცენტროსოიუზის გამოკვლევის მასალებში მოყვანილია მთელი რიგი ასეთი დამახინჯებანი, სახელდობრ: დისკიპლინის შესუსტება; ღონისძიებათა გაუტარებლობა შინაური რესურსების მობილიზაციის საქმეში; მთელ რიგ სამომხმარებლო გაერთიანებათა უყარათობა საფინანსო მუშაობაში, დიდი დავალიანება; ღარიბთა შორის სუსტი მუშაობა; არასაკმარისი მუშაობა კოლექტივებში გაერთიანებულ მოსახლეობის კულტურულ და ყოფა-ცხოვრებითი პირობების გაუმჯობესების მიზნით და სხვ. აღნიშნულია აგრეთვე სუსტი მუშაობა ნაციონალურ უმცირესობათა შორის და ქუთაისის და ბათუმის მუშათა კოოპერატივებისა.

ქვედა საფეხურის კოოპერატიულ ქსელის აღნიშნული ნაკულ-
ლოვანებანი აიხსნება ცოცხალ ინსტრუქტაჟის უქონლობით სამომ-
ხმარებლო კოოპერაციის ცენტრის მიერ; ქვედა ქსელში მომუშავე
პირთა ხშირ ცვლაში, როდესაც ესა თუ ის მუშაკი, რომელიც ეს-ეს
არის ეცნობა ქსელის მუშაობას, იგზავნება სხვა სამუშაოზე; სამომ-
ხმარებლო კოოპერაციის სისტემაში საზოგადოებრივი ზეგავლენის
მეთოდები—თვითკრიტიკა, სოციალისტური შეჯიბრება და დამკვრე-
ლობა სრულიად არ არის გამოყენებული.

ამის გამო ხშირად აქვს ადგილი თვითმომარაგებას, როდესაც
პირდაპირ დანიშნულებისამებრ არ იხმარება საქონლის ფონდები,
ირღვევა კლასიური ხაზი, სურვილისამებრ დიდდება ფასი და სხვ. ამ
უარყოფითი მოვლენების დასახსიათებლად მოვიყვანთ რამდენიმე
ფაქტებს, ცენტროსოიუზის გამოკვლევის მასალებიდან;

ახალციხის კოოპერატივმა შეაგროვა 100 ათასი მანეთი საპაიო
კაპიტალი; ამ თანხიდან 70 ათასი მანეთი შეგროვებულია გლეხობის
შორის. მათში კი, ისეთი გლეხობიდან, რომელიც სას.-სამ. გადასა-
ხადს იხდიდა, შეკრებილია მხოლოდ 29 მან.

სამომხმარებლო კოოპერაციის ზედნადები ხარჯები უაღრესად
მაღალია, რითაც განუზომელად ძვირდება საცალო ფასები. მაგალი-
თად, საშუალო ზედნადები ხარჯები ცალკე სამომხმარებლო კოოპერა-
ტივებში შეიძლევიან ციფრში გამოიხატება: ჯავის სამომხ.-ს-ბაში—25%,
მოლითის—18%, ანავის—19%, ნიგოთის—13%, წყნეთის—19%,
საპაიჭაოს—25% და სხვ.

ბარალეთის კოოპერატივში (ახალციხის მაზრა) „ადგილი ჰქო-
ნდა უსისტემო კრედიტობას“. ყარაიაზის სამომ. კ-ში ადგილი აქვს
„კრედიტის თვითნებურად გაცემას“ და სხვ.

აღნიშნულ ნაკულლოვანებათა გამოსასწორებლად საჭიროა პა-
რტიულ და საზოგადოებრივ ძალთა მობილიზაცია. სწორედ ეს ჰქონ-
და მხედველობაში საქ. კომპ. (ბ) ცეკას, როდესაც 15 მაისის დადგე-
ნილებაში აღნიშნა: „ყველა პარტ-ორგანიზაციები ვალდებული უნ-
და გაეხადოთ გააძლიერონ მუშაობა სამომხმარებლო კოოპერაციის
სახელმძღვანელოდ. მიხწეულ იქნას გადამწყვეტი გარდატეხა კოოპე-
რაციის მუშაობაში, რომ პარტიისა და მთავრობის მიერ დასახული
გეგმის რაოდენობითი და ხარისხობრივი მაჩვენებელი შესრულდეს;
გაძლიერდეს კომუნისტური ფენები კოოპერაციის ყველა დარგში;
ამაღლდეს პარტიული და საპროფკავშირო საზოგადოებრივობა კო-
ოპერაციის საქმიანობის შემოწმებისა და მისი მუშაობისა და აპა-
რატის შემადგენლობის გაუმჯობესებისათვის, მუშათა ფარდოდ და-

წინაურებით, მათი აქტივობის მობილიზაციით, მასიური კონტროლის პერიოდულ ფორმის გამოყენებით, კერძოდ მუშათა ბრიგადების მიერ კოოპერატიული მუშაობის ორგანიზაციულად შემოწმებით; ყოველმხრივ დავეხმაროთ კოოპერირულ აპარატის წმენდას, რომლის გამოცდილება უნდა გამოვიყენოთ მისი შემდგომი ორგანიზაციული გაუმჯობესებისათვის; ვალდებულვართ სოფლის ყველა ორგანიზაციები, მოჯამაგირეთა და ღარიბ და საშუალო გლეხობის აქტივის ყურადღება მიაქციონ სამომხმარებლო კოოპერაციის სასოფლო ქსელის გაუმჯობესებისა და გაიაფების საკითხებზე და მისი გეგმის შესრულებაზე“.

საქართველოს სამომხმარებლო კოოპერაციის მოღვივამოცანები

აღნიშნულ ამოცანებთან დაკავშირებით საქართველოს კოოპერაციის წინაშე ისახება მთელი რიგი კონკრეტული ამოცანები. აუცილებელია, კოოპერაციის ქვედა ქსელის გამსხვილება და გარდაქმნა იმ ანგარიშით, რომ თვითეულ ადმინისტრაციულ ერთეულზე არსებობდეს ერთი სამომხმარებლო საზოგადოება, გაშლილი საღუქნე ქსელით რაიონში. ასეთი სტრუქტურულ შენების გამონაკლისი შეიძლება მხოლოდ რომელიმე რაიონის სპეციფიური პირობების გამო, როგორც არის გეოგრაფიული, სატრანსპორტო, კოლექტივიზაციის ხარისხი. გარდაქმნათან დაკავშირებით მაქსიმალურად უნდა გამოვიყენოთ საბჭოთა საზოგადოებრივობის მონაწილეობა კოოპერაციის მუშაობაში.

სოციალისტური შეჯიბრებისა და დამკვეთობის მეთოდი მომხმარებლის უკეთესად მომსახურებისათვის, კოოპერაციის აპარატის რაციონალიზაციისთვის, დავალიანების ლიკვიდაცია, დანაპარგის შემცირება, საქონელთა ბრუნვის გაფართოვება და დაჩქარება და სხვ. მაქსიმალურად უნდა გამოვიყენოთ. საქართველოს სინამდვილეში მთავარი ყურადღება უნდა მიექცეს ღარიბთა ჯგუფების მოწყობას სარაიონო სამომხ. კოოპერატივებთან. საჭიროა მუშების, კოლმეურნეების, ღარიბებისა და მოჯამაგირეების უფრო გაბედული დაწინაურება სამომხმარებლო კოოპერაციის აპარატში; მომავალ საგადარჩევო კამპანიაში მათი პროცენტი უნდა აყვანილ იქნას 75-მდე.

ამასთანავე ერთად უნდა გაძლიერდეს მუშაობა კოოპერატიული მუშაკების კადრების მოსამზადებლად, როგორც მოკლევადიანი ისე გრძელვადიანი კურსების მოწყობით (ინსტრუქტოროთა მოსამზადებელი კურსები, საზოგადოებრივი კვების მუშაკთა მომზადება და

სხვ.) განსაკუთრებულ ყურადღებას ითხოვს ნაციონალური უმცირესობათა კოოპერატიული მუშაკების მომზადება.

საფინანსო მეურნეობის რაციონალიზაციის მიზნით საჭიროა გადამჭრელი ზომების მიღება დავალიანების სალიკვიდაციოთ, მოვალეთა სასამართლოში მიცემითაც კი; ღონისძიებათა მიღება საქონლის ნარჩენის შემცირებისათვის სამომხმარებლო კოოპერაციის სისტემაში. გაძლიერდეს დიფერენციალური პაის აკრეფა.

მუშათა მომარაგების გაუმჯობესების საქმისათვის უნდა მოგვარდეს ქალაქის მახლობლად საბჭოთა მეურნეობის მოწყობის საქმე, აგრეთვე ჩატარდეს სასაწყობო მეურნეობის საქმის რაციონალიზაცია, პირველ რიგში მწვანეხეობისა. განსაკუთრებული ყურადღება უნდა მიექცეს საზოგადოებრივი კვების მოწყობის საქმეს, განსაკუთრებით საბჭოთა და კოლექტიურ მეურნეობებში მინდვრად მუშაობის პერიოდში.

ფართო თვითკრიტიკის გაშლა კოოპერაციის ყველა რგოლში; ფართო მასების—მუშების, კოლმეურნეების, ღარიბ და საშუალო გლეხობის აქტივის მონაწილეობა სამომხმარებლო კოოპერაციის მუშაობის საქმიან კრიტიკაში, უნდა უზრუნველჰყოს და უზრუნველჰყოფს კიდეც, შემჩნეულ დეფექტების თავიდან აცილებას საქართველოს სამომხმარებლო კოოპერაციის საქმიანობაში.

გადაუდებელი ამოცანები სოფლად

საბჭოთა კავშირის განვითარების მიმდინარე პერიოდი ხასიათდება, როგორც ეს აღიარა XVI პარტიულმა ყრილობამ, ძლიერმოხილ სოციალისტურ შეტევით მთელ ფრონტზე. ეს შეტევა ბუნებრივად იწვევს ერთის მხრივ მუშათა კლასისა და ღარიბ და საშუალო გლეხობის მთელი შემოქმედებითი ენერგიის დაქირვას, ამ მართლაც უდიდეს ისტორიულ მნიშვნელობის ამოცანების გარშემო, ხოლო, მეორეს მხრივ, მედგარი და უკანასკნელი სოციალისტური შეტევა კაპიტალისტურ ელემენტებზე რაზმავს ჩვენს კლასიურ მტრებს სოციალიზმის გამარჯვების წინააღმდეგ.

ნეპმანები, კულაკობა, ბიუროკრატები, მავნებლები და მთელი ხროვა სასულიერო წოდებისა შინაური და საერთაშორისო მენშევიზმის იდეოლოგიური და ორგანიზაციული ხელმძღვანელობით მიმართავენ გაძლიერებულ კონტრშემოტევას სოციალისტური მშენებლობის შესაფერხებლად.

ამრიგად, ჩვენ გვაქვს საქმე ისეთ პერიოდთან, როდესაც სოციალისტური მშენებლობა გიგანტური ნაბიჯით მიიწვევს წინ, მაგრამ ეს წინსვლა დაკავშირებულია კლასიურ ბრძოლის უაღრესად გამწვავებასთან. ერთის მხრივ, დარაზმულია ენტუზიაზმით აღსავსე სოციალიზმის გამარჯვების იმედებით აღფრთოვანებული მუშათა კლასი და ღარიბი და საშუალო გლეხობა, მეორეს მხრივ, იმედ დაკარგული ქალაქისა და სოფლის კაპიტალისტური ელემენტები, რომლებიც აწარმოებენ კონტრშემოტევას სოციალიზმისაკენ გადადგმულ ყოველ ნაბიჯის წინააღმდეგ.

ცხადია ასეთ პირობებში ძველი მეთოდებით მუშაობა ვერ მოგვცემს სათანადო ნაყოფს. რადიკალურად უნდა შეიცვალოს, როგორც შინაარსი, აგრეთვე სახე და მიმართულება პარტიულ, საბჭოთა და პროფესიონალურ ორგანიზაციების.

რა იყო უმთავრესი და დამახასიათებელი ჩვენი მუშაობისა, თუ გინდ ერთი წლის წინათ? ღონისძიებათა წარმართვა არსებითად ინდივიდუალურ მეურნეთა განვითარების უზრუნველსაყოფად, სოციალისტურ სექტორს სოფლად მომქმედ ორგანიზაციების მუშაობაში ეჭირა უმნიშვნელო ადგილი; მეორე, — სამეურნეო, პოლიტიკურ და სხვა კამპანიების ჩატარება მიმდინარეობდა — ძირითად პარტიულ და

კომკავშირელების ძალებით, და მესამე — გლეხურ მოსახლეობის არა-საკმაო გათვითცნობიერება იმ სოციალ-ეკონომიურ ურთიერთობაში, რომელიც ყალიბდება ჩვენში, 5 წლიანი გეგმის შესრულების პროცესში. ამით უნდა აიხსნას, სხვათა შორის, საგაზაფხულო სასოფლო-სამეურნეო კამპანიის ჩატარების დროს მთელი რიგი ორგანიზაციების (საბჭოები, გლეხკომები და სხვ.) განზე დარჩენა კოლექტივიზაციის გატარების საქმეში, სოფლის აქტივის თვალსაჩინო სიმცირე და სიღარიბე, განსაკუთრებით, უპარტიოებიდან და ზოგან ღარიბი და საშუალო გლეხობის ნაწილის მოქცევა კულაკურ და ანტისაბჭოთა პარტიების პროვოკაციის გავლენის ქვეშ.

მახლობელ ხანში უნდა გარდავექმნათ სოფლად არსებულ ორგანიზაციების მუშაობა. მე-16 პარტიულ ყრილობამ გარკვევით მიგვითითა ამის საჭიროებაზე და არა ერთი და ორი კორესპონდენცია მოთავსდა საკავშირო და რესპუბლიკანურ პრესაში ამავე საკითხის შესახებ.

კონკრეტულად რა უნდა ვქნათ ამ მიმდინარე პერიოდში? უპირველესად ყოვლისა, ძირითადად უნდა შეიცვალოს **სოფლის უჯრედების** მუშაობის შინაარსი. დღემდე სოფლის უჯრედები უფრო მოგაგონებდნენ ქალაქის ტიპის საბჭოთა უჯრედებს — მუშაობის მთავარი ღერძი იყო მოხსენების მოსმენა საბჭოს, კოოპერაციის, გლეხკომისა და სხვ. მუშაობის შესახებ და სათანადო დირექტივების მიცემა. **სოფლის მეურნეობის სოციალისტურად გარდაქმნის, მოსავლიანობის აწევის, მოსახლეობაში ხუთწლიან გეგმის პოპულიარიზაციის და სოფლად კლასიურ ბრძოლის გამწვავების საკითხები** ჯერ კიდევ არ არის დაყენებული სოფლის უჯრედების და საბჭოების ყურადღების ცენტრში. ამიერიდან სოფლის უჯრედები უნდა გადაიქცენ საწარმოო უჯრედებად, ხოლო საბჭოები გახდნენ ხელმძღვანელები და ორგანიზატორები სოციალისტური მშენებლობის. **პირით კოლმეურნეობისაკენ** — აი რა უნდა იყოს მთავარი ლოზუნგი დღეს ყველა მომქმედ ორგანიზაციებისათვის სოფლად. ყოველი ახალი ნაბიჯი, ყველა სახის ღონისძიებანი სამეურნეო, პოლიტიკური და სხვა ხასიათისა ხელს უნდა უწყობდეს გლეხობის დაინტერესებას კოლმეურნეობის საკითხებით. ამ საქმეში, ცხადია, დიდი როლის თამაში შეუძლია თავისი სამეურნეო ფექტის ჩვენებით არსებულ კოლმეურნეობებს. პარტიულ და საბჭოთა-ორგანოებმა უნდა შესძლონ, რომ არსებული კოლმეურნეობანი გახდნენ სამაგალითო მეურნეობებათ. ამისათვის კი საჭიროა მთელი რიგი მუშაობის ჩატარება პარტიულ და საბჭოთა ხაზით:

უნდა მიღწეულ იქნას არსებულ კოლმეურნეობების ორგანიზაციული გამაგრება. აქ მხედველობაში უნდა ვიქონიოთ კოლმეურნეობაში ჩაბმულ თვითიურ წევრის შეგნებული რწმენა კოლმეურნეობისადმი და ნდობით აღჭურვილ ხელმძღვანელების უზრუნველყოფა. შრომის ორგანიზაცია კოლმეურნეობებში უნდა დაუახლოვდეს ქალაქის წარმოებაში შრომის მოწესრიგებას—შრომის დისციპლინის განმტკიცებას, მისი დახარისხებას, შრომის ნაყოფიერების ზრდის ფორმების და მეთოდების გამოყენებას (შეჯიბრი, დამკვრელობა, პრემია და სხვ.)

პარტიულ და საბჭოთა ორგანოებმა ადგილებზე არ უნდა დაივიწყონ, ის უდაო ქეშმარიტება, რომ მიმდინარე წელს კოლმეურნეობებში მოსავლის რაციონალურად განაწილებაზე იქნება დამოკიდებული შემოდგომაზე გლეხობის მასიური დენა კოლმეურნეობებში. კოლმეურნეობის ცენტრის მიერ გამომუშავებული ინსტრუქცია მოსავლის განაწილების შესახებ უთუოდ საფუძვლად უნდა დაედვას ყველა კოლმეურნეობებში შრომის ანაზღაურებას. პარტიულ უჯრედებმა, პოლიტიკური პასუხისმგებლობა უნდა იკისრონ მის სწორად გატარებაში. ვიმეორებთ, კოლმეურნეობებში, მოსავლის განაწილების საკითხი მართლაც თავსამტკრევი საკითხია და ის მოითხოვს ხანგრძლივ და საფუძვლიან შესწავლას თვითიურ ცალკე კოლმეურნეობებში.

სოფლის მეურნეობის სოციალისტური რეკონსტრუქციის დაჩქარება, დიდათ დაკავშირებულია აგრეთვე ჩვენი სახალხო მეურნეობის ხუთწლიან გეგმის შესრულების მსვლელობის პოპულიარიზაციაზე პარტიულ და უპარტიო მასებს შორის. ზიუტევებელ დანაშაულად უნდა ჩაეთვალოს ადგილობრივ ხელმძღვანელ ორგანოებს (პარტია, საბჭოები) ის მდგომარეობა, რომ ბევრმა გლეხმა და საბჭოთა მეურნეობის მუშამ არც კი იცის, თუ რა სასწაულს ახდენს წარმოების და სოფლის მეურნეობის სოციალისტური რეკონსტრუქცია. ჩვენი კავშირის ქალაქის მუშამ და ღარიბ და საშუალო გლეხობამ, არ იცის ჩვენი პარტიის დევიზი—**დავეწიოთ და გაუსწროთ მოწინავე კაპიტალისტურ ქვეყნებს**—უნდა ვაღიაროთ ჩვენი სიზარმაცე ამ მიმართულებით და მასთან პოპულიარულ ლიტერატურის ნაკლებობაც ამ მხრივ. სისტემატიურ და ყოველდღიურ მუშაობის ამოცანად უნდა დავისახოთ სოფლად ჩვენი მეურნეობის განვითარების 5 წლიან გეგმის შესრულების საქმის პოპულიარიზაცია. ამ საქმეში ფართოდ უნდა იქნას გამოყენებული სოფლის კულტურული ძალები (მასწავლებლები, ექიმები, აგრონომები და სხვ.)

ჩვენი განვითარების მდგომარეობისა და უახლოეს პერსპექტივას გაცნობილი ღარიბი და საშუალო გლეხი სიხალისით და აღფრთოვანებით ამოუდგება პარტიას ყველა დასახულ სამეურნეო და პოლიტიკურ კამპანიების ჩატარებაში. ამიტომ, ხსენებულ მიმართულებით მუშაობა უსათუოდ უნდა გაწარმოოთ.

მნიშვნელოვან ამოცანად უნდა ჩაითვალოს ღარიბებს შორის მუშაობის გაძლიერება. სამწუხაროდ, დღემდე ვერ მიეცა მუშაობას ამ მიმართულებით სისტემატიური ხასიათი. ამავე დროს, გარეშე ღარიბებისა და მოჯამაგირეების დარაზმულობისა; პარტიის ამოცანების გარშემო ვერც-ერთი მნიშვნელოვანი ღონისძიება სოფლად და, მით უმეტეს, ჩვენი მთავარი ამოცანა—სოფლის მეურნეობის კოლექტივიზაცია—სათანადოდ ვერ ჩატარდება. ეს გვიჩვენა ჩვენ საზაფხულო სას.-სამ. კამპანიამ წელს, და პურის დამზადებამ წარსულში, კახეთისა და გორის სხვადასხვა რაიონებში. რა საკითხებზე უნდა ვესაუბროთ ღარიბებს, რა სახის მუშაობა უნდა სწარმოებდეს მათთან?

ამის პასუხი შემდეგნაირად უნდა წარმოვიდგინოთ—ღარიბ-გლეხმა უნდა იცოდეს, რომ ჩვენი პოლიტიკა სოფლად ყველაზე მეტად მის ინტერესებს უზრუნველჰყოფს, რომ ღარიბი გლეხი საბჭოთა ხელისუფლებას გამოჰყავს თავის ღონისძიებებით გაჭირვებულ მდგომარეობიდან. გამომდინარე აქედან, ღარიბი გლეხი უნდა გახდეს აქტიური ყველა ღონისძიებების გატარებაში, დაეხმაროს პარტიას გაატაროს გადაუხვევლად გენერალური ხაზი და გამოიჩინოს პირველობა კოლმეურნეობაში გაერთიანებით. ღარიბი გლეხობის პრაქტიკულ, ყოველდღიურ მუშაობაში ჩაბმით, ჩვენ უნდა მივიღოთ ახალი კადრი მომუშავეების და სოციალისტური მეურნეობის ორგანიზატორებისა სოფლად. ღარიბ გლეხობასთან ერთად საჭიროა საშუალო გლეხობის აქტივის წამოზრდა და პრაქტიკულ მუშაობაში ჩაბმა, რომლებიც იჩენენ სათანადო უნარს საზოგადოებრივ საქმიანობაში.

შემდეგ საკითხად, რომელიც დაკავშირებულია უშუალოდ ჩვენი სოციალისტური აღმშენებლობის ამოცანებთან და რომელიც მართლაც ყურადღების ცენტრში უნდა იქნას მოქცეული ადგილებზე—ეს არის პურის და სოფლის მეურნეობის სხვა ნაწარმოების დამზადების კამპანიების წარმატებით ჩატარება. დამზადების გეგმა სრული ნებაყოფლობის და შეგნების საფუძველზე (გარდა კულაკობისა, რომლების მიმართ ჩვენ იძულებით ზომებს მიემატათ) უნდა შესრულდეს. დამზადების კამპანიისას, ჩვენმა ორგანიზაციებმა უნდა ჩააბარონ გლეხურ მასასთან დაკავშირების და ნდობის გამოცდები.

აქედანვე უნდა ვიცოდეთ, რომ კულაკობა და ანტისაბჭოთა ელემენტები და ნეპმანები არ დაიშურებენ ძალ-ღონეს, რომ ხელი შეგვიშალონ ჩვენ ამ საქმეში. მოსავლის დამზადების კამპანიები ჩატარდება წელს—კლასიურ ბრძოლის უაღრესად გამწვავების პირობებში. კულაკობა გამოიყენებს საპროვოკაციოდ ყველა შეცდომებს, რომლებიც დაშვებულ იქნა ადგილებზე გაზაფხულის პერიოდში პარტიის გენერალური ხაზის დამახინჯების გამო. ამიტომ დამზადების საქმეში ჩვენ არ შეგვიძლიან დავემყაროთ თვითღენის პოლიტიკას. საჭიროა მთელი კამპანიის მანძილზე მოთმინებითი მოსმენა გლეხობის მოსაზრებისა და დარწმუნებითი მეთოდით და სრული ნებაყოფლობითი პრინციპით დამზადების კამპანიის უზრუნველყოფა. ის ორგანიზაცია, რომელიც მიიღებს მარცხს დამზადებითი კამპანიაში, უნდა ვირწმუნოთ, რომ არ სდგას სრულიად თავის დანიშნულების სიმალლეზე, მოწყვეტილია ღარიბ და საშუალო გლეხობას, შეპყრობილია ოპორტუნიისტულ მემარჯვენე ან “მემარცხენე” ტენდენციებით და, მაშასადამე, ვერ შეასრულებს პარტიის დანარჩენ ამოცანებსაც. ასეთი ორგანიზაციები სპეციალურად შესწავლის და ყურადღების ღირსი უნდა გახდენ ცენტრალურ ორგანოებისათვის, თუ რა მტკივნეული ამოცანები სდგას კიდევ სოფლად, რომელიც მიმდინარე პერიოდში განსაკუთრებულ ყურადღებას ითხოვს, ამაზე შემდეგ.

საგზოთა კავშირის მშენებლობის ბიზანტეპი

როსტოვის სას.-სამ. მანქანათმშენებლობის ქარხნები

ჩრდილოეთ კავკასიის მთავარ ქალაქ როსტოვში, შენდება საბ-
ქოთა კავშირის სას.-სამ. მანქანათმშენებლობის უდიდესი ქარ-
ხნები.

როსტოვის კომბინატი, ან როგორც მას ჩვეულებრივად უწო-
დებენ—**სელმაშტროი**,—ერთი უდიდესი მშენებლობათაგანია.

ქარხნის მოცულობა და პროდუქცია

რომ დაახლოებითი წარმოდგენა ეიქონიოთ ამ ქარხნების მო-
ცულობაზე და მის სიმძლავრეზე, მოვიყვანთ ზოგიერთ ცნობებს.
ჯერ ერთი, ეს მარტოდ ერთი ქარხანა კი არ არის, არამედ რამდე-
ნიმე ქარხანათა შეერთება. მისი ძირითადი საამქროები: **დამამზადე-
ბელი**, **საწარმოო** და **დამხმარე** 18 დამოუკიდებელ მეურნეობას წარ-
მადგენს ორმოცდახუთი საწარმოო მოწყობილობითა და ნაგებობით.
ამგვარად, თვითეულ ცალკე საამქროს საკუთარი ორგანიზაცია აქვს,
წარმოების დამახასიათებელი თვისებით. სულ ადვილი შესაძლებე-
ლია ეს საამქროები, დამოუკიდებელი ქარხნის სახით სხვადასხვა ქა-
ლაქში იყოს აგებული და დამზადებულ მასალას აწოდებდეს მანქა-
ნის მწარმოებელ მთავარ ქარხანას. ამისათვის ეწოდება მას **კომბი-
ნატი**, როგორც მთელი რიგი ქარხნების გაერთიანებას, რომელსაც
აქვს საერთო საწარმოო მიზანი და ერთი დამამზადებელი საამქრო.

„სელმაშტროიმ“ უნდა დაამზადოს წლიურად 84 მილიონ
მანეთის პროდუქცია. ქარხნის სრული დატვირთვის შემდეგ კომბი-
ნატიდან ყოველდღიურად გავა ასი ვაგონი, 700 ათასი სხვადასხვა
სახის მანქანებითა და მისი ნაწილებით დატვირთული. ამათში მთა-

ვარი იქნება **ტრაქტორის ნაწილები**, რომელიც კომბინატის მთელი წარმოების 43% შეადგენს. „სელმასტროი“ დაამზადებს აგრეთვე ურთულეს სას.-სამ. მანქანა **კომბაინს**.

როსტოვის მანქანათმშენებლობის ქარხნებს ყოველწლიურად მოუწდება 190 ათასი ტონა (ათი ათასი ვაგონი) ლითონი და 250 ათას ტონაზე მეტი ხე-ტყე. ხე-ტყის მოთხოვნილების ეს რაოდენობა ისე დიდია, რომ მთელი ჩრდილოეთ კავკასიის ტყის მარაგი მხოლოდ მისი მოთხოვნილების ერთს შეეკესდეს დააკმაყოფილებს.

კომბინატის მოედანი, რომელიც დაჭერილი იქნება ქარხნების სხვადასხვა საწარმოთაგან უდრის 400 ათას კვადრატულ მეტრს, ამათში 172 ათასი კვად. მეტრს, დაახლოებით 16 **ჰექტარ ფართობს** დაიჭერს დახურული შენობები.

ქარხნის მთავარი საამქროები

როგორც უკვე იყო აღნიშნული, კომბინატს ექნება სამი მთავარი საამქრო. თვითეული მათგანი მთელ რიგ ცალკე საწარმოებს აერთიანებს. ამ ცეხების ზერელეთ გაცნობა გაადვილებს მთელი კომბინატის მშენებლობის გაცნობას. მარტოდ ხის სამუშაოთა ქარხანა, რომელიც დამამზადებელ საამქროთა ჯგუფში შედის აერთიანებს ხუთ საწარმოოს. ესენია: ეზო ხე-ტყის საწყობისთვის, რომლის მოედანზე უნდა მოთავსდეს ოთხი თვის საკმარისი ხე-ტყის მასალის მარაგი, **700 ვაგონის** რაოდენობით. 7 საწყობი 20—50 მეტრამდე უფრო მაგარი ხე-ტყის მასალისთვის. ხის მასალის საწარმოო, რომელშიაც ყოველდღიურად გაივლის 1 მილ. კუბიკურ ფუტზე მეტი მასალა.

შემდეგ **სამჭედლო** საამქრო. ამ ქარხანამ უნდა გადაამუშაოს **62 ათას ტონაზე** მეტი რკინა და ფოლადი—წლიურად და დამამზადლოს **60 მილ. ცალზე** მეტი ცალკე ნაწილები 900 სახელწოდებით.

დამამზადებელ საამქროს ეკუთვნის აგრეთვე **თუჯის სადნობი ქარხანა**. ამ ქარხანამ ყოველწლიურად უნდა დამამზადლოს 20 ათასი ტონა მასალა. მეორე სახის თუჯის სადნობი საამქრო დაამზადებს აგრეთვე 9 მილ. ცალს სხვადასხვა დეტალებს წელიწადში, რომლის წონა იქნება 3.500 ტონა. დამამზადებელ საამქროს ფოლადის ჩამომსხმელი ქარხანა დაამზადებს 4 ათას ტონა ფოლადს.

საწარმოო საამქროს მთავარ ნაწილს შეადგენს გლეხური გადასაზიდო საშუალების დამზადება. ამ ქარხნის აგება უკვე ერთი წელი დასრულდა და აწარმოებს მუშაობას. ქარხანამ უნდა გამოუშვას 100 ათასისატრ. საშუალება, ეს ქარხანა აწარმოებს მხოლოდ მისი ნაწილების შეკრებას, რომელიც სხვა საამქროებშია დამამზადებული.

საწარმოო საამქროს შემდგომ თანამიმდევარ ცეხებს წარმოადგენს მთელი რიგი შეგკრეფი—მექანიკური ქარხნები, რომელთა საწარმოო გეგმაში შედის ისეთი დიდი რაოდენობის პროდუქციის დამზადება როგორცა არის: რამდენიმე კორპუსიანი ტრაქტორი და ცხენის ვუთნები ასეული ათასი ცალობით, სათესი საჭრელი მანქანები ათი ათასი ცალობით, კულტივატორები 10.000 ცალი, კომბაინი 1000 ცალი და სხ.

ქარხნის საწარმოო გეგმის ზოგადი გადახედვაც კი საკმარისია, იმისათვის რომ დარწმუნდეთ თუ რამდენად გრანდიოზული—უნდა იყოს ის მშენებლობა რომელიც დასახულ საწარმოს ამოცანის შესრულებას შესძლებს.

ქარხნის ტექნიკა—საკონვეერო სისტემა

არა ნაკლებ საინტერესოა ამ კომბინატის ტექნიკური მოწყობილობის გაცნობა. ცნობილია რომ ყოველგვარ წარმოებას ახასიათებს სამი მთავარი პირობა: ნედლი მასალა წარმოებისათვის, საწარმოო ტექნიკა და ადამიანის სამუშაო ძალა.

საწარმოო პროცესის მეორე პირობის მხრივ ჩრდილოეთ-კავკასიის ქარხნებში უაღრესად დამაკმაყოფილებელი მდგომარეობაა. უმთავრესი, რაც ყველა საამქროებს ახასიათებს, ეს არის **იშვიათად შესრულებული მექანიზაცია კომბინატის ყველა სამუშაოებისა**. აქ ფართოდ არის გამოყენებული **საკონვერო სისტემა**. დაქიშული ლენტები ყველაფერს აკეთებენ იმისათვის რომ შემსუბუქდეს მუშის შრომა. ნედლი მასალისა და ნახევარ ფაბრიკატის ნიაღვარი დამამზადებელი საამქროდან მიიმართება გადამუშავებელ საამქროში.

შემდეგ ნაწილდება ეს საწარმოო მასალათა ნიაღვარი, პატარა ნაკადებად. ერთი დიდი საკონვეერო ლენტის საშუალებით მოიმართება ის იმ ადგილისაკენ, სადაც შემდგომ უნდა გადამუშავდეს. შემდეგ ისევ განაგრძობს გზას და ბოლოს ერთნაირს ხვდება უკანასკნელ საამქროში, სადაც დამამზადებელ დაზგებზე საბოლოოდ მთავრდება წარმოების პროცესი და ნაწარმოები მზად არის. ეს იმდენად ზრდის შრომისნაყოფიერებას რომ ერთი გლეხური ხოლცის გამოშვებისთვის, კონვეერით მოტანილი ნაწილების გამო, საკმარისია მხოლოდ 8 საათი.

„სელმამსტროის“ ქარხნებში სავსებით არის მომარჯვებული საკონვეერო სისტემის მთავარი პრინციპი: **იდექ, თვალყური ადევნე და აწესრიგე**. ხე-ტყით დატვირთული მანქანა ისევ მანქანებით ადის და ჩამოდის, მუშისათვის საჭირო არ არის წელში მოხრაც

კი. სამკედლოში მკედელი ვერ ხედავს ცეცხლს, რკინის გოგრებსაც კი არ ღუნავს მუშა გახურებული რკინის საშუალებით, მას უაღრესი სისწრაფით ასრულებენ ცივი მანქანები. შრომის ნაყოფიერების გადიდებისათვის უდიდესი მნიშვნელობა აქვს ამ სისტემას. კონვეერის ლენტები არ იცდის. ის მუდმივ მოძრაობს, აწოდებს მუშას მანქანის ნაწილს. მუშამ დავალებული ოპერაცია აუცილებლად უნდა შეასრულოს, თორემ შეფერხდება კონვეერის მსვლელობა, შეჩერდება მთელი წარმოებითი რგოლი. კონვეერი წაიღებს დაუმზადებელ ნახევარ ფაბრიკატს, შემდეგი მუშა კი უძლური იქნება შეასრულოს თავისი სამუშაო.

„სელმასტროის“ სამუშაოთა მდგომარეობა

დაბოლოს, შევხვით უკანასკნელ საკითხს. რა გაკეთდა დღემდე საბჭოთა კავშირის პირველი უდიდესი ქარხნების ასაგებად და როდის დამთავრდება იგი საბოლოოდ, მიუხედავად დიდი დაბრკოლებებისა, რომელმაც გამოიწვია მარტოდ მშენებლობის გეგმის 6 ჯერ შეცვლა. როსტოვის კომბინატის მთავარი სამუშაოები შავად უკვე დასრულებულია.

ქარხნის მრავალი საამქროები უკვე მოქმედებაშია და აწვდის სას.-სამ. მანქანებს საბჭოთა კავშირის თვალუწვდენელ ველებს.

1929 წ. 21 ივლის მოხდა ოთხს უდიდესი საამქროს—ხის მასალის დამამზადებელი, ინსტრუმენტალური, მექანიკური და სამკედლო ცეხების გახსნა, გაიხსნა აგრეთვე გლეხური ხოლოკის ქარხანა. უკვე წარსული წლის 1 ივნისისათვის მთელი მშენებლობის 46% იყო შესრულებული. შემდეგ დასახული გეგმა სავსებით იქნა შესრულებული და 1929 წ. 1 ოქტომბრისათვის, ქარხნის სამუშაოები შავად დასრულდა, ახალ საბიუჯეტო წლის დაწყებასთან ერთად.

წარსულ წელთან შედარებით, ამ წელში სელმასტროის შრომის ნაყოფიერება გაიზარდა 74—100%-მდე, რაც უმთავრესად ორი ცვლით მუშაობამ, სოციალისტური შეჯიბრებისა და განუწყვეტელი კვირის შემოღებამ გამოიწვია.

მიმდინარე წლის ივნისის უკანასკნელ რიცხვებში, XVI პარტიკრილობის გახსნისას, სას.-სამეურნეო მანქანათ მშენებლობის გიგანტის მშენებლობა უკვე სავსებით დამთავრდა. აგებულია 35 საქარხნო კორპუსი, 51 შენდება საცხოვრებლად და სოციალ-ყოფა-ცხოვრებითი საჭიროებისათვის. საამქროები, მშენებლობის დასრულების შემდეგ გადადიან ექსპლოატაციაში.

უკვე გაიზარდა გამოსაცდელად 50 ცალი სათესი მანქანა, ახლად აგებულ ქარხნებში დამზადებული.

სელმასტროის მშენებელთა კოლექტივის მორიგი ლოზუნგია: წარმოების არც ერთი ნაწილი არ უნდა დარჩეს საწარმოო საქმიანობის გარეშე მომავალ შემოდგომისთვის.

ბ — ბი

6. პოპოვი. სტალინი და ლენინის პარტიის ეროვნული პოლიტიკა. სახელგამი, 1930 წ. გვ. 16. ფასი 10 კაპ.

ეს წიგნაკი ხარისხით იმდენად არ არის აღსანიშნავი, რამდენადც აღძრული საკითხის მნიშვნელობით.

ძველი რუსეთი, რომელიც აშკარად საბჭოთა კავშირის სახით არის ცნობილი, მრავალ, რამდენიმე ათეულ ეროვნებებს აერთიანებდა. მეფის რუსეთის ძლიერება მცირე ერთა ჩაგვრაზე იყო დამყარებული და რევოლუციის შემდგომ ნაციონალური საკითხის გონიერად გადაჭრა, ერთს უდიდეს პრობლემათაგანს წარმოადგენდა.

ამ დარგში მუშაობა თავიდანვე წილად ხვდა აშხ. სტალინს. ჯერ კიდევ 1913 წელს, სტალინმა, ლენინთან ერთად გამოიმუშავა სამოქმედო ეროვნული პროგრამა. რევოლუციის შემდეგ, თვითვე მეთაურობდა დასახულ პროგრამის რეალურად განხორციელებას და ამდიდრებდა თავის ცოდნას უხვი პრაქტიკული მასალით. ავტორი სწორედ ამ მხრივ უდგება სტალინის საქმიანობას ეროვნული პოლიტიკის დარგში და არკვევს საბჭოთა კავშირში შემავალ ერთა გაერთიანების თეორიულ პრინციპებს.

რაში მდგომარეობს საბჭოთა კავშირის ეროვნული პოლიტიკის აზრი და რა უნდა იყოს მისი სი-

მტიცის საფუძველი? ჯერ კიდევ 1913 წელს გამომუშავებულ პროგრამაში გარკვევით არის აღნიშნული, რომ რუსეთის ტერიტორიაზე მობინადრე ყველა ერს უნდა ჰქონდეს თვითგამორკვევის უფლება დამოუკიდებელ ცალკე სახელმწიფოთ გამოყოფამდე კი. უნდა გაუქმებულიყო მთლიანი სახელმწიფოებრივი ენა და ადგილობრივ ენებს მისცემოდა დიდი უფლებები. ეროვნული ჩაგვრის ყოველგვარი სახე უნდა აღკვეთილიყო.

ეს თეორეტიული დებულებები დაედგა საფუძვლად საბჭოთა ხელისუფლების პირველ საკანონმდებლო აქტებს. გამოიცა რუსეთის ხალხთა უფლებების დეკლარაცია, რომელიც შეიცავდა ოთხ მთავარ პუნქტს: „1. რუსეთის ხალხების თანასწორობა და სუვერენობა. 2. თავისუფალი თვითგამორკვევის უფლება, თვით თავისუფალ გამოყოფამდე, დამოუკიდებელ სახელმწიფოს დაარსებამდე. 3. ყველა და ყოველგვარი ეროვნული და ეროვნულ-სარწმუნოებრივი უპირატესობისა და შეზღუდვის გაუქმება. 4. რუსეთის ტერიტორიაზე მოსახლე ეროვნულ უმცირესობათა და ეთნოგრაფიული ჯგუფთა თავისუფალი განვითარება“.

აი, ძირითადი დებულებანი, რომელიც საფუძვლად უდევს საბჭოთა კავშირში შემავალ ხალხთა კონსტიტუციას. ამ თეორეტიული დებულებიდან აშკარაა, თუ როგორი შესაძლებლობა ისახება კონსტიტუციის ძირითადი ნორმების განხორციელებით კავშირში შემავალ ეროვნებათა განვითარების დარგში.

წიგნაკში დაწერილებით გადმოცემულია, თუ როგორ ხელმძღვანელობდა სტალინი ეროვნულ პოლიტიკას, როგორც ეროვნულ საქმის კომისარი და რა მონაწილეობა

მიიღო მან ცალკე რესპუბლიკების დაარსებაში.

როგორც აღვნიშნეთ, ეს წიგნაკი მით არის აღსანიშნავი, რომ ეს ერთად-ერთი ბროშურაა, რომელიც ამ საკითხზე ჩვენში უკანასკნელ ხანებში გამოვიდა. საბჭოთა კავშირში უფრო ცხოველი მუშაობა სწარმოებს ამ დარგში. იქ პერიოდული გამოცემებიც კი გამოდის ნაციონალურ საკითხზე. სასურველია სახელგამმა კვლავ გამოსცეს რამდენიმე წიგნაკი.

ლენინი. კარლ მარქსი. თარგმანი ფასი — 35 კაპ.

მარქსის შესახებ წერა ჩვენს ღრმში არ არის იშვიათი. მთელი ჩვენი საზოგადოებრივი ხასიათის ლიტერატურა მარქსის იდეოლოგიური გავლენით და მარქსზეა დაწერილი.

მიუხედავად ამისა, მარქსიზმი იმდენად ღრმა და რთული მოძღვრებაა, მარქსის მუშაობა და ცხოვრება იმდენად საინტერესოა, კიდევ მრავალ ტომების წაკითხვა არის საჭირო, რომ ეს ურთულესი მეცნიერული სისტემა შეთვისებული იქნეს.

გ—ბა „შრომას კარგი უქნია, რომ ეს წერილი მარქსის შესახებ ცალკე, მასებისათვის ხელმისაწვდომ ბროშურად გამოუცია.

წიგნაკი დაწერილია 1914 წ. ენციკლოპედურ ლექსიკონისათვის. ამისათვის წარმოადგენს მარქსიზმის რაობის ყოველ მხრივად გაშუქების ცდას.

წიგნაკში გაშუქებულია მარქსის პირადი ცხოვრების დახასიათებიდან, მისი ყველა მთავარი მეცნიე-

გ. ქიქოძისა. „შრომა“ გვერდი 71.

რული დებულებანი, მარქსიზმის შესახებ არსებული ლიტერატურის ვრცელი ბიბლიოგრაფიით. მართალია, ეს ბიბლიოგრაფია დიდი ხანია დაწერილია (1914 წ.), მას შემდეგ ბევრი რამ შეიცვალა, შეიძლება აქ ჩამოთვლილ წიგნთა რაოდენობა ათეულად და ასეულად გაზრდილიყო, მაგრამ მოცემული დახასიათება მეტად საგულისხმოა და ის გამოდგება უკანასკნელ წლებამდე არსებულ მარქსიზმის შესახებ ლიტერატურის გასაცნობად.

წყაროები დაყოფილია სამეცარად: თითონ მარქსისა და მარქსიზმის საპოპულიარიზაციო ლიტერატურა, მარქსიზმის მოწინააღმდეგეთა შესახებ (უმთავრესად ბურჟუაზიული კრიტიკოსები) და რევოიზიონისტულ სკოლის წარმომადგენლები.

წიგნაკი შესანიშნავად გადმოსცემს მარქსიზმის მთლიან სისტემას საერთოდ. აქ ერთმანეთთან არის დაკავშირებული მარქსის დებულებები ფილოსოფიური მატერიალი-

ზმის, დიალექტიკის, ისტორიის მატერიალისტურად გაგების, კლასთა ბრძოლის, მარქსის ეკონომიური მოძღვრების, ღირებულებისა და ზედმეტი ღირებულების კანონი და საზოგადოებრივი ცხოვრების სოციალური ცვლილებათა შესახებ (სოციალიზმი). ამ საკითხთა თანამიმდევრობით გარჩევა აადვილებს მარქსიზმის გაცნობას და იგი მარ-

ქსის მოძღვრების ზოგადად მცოდნეს მრავალ ახალს შესძენს.

თარგმანი კარგად არის შესრულებული. აღსანიშნავია, ამოღენა წიგნაკს არა აქვს სარჩევი, რაც აძნელებს წიგნის გაცნობას.

გამომცემლობა „შრომა“ მომავალში ეს უნდა მიიღოს მხედველობაში.

ი. ოსიპოვი. რა არის აგრომინიმუმი. სახელგამი. 1930 წ. გვ. 43. ფასი—25 კაპ.

სოფლის მეურნეობის გარდაქმნის, მისი რეკონსტრუქციის უდიდესი ფაქტორია მეურნეობის წარმოების ტენიკის შეცვლა.

უნდა შეიცვალოს მუშაობის ძველი წესი: ხარკამეჩის მაგივრად მინდვრად უნდა ამუშავდეს ტრაქტორი, დანჯღრეული ურმის ნაცვლად მოსავალი უნდა გადაჰქონდეს შიდაწვის მამოძრავებელს, თესლის უანგარშიოდ ფანტა უნდა შეიცვალოს გაწმენდილ ნამდვილი სათესლე მასალას თესვით მწკრივად, ზუსტად გამოანგარიშებულ საჭირო რაოდენობით—სათესი მანქანის საშუალებით. უნდა მოისპოს მავნებელის, ამ მომწამვლელ ბალახის მარცვლეულთან ერთად თესვა, რომლის გაწმენდისათვის შრომას ეწირება უმთავრესად გლეხის ოფლი.

აი, ეს იქნება მინდვრის სამუშაოების ნამდვილი გარდაქმნა, მისი საწარმოო პროცესის არსებითი ცვლილება, რომელიც უდიდეს გავლენას მოახდენს შრომის ნაყოფიერებაზე მოსავლიანობის გადიდების სახით და შეამსუბუქებს სოფლის მეურნის მძიმე შრომას.

ყოველივე ეს არ არის ძნელი საქმე. ნაწილი უკვე მიღწეულია ჩვენი სოფლის მეურნეობაში. მთელი ყურადღება იქითქენ არის მიქცეული, რომ ეს შესრულდეს. მაგრამ ასეთ ღონისძიებათა გატარება შეუძლებელია მარტო ერთი მეურნის მიერ. ავიღოთ თუნდა ისეთი უბრალო საქმე, როგორიც არის, ყანის სარეველა მცენარისაგან გაწმენდა. ერთმა მეურნემ, რომ ყოველივე შეასრულოს თესლის გაწმენდისათვის, ყანა შესაფერად მოვლილი ჰქონდეს, მეზობლის ნაგვიანი თესლით დათესილი და სარეველა ბალახებით სავსე ყანა ისევ უშედეგოთ აქცევს მის ნაშრომს. ამისათვის საჭიროა საერთო მოქმედება, საერთო საზოგადოებრივი ღონისძიებები ამა თუ იმ გაუმჯობესებათა შესატანად მეურნეობის წარმოებაში.

სწორედ ეს ჰქონდა მხედველობაში საკავშირო მთავრობას, რომელმაც გამოსცა კანონი, რომლითაც სავალდებულო ხდება უმარტივესი ღონისძიებათა სავალდებულო წესით გატარება სოფლის მეურნეობაში. ასეთ ღონისძიებაში

შედის: შემოდგომის ჯეჯილში სა-
ქონლის ძოვების მოსპობა. წყლით
მორწყულ მდელოზე ძოვების მოს-
პობა, თესლის გაწმენდა, დახარის-
ხება და მოწამვლა.

ამ ღონისძიებათა რაოდენობა
შეიძლება განუსაზღვრელად გა-
დიდდეს ცალკე სოფლებისა და
რაიონების მიხედვით. საჭირო
ღონისძიებებს საზღვრავს ადგილო-
ბრივი აგრონომი. მაგრამ ის ისე
უნდა იქნეს შერჩეული, რომ საე-
სებით ეთანხმებოდეს მოსავლიანო-

ბის ზრდისა და მეურნეობის გარ-
დაქმნის ამოცანებს.

ავტორი ცალცალკე არჩევს ყვე-
ლა საკითხებს, რომელიც აგრომინი-
მუმის გატარებასთან არის დაკავ-
შირებული და მიუთითებს ისეთს
ღონისძიებებზე, რომელიც წახა-
ლისებს აგრომინიმუმის წარმატე-
ბით შესრულების საქმეს.

წიგნაკი გასაგები ენით არის
დაწერილი და დიდს დახმარებას
გაუწევს ჩვენი კოლმეურნეობის
მუშაკებს.

სარედაქციო კოლეგია

ლ. ლოღობერიძე.

პ. აღნიაშვილი (პასუხისმგებელი
რედაქტორი)

პ. საყვარელიძე.

გ. არუთინოვი.

ს. გოდაბრელიძე.

5 237

1930